

**ORODHA YA WAJUMBE WA BARAZA LA WAWAKILISHI
ZANZIBAR
MHE. PANDU AMEIR KIFICHO - SPIKA**

1.Mhe. Balozi Seif Ali Iddi	MBM/Makamo wa Pili wa Rais/Kuteuliwa na Rais
2.Mhe. Dr. Mwinyihaji Makame Mwadini	MBM/Waziri wa Nchi, Afisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi/Jimbo la Dimani.
3.Mhe. Omar Yussuf Mzee	MBM/Waziri wa Nchi, Afisi ya Rais, Fedha, Uchumi na Mipango ya Maendeleo/ Kuteuliwa na Rais
4.Mhe. Haji Omar Kheri	MBM/Waziri wa Nchi, Afisi ya Rais, Utumishi wa Umma na Utawala Bora/Jimbo la Tumbatu
5.Mhe. Fatma Abdulhabib Fereji	MBM/Waziri wa Nchi, Afisi ya Makamo wa Kwanza wa Rais/Kuteuliwa
6.Mhe. Mohammed Aboud Mohammed	MBM/Waziri wa Nchi, Afisi ya Makamo wa Pili wa Rais/Kuteuliwa
7.Mhe. Abubakar Khamis Bakary	MBM/Waziri wa Katiba na Sheria/Jimbo la Mgogoni.
8.Mhe. Rashid Seif Suleiman	MBM/Waziri wa Miundombinu na Mawasiliano/Jimbo la Ziwani.
9.Mhe. Ali Juma Shamuhuna	MBM/Waziri wa Elimu na Mafunzo ya Amali/Jimbo la Donge

10.Mhe. Juma Duni Haji	MBM/Waziri wa Afya/Kuteuliwa
11.Mhe. Zainab Omar Mohammed	MBM/Waziri wa Ustawi wa Jamii na Maendeleo ya Vijana, Wanawake na Watoto/Kuteuliwa
12.Mhe. Said Ali Mbarouk	MBM/Waziri wa Habari, Utamaduni, Utalii na Michezo/Jimbo la Gando
13.Mhe. Ramadhan Abdalla Shaaban	MBM/Waziri wa Ardhi, Makaazi, Maji na Nishati/Kuteuliwa.
14.Mhe. Suleiman Othman Nyanga	MBM/Waziri wa Kilimo na Maliasili/Jimbo la Jang'ombe
15.Mhe. Nassor Ahmed Mazrui	MBM/Waziri wa Biashara, Viwanda na Masoko/Jimbo la Mtoni
16.Mhe. Abdillah Jihad Hassan	MBM/Waziri wa Mifugo na Uvuvi/Jimbo la Magogoni
17.Mhe. Haroun Ali Suleiman	MBM/Waziri wa Kazi, Uwezesaji Wananchi Kiuchumi na Ushirika/Jimbo la Makunduchi
18. Mhe. Shawana Bukheti Hassan	MBM/Waziri Asiyekuwa na Wizara Maalum/ Jimbo la Dole
19. Mhe. Haji Faki Shaali	MBM/ Waziri Asiyekuwa na Wizara Maalum/Jimbo la Mkanyageni
20.Mhe. Machano Othman Said	MBM/Waziri Asiyekuwa na Wizara Maalum/Jimbo la Chumbuni.
21.Mhe. Othman Masoud Othman	Mwanasheria Mkuu

22.Mhe. Issa Haji Ussi	Naibu Waziri wa Miundombinu na Mawasiliano/Jimbo la Chwaka
23.Mhe. Zahra Ali Hamad	Naibu Waziri wa Elimu na Mafunzo ya Amali/Nafasi za Wanawake
24.Mhe. Dr. Sira Ubwa Mamboya	Naibu Waziri wa Afya/Kuteuliwa na Rais
25.Mhe. Bihindi Hamad Khamis	Naibu Waziri wa Habari,Utamaduni,Utalii na Michezo/ Nafasi za Wanawake
26.Mhe. Haji Mwadini Makame	Naibu Waziri wa Ardhi, Makaazi, Maji na Nishati/Jimbo la Nungwi
27.Mhe. Thuwaybah Edington Kissasi	Naibu Waziri wa Biashara, Viwanda na Masoko/Jimbo la Fuoni
28.Mhe. Mtumwa Kheir Mbarak	Naibu Waziri wa Kilimo na Maliasili/Nafasi za Wanawake
29. Mhe. Mohammed Said Mohammed	Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi/ Jimbo la Mpendae
30.Mhe. Abdalla Juma Abdalla	Jimbo la Chonga
31.Mhe. Abdalla Moh'd Ali	Jimbo la Mkoani
32. Mhe. Ali Mzee Ali	Kuteuliwa
33.Mhe. Abdi Mosi Kombo	Jimbo la Matemwe
34.Mhe. Ali Abdalla Ali	Jimbo la Mfenesini
35. Mhe. Ali Salum Haji	Jimbo la Kwahani
36.Mhe. Amina Iddi Mabrouk	Nafasi za Wanawake

37. Mhe. Asaa Othman Hamad	Jimbo la Wete
38. Mhe. Asha Abdu Haji	Nafasi za Wanawake
39. Mhe. Asha Bakari Makame	Nafasi za Wanawake
40. Mhe. Ashura Sharif Ali	Nafasi za Wanawake
41. Mhe. Bikame Yussuf Hamad	Nafasi za Wanawake
42. Mhe. Farida Amour Mohammed	Nafasi za Wanawake
43. Mhe. Fatma Mbarouk Said	Jimbo la Amani
44. Mhe. Hamad Masoud Hamad	Jimbo la Ole
45. Mhe. Hamza Hassan Juma	Jimbo la Kwamtipura
46. Mhe. Hassan Hamad Omar	Jimbo la Kojani
47. Mhe. Hija Hassan Hija	Jimbo la Kiwani
48. Mhe. Hussein Ibrahim Makungu	Jimbo la Bububu
49. Mhe. Ismail Jussa Ladhu	Jimbo la Mji Mkongwe
50. Mhe. Jaku Hashim Ayoub	Jimbo la Muyuni
51. Mhe. Kazija Khamis Kona	Nafasi za Wanawake
52. Mhe. Mahmoud Muhammed Mussa	Jimbo la Kikwajuni
53. Mhe. Makame Mshimba Mbarouk	Jimbo la Kitope
54. Mhe. Mansoor Yussuf Himid	Jimbo la Kiembesamaki
55. Mhe. Marina Joel Thomas	Kateuliwa na Rais
56. Mhe. Mbarouk Wadi Mussa	Jimbo la Mkwajuni
57. Mhe. Mgeni Hassan Juma	Nafasi za Wanawake
58. Mhe. Mlinde Mbarouk Juma	Jimbo la Bumbwini

59.Mhe. Mohammed Haji Khalid	Jimbo la Mtambile
60.Mhe. Mohammed Mbwana Hamad	Jimbo la Chambani
61.Mhe. Mussa Ali Hassan	Jimbo la Koani
62.Mhe. Mohamedraza Hassanali Mohamedali	Jimbo la Uzini
63.Mhe. Mwanaidi Kassim Mussa	Nafasi za Wanawake
64.Mhe. Mwanajuma Faki Mdachi	Nafasi za Wanawake
65.Mhe. Nassor Salim Ali	Jimbo la Rahaleo
66.Mhe. Omar Ali Shehe	Jimbo la Chake-Chake
67.Mhe. Panya Ali Abdalla	Nafasi za Wanawake
68.Mhe. Raya Suleiman Hamad	Nafasi za Wanawake
69.Mhe. Rufai Said Rufai	Jimbo la Tumbe
70.Mhe. Saleh Nassor Juma	Jimbo la Wawi
71.Mhe. Salim Abdalla Hamad	Jimbo la Mtambwe
72.Mhe. Salma Mohammed Ali	Nafasi za Wanawake
73.Mhe. Salma Mussa Bilali	Nafasi za Wanawake
74.Mhe. Salmin Awadh Salmin	Jimbo la Magomeni
75.Mhe. Shadya Mohamed Suleiman	Nafasi za Wanawake
76.Mhe. Shamsi Vuai Nahodha	Jimbo la Mwanakwerekwe
77.Mhe. Subeit Khamis Faki	Jimbo la Micheweni
78.Mhe. Suleiman Hemed Khamis	Jimbo la Konde
79.Mhe. Ussi Jecha Simai	Jimbo la Chaani
80.Mhe. Viwe Khamis Abdalla	Nafasi za Wanawake
81.Mhe. Wanu Hafidh Ameir	Nafasi za Wanawake

Ndugu Yahya Khamis Hamad

Katibu wa Baraza la Wawakilishi

Kikao cha Kumi – Tarehe 27 Juni, 2013

(Kikao Kilianza saa 3:00 za asubuhi)

DUA

Mhe. Spika, (Mhe. Pandu Ameir Kificho) Alisoma Dua

MASWALI NA MAJIBU

Nam. 101

Utaratibu wa Upatikanaji wa Fedha za Mfuko wa Jimbo

Mhe. Jaku Hashim Ayoub: (Kny: Mhe. Saleh Nassor Juma) - Aliuliza:-

Ahsante sana Mhe. Spika, asubuhi hii. Kwanza nataka nitoe shukrani za dhiti kwa Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais kwa juhudi walizochukua za kuanzisha mfuko huu na sifa pekee zimefikie Mhe. Balozi kwa kuanzisha kitengo hiki. Baada ya maelezo hayo Mhe. Spika, naomba swali nambari 101 la Mhe. Saleh Nassor Juma lipate jawabu.

Mfuko wa Maendeleo ya Jimbo upo kisheria na ulikuwa na lengo la kusaidia maendeleo ya majimbo yetu. Kwa kuwa wananchi wanafahamu uwepo wa mfuko huu, na kwa kuwa mfuko wenyewe hauna utaratibu na mpangilio maalum katika kupatikana kwake.

- (a) Je, kuendelea na utaratibu huu wa kuchelewa kupatikana kwa fedha za mfuko huo si utaleta fitna baina ya Wawakilishi na wapiga kura wao.
- (b) Ni sababu zipi za msingi zinazopelekea kuchelewa kupatikana kwa fedha hizo.

Mhe. Waziri Nchi Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais - Alijibu:-

Mhe. Spika, kabla ya kujibu swali naomba niombe radhi kwa wageni wetu na watendaji wanaokuja kusikiliza katika Baraza letu tukufu, kutokana na malalamiko yao makubwa ya kutotusikia vizuri kwa sababu ya *echo* ya humu ndani. Lakini napenda niwaambie tu kwamba tatizo hili sio la kwao peke yao, hata na sisi tuliomo humu ndani tatizo hilo linatukuta. Hata jana wakati najibu

swali la Mhe. Saleh hapa, mimi mwenyewe badala ya kusikia mafungu nikasikia vyengine na nikajibu vyenginevyo siyo matarajio yangu.

Kwa hivyo, Mhe. Spika, hili tatizo la msingi ninachotaka niwahakikishie Wajumbe na wageni wetu kuwa tutafanya kila jitihada ili kuliondoa tatizo hili tuweze kusikika vizuri. Niwaombe tu Waheshimiwa Wajumbe, wakati wanapozungumza katika Baraza hili wajaribu sana kuzielekea spika hizi, itasaidia katika kupata mawasiliano vizuri.

Baada ya hayo Mhe. Spika, kwa ruhusa yako napenda kumjibu Mhe. Mjumbe swali lake nambari 101, lenye vifungu (a) na (b) kwa pamoja kama ifuatavyo.

Mhe. Spika, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar haina nia ya kuchelewesha kupatikana fedha za Mfuko wa Jimbo bali kuchelewa kwa fedha hizo kunatokana na hali yetu ya kifedha ndio inayosababisha kuchelewa upatikanaji wa fedha hizo kwa wakati huu. Hata hivyo, jitihada zinafanywa kuhakikisha miaka ijayo fedha hizi zinapatikana mapema iwezekanavyo, ili kuondoa usumbufu kwa Waheshimiwa Wawakilishi na wananchi.

Mhe. Spika, kwa kuwa fedha za mfuko wa Jimbo za mwaka wa fedha 2012/2013 tayari zimeshapatikana, wizara yangu itahakikisha fedha hizo zinawasilishwa katika akaunti za majimbo, ili ziweze kufanyiwa kazi iliyokusudiwa ya utekelezaji wa miradi ya wananchi katika majimbo yao, ili mfuko huu ulete maendeleo yaliyokusudiwa na kuondoa fitna yoyote ambayo ingeweza kujitokeza kati ya Wawakilishi na wananchi.

Mhe. Jaku Hashim Ayoub: Ahsante sana Mhe. Spika, pamoja na majibu mazuri ya Mhe. Waziri. Mhe. Spika, mtoto akizaliwa haendi mbio, kwanza hutambaa akisota na huanza mguu mmoja mmoja mpaka anachanganya. Kwa vile Mhe. Waziri alianza na milioni 10 na mwaka huu milioni 15. Je, mwakani tutarajie zaidi kuliko hiki.

Mhe. Waziri Nchi Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais: Mhe. Spika, ni kweli upo umuhimu mkubwa wa kuongeza mfuko wa maendeleo ya jimbo kutokana na mahitaji ya wananchi katika jimbo. Lakini kama nilivyosema katika jibu langu la msingi kwamba tatizo kubwa la uwezo wa pesa katika mfuko mkuu wa serikali. Hata hivyo, kadiri ya uwezo wa fedha utakavyowezekana basi uwezekano wa kuongezwa fedha siku zote utapewa kipaumbele ili ukidhi mahitaji ya wananchi katika majimbo hayo, kwa sababu inaonesha mafanikio makubwa katika kipindi kifupi tu zilipoanza kutolewa fedha hizi.

Mhe. Mbarouk Wadi Mussa: Nakushukuru Mhe. Spika, na mimi kunipa nafasi hii nimuulize swali dogo la nyongeza Mhe. Waziri. Mhe. Spika, kwa kuwa fedha hizi zinazotolewa ni kidogo kwa sasa hivi kuweza kukidhi yale mahitaji yaliyopo katika majimbo yetu.

Je, serikali ina mpango gani wa kuongeza fedha hizi ili ziweze kukidhi mahitaji yetu.

Mhe. Waziri Nchi Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais: Mhe. Spika, kama nilivyojibu swali la nyongeza kwa Mhe. Jaku Hashim ni kwamba serikali imeridhishwa sana na hatua zinazochukuliwa na Wawakilishi katika kuendeleza mfuko huu wa jimbo, kwa miradi mbali mbali iliyoanzishwa katika majimbo yao na imeonekana kabisa kwamba wananchi wana hamu kubwa ya kupata fedha za ziada ili ziweze kuwasaidia katika maendeleo ya Jimbo.

Napenda niwahakikishie Waheshimiwa Wajumbe kwamba pale uwezo wa serikali utakapokuwepo, ndipo pale tutakapoweza kuongeza mfuko huu ili ziwasaide wananchi na kuweza kukidhi mahitaji yao katika majimbo yao.

Mhe. Asha Abdu Haji: Ahsante sana Mhe. Spika, na mimi kunipa fursa ya kuweza kuuliza swali moja la nyongeza. Mhe. Spika, kwa kuwa na sisi wanawake wa viti maalum tunawasaidia wananchi je, serikali imejipanga vipi na sisi wanawake wa viti maalum kutupa mfuko huo.

Mhe. Waziri Nchi Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais: Mhe. Spika, ningestaajabu sana kama nisingesikia swali hili kutoka upande wa viti maalum, kwa sababu imekuwa ni kilio cha muda mrefu.

Mhe. Spika, kwa sasa serikali imeanza kutoa fedha kwa ajili ya miradi ya maendeleo ya Jimbo, na kwa kuwa bado hata kwenye majimbo mengine fedha za maendeleo ya jimbo bado hazitoshi, pale tutakapopata fedha za kutosha tukaweza kukidhi haja katika miradi ya maendeleo ya jimbo hatua zinazofuata ni kusaidia viti maalum vya wanawake.

Nam. 47

Mikakati ya Kuimarisha Sekta ya Usafiri Baharini

(Mhe. Mjumbe aliyetaka kuuliza swali hili ameliondoa)

Utaratibu wa Kuzuia Mmong'onnyoko wa Ardhi Katika Fukwe za Chuo cha SUZA- Nkurumah

Mhe. Jaku Hashim Ayoub (Kny: Mhe. Saleh Nassor Juma) - Aliuliza:-

Kwa kuwa ardhi iliyo katika fukwe za bahari inaendelea kumong'onnyoka (*eroded*) siku hadi siku na kwa kuwa ardhi ya Chuo Kikuu cha Taifa (SUZA) *Campus* ya Nkurumah inamegwa na bahari kwa nguvu. Je, ni lini serikali itafikiria kujenga ukuta pembezoni mwa ufukwe wa bahari ya hindi, katika maeneo hayo ili kudhibiti hali hiyo.

Mhe. Waziri wa Elimu na Mafunzo ya Amali - Alijibu:-

Mhe. Spika, kwa ruhusa yako naomba kumjibu Mhe. Mwakilishi swali lake namba 58 kama hivi ifuatavyo:-

Mhe. Spika, ni kweli kwamba tatizo la mmong'onnyoko wa ardhi hasa katika maendeleo ya fukwe za bahari ni tatizo ambalo limeathiri sehemu nyingi za nchi yetu ya Zanzibar. Pia, ni kweli kuwa eneo la ardhi ya Chuo Kikuu Kampasi ya Nkrumah, inakabiliwa na tatizo hili kubwa la mmong'onnyoko wa ardhi katika maeneo yake.

Wizara yangu inakusudia kuhifadhi ardhi ya eneo hilo, kwa kupanda majani maalum ambayo yanazuia mmong'onnyoko wa ardhi. Kwani kujenga ukuta kunaweza kuhifadhi eneo hili kwa muda tu, lakini pia tukijenga ukuta tutasababisha sasa mmong'onnyoko ule kuhamia katika maeneo ya jirani, kama vile Kibweni, Mtoni na maeneo mengine.

Pia wizara yangu kupitia Chuo Kikuu cha Taifa cha Zanzibar ikishirikiana na Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais, inakusudia kuzungumza na wananchi wavuvi wanaoishi kando kando ya bahari ili kuhakikisha wanapata taaluma ya kutosha ya kuhifadhi ardhi.

Mhe. Jaku Hashim Ayoub: Ahsante sana Mhe. Spika, pamoja na majibu mazuri ya Mhe. Waziri, naomba kuuliza swali moja la nyongeza. Mhe. Spika, kukusudia na kufanya ni vitu viwili tofauti. Mimi nataka kujua ni lini kitafanywa kitendo hicho kutokana na hali ilivyokuwa mbaya katika chuo kile kwa kujenga huo ukuta au uzio.

Mhe. Waziri wa Elimu na Mafunzo ya Amali: Mhe. Spika, katika jibu langu mama nimesema hatuna dhamira ya kujenga ukuta. Tukijenga ukuta eneo la Beit el ras Nkuruma, mmong'onyoko utahamia Mtoni, Kibweni na kadhalika. Hiyo haitokuwa dawa ya kuzuia mmong'onyoko wa ardhi. Nasema tumeshafanya utafiti na tumegundua na majani yamepandwa katika maeneo mengine, tatizo lilikuwa ni fedha na fedha tumeshapata na kazi hiyo itaanza mara moja.

Mhe. Hija Hassan Hija: Mhe. Spika, baada ya majibu mazuri sana ya Mhe. Waziri, naomba nimuulize swali moja la nyongeza fupi sana kama ifuatavyo. Kwa kuwa eneo hili la Chuo Kikuu cha SUZA kampasi ya Nkuruma lipo karibu mno na bandari ya Maruhubi. Je, hakuna mpango wowote wa kuangalia uwezekano wa kunusuru chuo hicho wakati wa ujenzi wa bandari ya Maruhubi ambayo serikali imeamua kujenga.

Mhe. Waziri wa Elimu na Mafunzo ya Amali: Mhe. Spika, hili la mwisho sijalifahamu vizuri, naomba arudie.

Mhe. Spika: Rudia swali Mhe. Mjumbe.

Mhe. Hija Hassan Hija: Mhe. Spika, kwa kuwa serikali ina mpango wa kujenga bandari ya Maruhubi, hakuna mpango wa karibu baina ya wizara yako na Wizara ya Miundombinu na Mawasiliano ya kuangalia uwezekano wa kunusuru chuo hicho, badala ya kupanda miti ambayo kama mlivyokusudia, jambo ambalo mimi binafsi nina wasi wasi nalo. Kwa hivyo, naomba kujua kuna mpango gani wa karibu baina ya wizara yako na wizara ya miundombinu, ili wakati wa ujenzi wa Bandari ya Mpigaduri kuangalia uwezekano wa kunusuru chuo hicho.

Mhe. Waziri wa Elimu na Mafunzo ya Amali: Mhe. Spika, ni kweli tuna dhamira ya kujenga bandari ya Mpigaduri, na ni kweli kwamba chuo hiki kiko katika eneo la karibu na eneo hilo na katika kunusuru chuo hiki na ujenzi huo wa bandari.

Mhe. Spika, jana nilipokuwa najibu katika swali la nyongeza lililoulizwa jana, nilisema awamu ya pili Chuo Kikuu cha Taifa SUZA kiko mbioni au iko mbioni kuanzishwa. Nilisema jana kwamba mazungumzo tuliyozungumza na BADEA, yalitoa picha nzuri kwamba hata hizo pesa za kujenga chuo hicho ziko tayari.

Kwa hivyo, pale Nkuruma tutabakia kwa muda na tutapanda majani kuzuia mmong'onyoko wa ardhi, lakini tukiona ujenzi wa bandari ya Mpigaduri

inaendelea kuathiri mmong'onyoko wa ardhi katika chuo chetu, bila shaka tunapo pahali pengine pa kuhamia ili tukaendelea na chuo chetu.

Nam. 8

Usambazaji wa Huduma ya Maji Vijijini

Mhe. Mohammed Mbwana Hamad – Aliuliza:-

Kwa kuwa wananchi wa Shehia ya Chambani walipata huduma ya maji safi kupitia msaada wa Serikali ya Japan, na kwa kuwa baada ya kukamilika mradi huu kulikuwa na Kamati ya Maji ya Shehia iliyokuwa ikisimamia usambazaji wa maji vijijini, na kwa kuwa takriban vijiji vyote vya Shehia vilikuwa vinapata huduma hiyo muhimu kwa vizuri, na kwa kuwa baada ya kuundwa Mamlaka ya Maji (ZAWA) usambazaji wa Maji inaonekana kuna vijiji kadhaa kama vile Tumbini, Tondooni, Waani hadi Matele vinakosa maji kwa muda mrefu sana.

- (a) Je, kuna sababu zipi za msingi zinapelekea kukosekana huduma hii muhimu kwa vijiji hivyo.
- (b) Je, Wizara yako imeshafanya utafiti juu ya tatizo hili
- (c) ZAWA itawasaidia vipi wananchi hawa ili waepukane na kadhia hii.

Mhe. Waziri wa Ardhi, Makaazi, Maji na Nishati - Alijibu:-

Mhe. Spika, kwa ruhusa yako naomba kumjibu Mhe. Mwakilishi swali lake Nam. 8 lenye kifungu (a), (b) na (c) kama ifuatavyo:-

Kabla ya kujibu swali hili naomba kutoa ufafanuzi ufuatao, mradi wa maji wa Chambani ulisaidiwa fedha na Ubalozzi wa Japan katika utekelezaji wa ujenzi wake, fedha hizo zilikuwa ni kwa ajili ya ununuzi wa mabomba tu yenye urefu wa kilomita 18. Kazi ya uwekaji umeme pamoja na uchimbaji wa kisima zimechangiwa na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kupitia Mamlaka ya Maji, hali hiyo imepelekea kutumia kisima kilichopo Pujini ambacho ni masafa ya mbali hadi Chambani. Baada ya kukamilika ujenzi wa mradi, mifereji 90 ya nje ilifungwa kwa maeneo yote yaliyokusudiwa, baada ya wananchi kuamua kuingiza huduma ya maji ndani ya majumba, huduma hii ilianza kupungua siku hadi siku na kupelekea zamu na migao ya maji. Kwa hivi sasa mahitaji ya maji ni lita 679,105 kwa siku, wakati uzalishaji halisi ni

lita 420,000 kwa siku ambazo zimepelekea mapungufu ya lita 259,105 kwa siku. Baada ya ufafanuzi huu sasa naomba kujibu swali hili kama ifuatavyo:-

- (a) Kimsingi katika kijiji cha Chambani huduma inapatikana kwa upungufu kutokana na kukua kwa mahitaji ya maji ndani ya eneo lote linalohudumiwa na mradi huo, sambamba na uwezo mdogo wa uzalishaji wa kisima kinachotumika kusambazia maji katika kijiji cha Chambani.
- (b) Wizara yangu kupitia Mamlaka ya Maji imeshafanya utafiti juu ya upungufu wa maji na kugundua kuwa matumizi yameongezeka kutokana na kuunga huduma hiyo ndani ya majumba pamoja na kuzidiwa uwezo kisima kilichopo.
- (c) Kutokana na hali hiyo wizara yangu kupitia Mamlaka ya Maji, tayari imeshalipatia ufumbuzi tatizo hilo kwa kuliombea ufadhili kwa Washirika wa Maendeleo na mara ufadhili huo utapopatikana tutaweza kuwaondoshea tatizo la maji lililowakabili wananchi wa kijiji cha Chambani na Ukutini. Hivyo, wizara yangu inamuomba Mhe. Mwakilishi wa Chambani pamoja na wananchi wa vijiji vya Chambani na Ukutini kuwa wastahamilivu wakati jitihada za kulipatia ufumbuzi tatizo hilo zinaendelea.

Mhe. Mohamed Mbwana Hamad: Mhe. Spika, nashukuru kwa kunipa nafasi kwa mara ya pili kumuuliza Mhe. Waziri swali moja la nyongeza. Pamoja na majibu mazuri ya Mhe. Waziri napenda kumuuliza kama ifuatavyo. Mhe. Spika, Mhe. Waziri kwa kuwa alisema kwamba mradi huu wa maji yanatoka Pujini yaani Jimbo la Chonga kuelekea Jimbo la Chambani ni masafa makubwa na ni makubwa kweli.

Lakini Mhe. Spika, kutokana na upungufu huu wa maji na kutokana na umuhimu wa maji ulivyo. Napenda kumuuliza Mhe. Waziri Je, ni juhudi gani zinazoweza kutekelezeka katika kuwatatulia wananchi wa Jimbo la Chambani tatizo hili la maji,

- a) Kwa kuchimba kisima katika eneo lao la Chambani au kujenga tanki ili maji haya kuyakusanya kwa pamoja na baadae ndio yakasambaa katika vijiji vyao.

Mhe. Waziri wa Ardhi, Makaazi, Maji na Nishati: Mhe. Spika, kwanza kwa kutumia kisima kilichopo Pujini, ipo haja ya kuwataka wananchi waliokatikati kutoka Pujini mpaka Chambani kuacha tabia ya kuunga maji

njiani kwa kuyatia katika mashamba yao au katika vilimo vyao, jambo hili linasababisha matatizo kidogo ya kuwa na upungufu wa maji.

Pili, tunataka tuwaombe wazee wa Chambani, waturuhusu kuchimba kisima pale panapoitwa Giningi, ili tuweze kuchimba kisima pale na pia kujenga tangi pale ili yatumike katika kijiji cha Chambani na majirani zake. Ruhusa hiyo nadhani watatoa Mhe. Spika.

Mhe. Hija Hassan Hija: Mhe. Spika, baada ya majibu mazuri sana ya Mhe. Waziri, na naamini watu wa Giningi watampatia ruhusa hiyo, naomba nimuulize swali moja kama ifuatavyo. Mhe. Spika, kwa kuwa Jimbo la Chambani liko karibu sana na Jimbo la Kiwani na baadhi ya miundombinu ya Chambani husaidia eneo la Kiwani upande wa Mtangani. Kwa kuwa kisima ambacho kinasukuma maji kutoka Kengeja kuelekea Mwambe na Kiwani, kimeharibika sasa ni miezi miwili. Kwa kuwa tunakaribia mwezi mtukufu wa Ramadhani na wananchi wa Mwambe na Kiwani hawana maji kutokana na kuharibika kisima.

Je, kuna hatua gani za haraka za serikali ili kuwasaidia wananchi wa jimbo langu kupata kisima kile pale Kengeja ili tusiwaongezee mizigo watu wa Chambani na Chonga kupitia Pujini kwa ajili ya maji salama.

Mhe. Waziri wa Ardhi, Makaazi, Maji na Nishati: Mhe. Spika, mimi ninazo taarifa kwamba sio kisima kilichopeleka maji Kiwani kuwa kimeharibika, lakini najua kwamba hata hiki cha Pujini ambacho nimekitaja hivi sasa pampu yake pia imeungua juzi. Kwa hivyo, jitihada iliopo ni kupata pampu mpya kuweka huko kinachopeleka Kiwani na kuweka hiki cha Pujini ili tatizo hili liweze kupungua katika maeneo hayo.

Lakini hata hivyo, Mhe. Hija Hassan kwamba yeye ameshabahatika kupata mradi mzuri wa maji ambao utajengwa pale kwenye njia panda na bao tayari lipo pale la maji ambapo Wachina watajenga tangi pale, na tangi hilo litakwenda kule Kiwani kwenda kuondoa matatizo haya ya maji. Huo mradi sasa hivi uko katika shughuli hiyo.

Kwa hivyo, Mhe. Spika, Mhe. Hija Hassan asubiri mradi ule ufanikiwe na bao la kufanyia kazi pale liko tayari na Wachina wako Pemba wanaanza hiyo kazi. Kwa hivyo, asubiri hilo.

Nam. 134

Wazanzibari Kufanya Kazi Nje ya Nchi

Mhe. Jaku Hashim Ayoub - Aliuliza:-

Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar katika kupambana na tatizo la ajira imeweka utaratibu wa vijana kwenda kufanya kazi nje ya nchi hasa nchi za falme za kiarabu.

- (a) Je ni vijana wangapi wamenufaika na mpango huo.
- (b) Je serikali inasimamia vipi mikataba ya kazi ya wafanyakazi hao kabla ya kuondoka ili kuhakikisha haki zao zinazingatiwa kabla ya kuanza kazi.
- (c) Kumekuwepo na malalamiko ya vijana wengi wanaopelekwa kufanya kazi wamekuwa wakilipwa maslahi duni, hati za kusafiria kushikiliwa na muajiri pamoja na kunyanyaswa wakiwemo watoto wa kike, Je, kuna ufuatiliaji wowote wa Serikali kwa kadhia hizi.

Mhe. Waziri wa Kazi Uwezeshaji Wananchi Kiuchumi na Ushirika – Alijibu:-

Mhe. Spika, kwa idhini yako naomba kumjibu Mhe. Mwakilishi swali lake nambari 134 kwa kutanguliza maelezo yafuatayo.

Mhe. Spika, suala la vijana wa Zanzibar kwenda kufanya kazi nje ya nchi ikiwemo nchi za Kiarabu ni la kihistoria, kutokana na muingiliano uliopo kati ya nchi hizo na Zanzibar. Aidha, ni suala linalokubalika kutokana na mikataba ya Kimataifa pamoja na sheria za kazi. Kwa hivyo, suala la wafanyakazi wa Zanzibar kwenda nje ya nchi sio geni na wizara yangu imelikuta likiendelea ingawa utaratibu wake kwa sasa ni tofauti.

Wafanyakazi wengi ambao wakati huo wakienda nje, walikuwa wakifanya hivyo binafsi kwa kushirikiana na jamaa zao wa nje au wakala wasio rasmi ambao walikuwa wakiifanya kazi hiyo.

Kutokana na utaratibu uliowekwa na Sheria ya Ajira nambari 11 ya mwaka 2005, na kutokana na shida, dhiki, mateso na dhulma wanazofanyiwa wananchi wageni hao katika nchi za Kiarabu hasa wafanyakazi wa majumbani. Balozi za nchi mbali mbali Duniani zilizopo katika nchi za

Kiarabu zilizitahadharisha taasisi husika kwenye nchi zao na wananchi kujilinda na kuwalinda wananchi hao. Pia zipo baadhi ya nchi za Afrika nazo zinanyanyasa wananchi wa nchi nyengine wanapokwenda kufanya kazi hasa kwa wale wasiofuata sheria.

Mhe. Spika, Balozi zetu za nchi za Kiarabu hasa za Oman na Saudi Arabia nazo zilituarifu hali hiyo kwa maandishi sambamba na wao kuweka utaratibu wa kuwafahamu na kuwalinda wananchi wote wanaokwenda kufanya kazi katika nchi za Kiarabu. Balozi zilitutaka nasi kuweka utaratibu.

Aidha, Balozi ilitushauri kuingia katika makubaliano ya pamoja na nchi hizo ili serikali ziwe na mikataba rasmi inayotambulika na nchi husika, mikataba ambayo inaweka viwango na hatua za kusaidia ukuzaji wa ajira lakini vile vile kulinda maslahi ya waajiriwa. Mashauri yote ya Balozi zetu tumeyafanya kazi inavyostahiki.

Mhe. Spika, hatua ya kujadiliana na kufungiana mikataba na baadhi ya nchi zenye kuwaajiri Wazanzibari auWatanzania kama Oman na Qatar zimefanyika na ziko karibu kumalizwa ili kuwalinda zaidi kwa uwezo wa kiserikali wa nchi zote husika. Lakini kabla ya makubaliano ya mikataba hiyo kusainiwa kama ilivyokusudiwa, juhudi zifuatazo zinafanyika za kuwalinda wananchi wetu kati ya Balozi zote za Tanzania nje ya nchi na serikali kupitia wizara yangu.

Juhudi hizo Mhe. Spika, ni pamoja na hizi zifuatazo:-

1. Kuwaorodhesha waajiri wote wa nje wanaowaajiri Wazanzibari kwa nchi wanazokwenda
2. Kuweka dhamana (*Bond*) kwa waajiri wote wanaohitaji kuajiri wananchi wetu ili kuwalinda waajiriwa hao wanapopatwa na matatizo.
3. Kuhakikisha kwamba wananchi wote wanaokwenda nje wanakuwa na mikataba inayotambuliwa na serikali. Kwa nchi ya Oman inayotolewa na Ubalozi wetu.
4. Kuwaunganisha vijana hao na Mfuko wa Hifadhi ya Jamii ili baada ya ajira kumalizika waweze kufaidika na mafao.
5. Kuhakikisha kuwa Balozi zetu zinatambua maeneo wananchi wetu wanakokwenda

6. Kuwashajiisha wananchi wetu kuweka nambari za simu zao au kuwasilisha na wizara na Balozi wakati wote wanapokuwa nje ya nchi.
7. Kuwa na watu dhamana hapa nyumbani ili lolote litakalotokea tuweze kuwasiliana.
8. Kuhifadhi taarifa nyenginezo za wananchi wetu na waajiri sambamba na kutambua mishahara yao.

Mhe. Spika, baada ya maelezo hayo, sasa napenda kumjibu Mhe. Mjumbe swali lake nambari 134 lenye vipengele (a), (b) na (c) kama ifuatavyo:-

- a) Tangu tuanze utaratibu huu wa kuhifadhi na kuwalinda wananchi wetu mwaka 2011 jumla ya vijana 489 wamepata fursa za ajira nje ya nchi. Kati ya hao wanawake 418 na wanaume 71.
- b) Serikali inahakiki mikataba hiyo na kuithibitisha, inaporidhika na vipengele vilivyomo. Kwa vijana wanaokwenda kufanya kazi Oman mikataba wanayopatiwa ni ile iliyopendekezwa na Balozi zetu na wizara zetu mbili za Tanzania zinazosimamia masuala ya kazi na ajira kuridhika nayo.
- c) Suala la malipo duni hasa kwa wafanyakazi wa majumbani ni tatizo la dunia, na ni sababu iliyopelekea Jumuiya ya Kimataifa kuweka mkataba maalum nambari 189 wa mwaka 2011 kwa ajili ya kuwalinda wafanyakazi hao. Hivi sasa nchi zote duniani zinatakiwa kuweka viwango vya kuwalinda wafanyakazi hawa hasa ikiwemo mishahara kwa wafanyakazi hao. Kuhusu hati za kusafiria kunyang'anywa pamoja na kunyanyaswa, haya ni matatizo na ni desturi ya nchi zote za Uarabuni na Asia, lakini linafanyiwa kazi na mataifa mbali mbali duniani kupitia Jumuiya ya Kimataifa. Kwa dhamira ya kuendelea kuwalinda na kuwatetea juu ya haki zao. Wizara inaendelea kuwasiliana kila mara na Balozi zetu kujua hali inavyokwenda ya wananchi wetu kujua walivyo.

Mhe. Jaku Hashim Ayoub: Mhe. Spika, ahsante sana pamoja na majibu marefu sana ya Mhe. Waziri.

- (a) Je, Kampuni ngapi zimepewa kazi ya kusafirisha watu kufanya kazi nje ya nchi na utaratibu gani umetumika.

- (b) Kwa kuwa kumejitokeza malalamiko ya kuwepo biashara ya binadamu kusafirisha nje ya nchi na kutumika kazi zisizostahiki kuhusisha watu kutoka Tanzania Bara na Zanzibar, serikali inachukua hatua gani kuhusu suala hilo.

Mhe. Waziri wa Kazi, Uwezesaji Wananchi Kiuchumi na Ushirika: Mhe. Spika, naomba kumjibu Mhe. Mjumbe swali lenye kifungu (a) na (b) halihusiani na wizara yangu, kwa sababu ni suala linalohusiana na mambo ya ndani pamoja na uhamiaji. (*Makofi*)

Ni kwamba zipo taasisi karibu 8 hivi sasa ambazo zimejiorodhesha kwa ajili ya kushughulikia kama ni mawakala wa kupeleka vijana wetu kwa lengo la kufanya kazi nje. Hata hivyo, baadhi ya mawakala hao hivi sasa tayari tumezifutia ruhusa au kibali cha kupeleka wafanyakazi nje ya nchi kwa sababu ya kutokidhi mahitaji ambayo tulikubaliana hapo awali.

Mhe. Spika, baadhi ya ofisi hii au mawakala hawa wamekuwa wakifanya biashara hii sio kwa lengo la kuwapatia kazi watu wetu bali ni kujinufaisha wao wenyewe. Kwa hivyo, tumewazuia na tutaendelea kuzihakiki taasisi hizi, ili kuhakikisha kwamba vijana wetu wanapokwenda kufanya kazi nje basi wanapata hifadhi nzuri na wanastirika na wanafanyishwa kazi kwa mujibu wa haki za binadamu.

Mhe. Wanu Hafidh Ameir: Mhe. Spika, ahsante kwa kunipa nafasi hii ya kumuuliza Mhe. Waziri swali moja la nyongeza, pamoja na majibu mazuri ya Mhe. Waziri.

Kwa kuwa ajira hizi za nje vijana hawa hukutana na mazingira tofauti na kuishi tofauti na mazingira ambayo ya hapa kwetu. Je, vijana hawa kabla ya kwenda wanatarayishwa vipi, ili kukabiliana na mazingira mapya ambayo anakwenda kukutana nayo.

Mhe. Waziri wa Kazi, Uwezesaji Wananchi Kiuchumi na Ushirika: Mhe. Spika, kwanza tutambue kwamba haitawezekana hata siku moja maisha ya nyumbani yakawa sawa na maisha ya nje na hilo la kwanza.

Pili moja katika jukumu la mawakala wetu ambao tumewapa jukumu hili kabla ya kuwapa ruhusa au utaratibu wa kupata kazi nje ya nchi. Utaratibu uliopo ni kwamba kuangalia utaratibu wa kuwapa mafunzo, kuwafahamisha mazingira ya nchi zile zilivyo taratibu zao na tamaduni zao, ili wakifika kule wasipate matatizo.

Hata hivyo, wakati mwengine hufanyika makosa kwa baadhi ya mawakala wana haraka ya kuwapeleka vijana wetu kwenda kufanya kazi nje bila ya kuwapa utaratibu.

Lakini tunashukuru sana kwamba balozi zetu zilizopo nje huchukua utaratibu huu wa kuwafahamisha na kuwaelimisha wakati wanapofika pale na hasa wanapofika pale huripoti katika balozi zetu na matayarisho ya vijana wetu wote wa Kitanzania ambao ni Wazanzibari hawa wanapopata nafasi ya kwenda nje, basi wahakikishe kwamba wanaripoti kwenye Ofisi za Kibalozi, ili wapate taratibu vizuri za nchi ile.

Mhe. Ali Abdalla Ali: Mhe. Spika, ahsante sana kwa kunipa fursa ya kuuliza swali la nyongeza. Katika jibu la swali mama Mhe. Waziri amesema kwamba wafanyakazi wanaofanya kazi nje wengi ni wanawake kwa takwimu alizotoa. Je, wanafanya kazi gani huko na wako katika nchi gani. (*Makofi*)

Mhe. Waziri wa Kazi, Uwezeshaji Wananchi Kiuchumi na Ushirika: Mhe. Spika, naomba kidogo alirejee tena swali lake sijalisikia vizuri.

Mhe. Spika: Mhe. Mjumbe, rudia swali lako, ili Mhe. Waziri afahamu vizuri sana.

Mhe. Ali Abdalla Ali: Mhe. Spika, ahsante. Mhe. Waziri wakati alipokuwa akijibu swali mama alisema kwamba wafanyakazi wengi wanaofanya kazi nje kutoka hapa Zanzibar ni wanawake kuliko wanaume. Je, huko waliko wanafanya kazi gani na nchi gani. (*Makofi*)

Mhe. Waziri wa Kazi, Uwezeshaji Wananchi Kiuchumi na Ushirika: Mhe. Spika, kwa mujibu wa makubaliano yetu na mikataba ambayo tunaiona hawa wafanyakazi asilimia kubwa zaidi ya 90 wanafanya kazi halali za majumbani wengi wao. Vile vile wengine wamechukuliwa kwenda kutoa huduma za ukunga kama mnavyojua mambo mengine ya ukunga.

Lakini wapo ambao wamechukuliwa kwa ajili ya kufanya taratibu za kiafya kama wale *nurses* wanaoshughulikia majumbani pale kwa ajili ya kuwalea watoto na mambo mengine. Kwa hivyo, hizo ndizo kazi ambazo tunazitambua na kama kuna kazi nyengine wanafanyiwa sisi wizara hatuna habari nazo.

Mhe. Spika: Mhe. Waziri, pia umeulizwa ni katika nchi gani.

Mhe. Waziri wa Kazi, Uwezeshaji Wananchi Kiuchumi na Ushirika: Mhe. Spika, mpaka hivi sasa nchi ambazo wapo vijana wetu wanafanya kazi

ni kama vile Saudi Arabia, Qatar, Oman na Falme za Kiarabu na hizo ndizo nchi ambazo tunajua vijana wetu wamekwenda kufanya kazi.

Nam. 72

Mafao ya Watendaji wa Hospitali ya Mnazi Mmoja

Jaku Hashim Ayoub (Kny. Mhe. Saleh Nassor Juma) – Aliuliza:-

Wafanyakazi wa sekta ya afya ni watu maalum sio tu kwa jamii lakini hata kwa maendeleo ya taifa lolote. Kwa kuwa kuanzia *doctor, nurse, laboratory assistance, X-Ray Technician, orderly* na kadhalika, wote hawa wanahusika katika kuangalia afya ya binadamu katika kila hali. Kwa kuwa kuna baadhi ya watumishi katika kada hizi, pamoja na mafao hutafautiana kwa mujibu wa taaluma zao, lakini pia kuna baadhi ya vitengo vyengine hawapatiwi hata posho.

Kwa nini wauguzi (*orderly*) na wafanyakazi wa maabara hawalipwi posho la usiku (*night allowance*) kama wanavyolipwa madaktari. Je, huko si kuwavunja moyo wafanyakazi hao.

Mhe. Waziri wa Afya – Alijibu:-

Mhe. Spika, kwa idhini yako naomba kujibu swali la Mhe. Mwakilishi Nam. 72 kama ifuatavyo:-

Kwa kweli kama alivyoeleza utangulizi wake kwenye swali Mhe. Mwakilishi, katika Wizara ya Afya kuna wafanyakazi wa kada nyingi ambao ni muhimu, ili huduma zipatikane, zina majukumu mbali mbali na wote wanapata mishahara kwa mujibu wa taaluma zao.

Kuna baadhi ya kada za hospitali huwa wanatakiwa kupata posho kwa utaratibu uliowekwa wa kazi za ziada. Hali hiyo, inatokana na uhaba wa wafanyakazi wa aina hiyo na hulazimika kufanya kazi baada ya saa zao za kawaida.

Madaktari na wasaidizi madaktari na wapiga picha za *X-Ray*, hawa ni wafanyakazi wanaofanya kazi zao kila siku asubuhi, ambazo ndizo saa zao za kawaida. Lakini wanatakiwa wawe wanapatikana wakati wowote baada ya saa za kazi kama ikitokea dharura wawepo kwa ajili ya kufanya kazi za ziada.

Kada nyengine zote za afya wanaingia kazini kwa *shift* ya masaa manane. Kwa hiyo, kwenye taratibu za posho la baada ya saa za kazi huwa hawamo.

Mhe. Jaku Hashim Ayoub: Mhe. Spika, pamoja na majibu ya Mhe. Waziri. Je, serikali imefanya utafiti gani kujua sababu za msingi na za kina kwa kuondoka baadhi ya wataalamu wa Wizara ya Afya kuelekea Tanzania Bara, Malaysia, na Botswana.

Mhe. Waziri wa Afya: Mhe. Spika, swali la msingi kwa Kiingereza tunasema wanakwenda kutafuta maslahi yaliyo bora kuliko vile wanavyoona tunawapa hapa. Lakini ifahamike kwamba hawa wamesomeshwa na serikali hii kwa gharama za serikali hii na wanapofanya hivyo wanaonesha uzalendo kama vile ilivyotegemewa. Juhudi za kutafuta kutatua tatizo hilo zinaendelea na tunashirikiana na Wizara ya Nchi, (OR), Utumishi wa Umma na Utawala Bora kuona mapungufu haya yanaweza kupungua.

Mhe. Spika, ni kweli wanatumia nafasi hii aliyoitaja Mhe. Mjumbe, kwamba kuna wafanyakazi ambao tunawasomesha mia juu ya mia kwa fedha za serikali na mkataba anatia kwamba nikimaliza narudi na akimaliza harudi itabidi kwa haja hiyo kama anataka mapato makubwa ya huko bara basi arejeshe fedha angalau zile za serikali. Hiyo si nia njema na wala hatukusudii hivyo, lakini tunawaomba vijana wafahamu kwamba wana wajibu kusaidia nchi yao kabla hawajafikiria kuondoka na kwenda mahala pengine.

Mhe. Hija Hassan Hija: Mhe. Spika, baada ya majibu mazuri sana ya Mhe. Waziri naomba nimuulize swali moja la nyongeza lenye vifungu (a) na (b) kama ifuatavyo.

- (a) Mhe. Waziri amekiri kwamba baadhi ya vijana wanaposomeshwa hawarudi tena nchini, hivi amefanya tafiti kujua ni sababu zipi za msingi ambazo vijana wetu wanakimbia.
- (b) Pamoja na kwamba serikali mara nyingi inajenga hoja kwa hawa wafanyakazi wa usiku hasa *orderly*. Hivi hawaoni busara kwa kweli kutokana na kiwango chao cha maslahi wanacholipwa na kazi ngumu wanayoifanya wahudumu wetu hawa bado tufikirie kuwaongezea posho na kuwapatia posho la usiku kama wale wengine wanaopata posho.

Mhe. Waziri wa Afya: Mhe. Spika, hili la kwanza naona halina tofauti na lile nililomjibu Mhe. Jaku Hashim Ayoub. Kwa hivyo, ni kwamba utafiti uliofanyika ni masuala ya msingi ya kibinadamu kutafuta pale palipo bora.

Lakini bado naomba kusesitiza kwamba hawa tumewasomesha kwa fedha za serikali kwa asilimia mia moja, kwa hiyo wana wajibu waitumikie serikali angalau miaka mitatu kabla hawajafanya maamuzi hayo.

Jambo linalosikitisha ni kwamba wanatia mikataba, saina wanakwenda kusoma pamoja na wazee wao wanatia saina kwamba watoto wetu watarudi kumbe huwa wanatafuta njia tu ya kupata nafasi ya masomo.

Mhe. Spika, ninao mfano mmoja mzuri sana ambao unasikitisha kwamba kulikuwa na watu wachache sana watu wanaohusika na nusu kaputi. Kwa kweli tumewasomesha wanne kwamba tuna upungufu nao amerudi mmoja, sasa ukija hospitali unalaumu hukupata huduma kumbe kijana wa mjomba wako au kaka yako tumemsomesha amekimbia kutoa huduma ile. Kwa hivyo, suala ni kwamba wanatafuta pazuri, lakini wanasahau kwamba tuliwasomesha.

Kutokana na hali hiyo, juhudi zinafanyika kati yetu sisi na Wizara ya Nchi, (OR), Utumishi wa Umma na Utawala Bora kwa kujibu lile suala la pili la Mhe. Mjumbe kuweza kuwatafutia posho stahiki kulingana na mazingira ya kazi. Lakini si kila mtu anastahiki kupata posho stahiki. Vile vile katika swali mama nimeeleza kwamba wengine wanaingia kwa *shift* na wanawajibika kufanya kazi masaa manane.

Mhe. Waziri wa Nchi, (OR), Utumishi wa Umma na Utawala Bora: Mhe. Spika, kwanza nimpongeze sana Mhe. Waziri wa Afya kwa majibu yake mazuri ambayo amejibu katika maswali yote aliyoulizwa na Waheshimiwa Wajumbe wa Baraza hili tukufu. (*Makofi*)

Mhe. Spika, naomba kuongezea majibu kwamba kama alivyosema Mhe. Waziri wa Afya, ni kwamba serikali tayari imeshafanya utafiti wa kugundua ni watumishi wangapi ambao wamesomesha na serikali na wameondoka nchi na kwenda kufanya kazi sehemu nyengine. Vile vile serikali hivi sasa tayari imeshaandaa mkataba kati ya muajiri na muajiriwa kwa wale ambao wamesomesha na serikali na wakaondoka kinyume na mkataba huo, basi serikali imeandaa utaratibu maalum wa kuweza kwanza angalau kurejesha fedha zake, ili ziweze kusaidia matumizi mengine ya huduma za jamii kwa wananchi.

Lakini hili la pili linalohusu masuala ya maposho la watumishi ambao wametajwa hapa. Mhe. Spika, napenda kuliirifu Baraza lako tukufu kwamba maposho haya tayari Wizara ya Nchi, (OR), Utumishi wa Umma na Utawala

Bora imeshayaidhinisha na kuanzia mwezi wa Julai watumishi hawa sasa watapokea maposho yao kwa mujibu wa nafasi wanazozifanya kazi. (*Makofi*)

TAARIFA

Mhe. Spika: Tunawashukuru mawaziri wote wawili, Waziri wa Afya pamoja na Mhe. Waziri wa Nchi, (OR), Utumishi wa Umma na Utawala Bora.

Waheshimiwa Wajumbe, kabla hatujaendelea na shughuli mbali mbali nimeombwa na Mhe. Waziri wa Nchi niwatangazie Waheshimiwa Wajumbe wafuatao, kwamba wakamilishe utaratibu wa kupeleka *accounts* za majimbo yao kwa ajili ya kutiliwa fedha zile za *CDF*. Kwa hivyo, hii ni kwa sababu mwaka wa fedha unakaribia kumalizika na leo ni tarehe 27 Juni wakati tarehe 30 kwa kawaida serikali inatakiwa ifunge mahesabu yote kwa ajili ya mwaka wa fedha unaoishia mwaka 2013 tarehe 30 Juni.

Waheshimiwa Wajumbe wenyewe ni hawa wafuatao:-

1. Mhe. Mansoor Yussuf Himidi
2. Mhe. Mohammedraza Hassanali Mohamedali
3. Mhe. Makame Mshimba Mbarouk
4. Mhe. Ali Juma Shamuhuna
5. Mhe. Hamad Masoud Hamad
6. Mhe. Abdi Mossi Kombo
7. Mhe. Haji Omar Kheri
8. Mhe. Abdalla Moh'd Ali
9. Mhe. Ismail Jussa Ladhu
10. Mhe. Mlinde Mabrouk Juma
11. Mhe. Jaku Hashim Ayoub
12. Mhe. Mussa Ali Hassan na
13. Mhe. Suleiman Hemed Khamis

Kwa kweli wanaombwa sana waharakishe kupeleka *accounts* hizo, ili fedha zile za *CDF* zingizwe kabla hawajamaliza kufunga mahesabu ya mwaka. (*Makofi*)

Waheshimiwa Wajumbe, kama kawaida yetu na leo tumepata mgeni, ambaye ni mgeni wa Mhe. Waziri wa Nchi, (OR) na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Mwinyihaji Makame Mwadini kwa mnasaba wa Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Kwa hivyo, mgeni wetu wa leo ni ndugu Uledi A. Mussa huyu ni Naibu Katibu Mkuu Wizara ya Ushirikiano wa Afrika ya Mashariki naye yule pale Waheshimiwa Wajumbe na naomba kumkaribisha sana, tayari ameshahudhuria na ameona shughuli zetu. (*Makofi*)

Waheshimiwa Wajumbe nimepokea ombi kwamba jana mtakumbuka kwamba palitokea harakati za hapa na pale katika suala zima la kupitisha *vote* ile ya Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais. Kwa hivyo, hivi asubuhi nimearifwa kwamba ndani yake katika hoja ile kuna mambo ya kisheria, pia kuna mambo yanayohusu utaratibu wa kuhamisha mafungu kutoka fungu moja kwenda jengine, mambo ambayo yanahitaji kuzingatiwa kwa kina.

Kwa maana hiyo, Wajumbe hivi sasa wako kwenye kamati nafikiri Mhe. Waziri atakwenda mara baada ya kutoka hapa, ili kushirikiana na Wajumbe hao kuona kwamba tatizo hilo tunaliondoa.

Sasa baada ya shughuli iliyokuwa inategemewa iwe inawasilishwa hapa ni ya Ofisi ya Rais Ikulu, ambayo Dkt. Mwinyihaji Makame Mwadini yuko tayari pale na kwa kweli yuko tayari kabisa kuweza kuwasilisha jambo hilo. Kwa kweli kamati inayohusika ndio hiyo inayosimamia shughuli hizi na wangependa sana wakati Mhe. Waziri anawasilisha, basi wasikie moja kwa moja yale ambayo anayowasilisha, ili waweze kuweka *points* zao vizuri, kwa ajili ya mjadala huu uweze kwenda vizuri.

Kwa hiyo, ombi ili kamati iweze kufanya shughuli zake vizuri na kwa utulivu na hatimaye turudi hapa tumalize kazi hiyo kama ilivyooneshwa hapa kwenye *order paper* kwamba tuimalize hiyo na halafu tena tuendelee na Mhe. Waziri wa Nchi, (OR) na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi.

Waheshimiwa Wajumbe, nimeombwa sana kwa heshima kubwa kwamba shughuli zetu tuzisitishwe kwa kipindi hichi, ili imalize shughuli hiyo na wakati wa jioni wawe tayari kuleta shughuli hiyo. Nimeona mantiki ipo baada ya kuarifiwa kwamba kuna mambo muhimu ya kisheria.

Kutokana na hali hiyo, basi tumuombe Mhe. Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais, kwa ajili ya kutuwekea utaratibu, ili baadaye nitoe na muongozo fulani juu ya shughuli zetu hapa katika Baraza la Wawakilishi ambazo zinaelekea kutetereka kidogo.

KUAKHIRISHA BARAZA KABLA YA WAKATI

Mhe. Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais: Mhe. Spika, kwa kuwa Kamati ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa na Wizara ya Nchi, Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais pamoja na watendaji walioteuliwa jana kushirikiana na kamati hii na Mhe. Ismail Jussa Ladhu bado wanaendelea na mchakato wa kukamilisha utaratibu wa kuyapitia yale mafungu ambayo Kamati ya Matumizi, iliagiza jana.

Vile vile kwa kuwa kamati hii ndio ambayo ingeweza kutoa taarifa yake baada ya Mhe. Waziri wa Nchi, (OR) na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kuwasilisha hotuba yake. Kwa hiyo, naomba Baraza lako tukufu liweke kando Kanuni ya muda na badala yake tukutane tena jioni saa 11:00, ambapo kamati na wizara itakuwa zimekamalisha kazi waliyotumwa, ili tuweze kuendelea na vikao vyetu kama ilivyopangwa. Mhe. Spika, naomba kutoa hoja.

Mhe. Waziri wa Nchi, (OR), Utumishi wa Umma na Utawala Bora: Mhe. Spika, naafiki.

Mhe. Spika: Waheshimiwa Wajumbe, niwahoji wale wanaokubaliana na hoja ya Mhe. Waziri wanyanyue mikono, wanaokataa najua wengine wanataka wafanye kazi imalizike, waliokubali wameshinda. (*Makofi*)

(Hoja ilitolewa iamuliwe)

(Hoja iliamuliwa na kuafikiwa)

Mhe. Spika: Waheshimiwa Wajumbe, kabla sijaakhirisha kikao hichi hadi jioni nataka niseme mambo mawili ambayo yasaidie shughuli zetu hasa wakati wa kipindi cha bajeti.

Waheshimiwa Wajumbe, Mkutano wetu wa Bajeti *inatamallaki* na mwezi Mtukufu wa Ramadhani karibu nusu ya muda wa bajeti itakuwa tumo kwenye mfungo wa mwezi wa Ramadhani na unaotegemewa kuanza pengine tarehe 9 au 10 mwezi wa Julai. Vile vile ratiba ile tuliyoiweka tumeiweka, ili tuhakikishe tunamaliza shughuli zetu mnamo tarehe 25 mwezi wa Julai kama kuzidi kidogo basi ni tarehe 26 ambayo itakuwa ni siku ya Ijumaa, ili baada ya hapo tuweze kwenda na shughuli nyengine.

Sasa kutokana na hatua ya jana tuliyofikia, hatua ambayo inaathiri na ratiba ya leo basi tayari tumeshakula karibu siku moja na nusu, ambapo shughuli zetu hizi itakuwa tuko nyuma. Kwa hivyo, hii na kama tulivyowahi kutoa taarifa huko nyuma, tayari kwa mujibu wa taratibu za bajeti yetu basi tutakwenda *deficit* sana kipindi vile vile. Kwa kweli kwa chombo hichi kikubwa kufanya matumizi ambayo yako nje ya fedha ambazo mulizikasimu nyinyi Waheshimiwa Wajumbe, itakua ni nidhamu isiyokuwa nzuri ya matumizi.

Waheshimiwa Wajumbe, tunaelewa kwamba demokrasia ina gharama, lakini tuelewe vile vile kwamba gharama hizo ndizo ambazo zitumike kwa ajili ya

maendeleo ya wananchi wetu. Kwa hiyo, tuwe tunazingatia sana na pia ni muhimu sana kuwa shughuli zetu tuwe tunazifanya kwa ufanisi.

Sasa nini kinachohitajika? Kwa kweli kinachohitajika wakati wa kamati zetu zinafanya kazi kupitia kasma mbali mbali za wizara kwanza tuwe *serious* katika kazi hiyo, yaani tuhakikishe tunakuwa makini sana. (*Makofi*)

Waheshimiwa Wajumbe, tuliombwa kwamba tuwe na utaratibu wa kuweka kutoa angalau siku mbili kwa ajili ya kufanya kazi hiyo ya kamati na nadhani tulianza kufanya hivyo. Lakini bado kunatokea matatizo makubwa ya msingi na mengine ya kisheria, jambo ambalo linaonesha pengine kumekuwa hakuna *seriousness or commitment* ndani ya kamati, kwa sababu maswali mengine tungetegemea kamati zetu ziwe zimetuletea taarifa ambayo haina matatizo. (*Makofi*)

Kwa kweli taarifa za kamati nilizoletewa karibu zote zimeonesha kwamba hakuna matatizo yoyote, isipokuwa nakumbuka wizara moja tu ya Mifugo na Uvuvi, ambapo ilikuwa ni Mhe. Waziri atakwenda kukaa na watendaji wa fedha, kwa ajili ya kuweka mambo sawa na hiyo ndiyo taarifa niliyonayo, lakini vyengine kwa wizara nyengine zote mambo yalikuwa hayana matatizo na yako tayari kuweza kuwasilishwa katika Baraza hili.

Kwa hiyo, panapotokezea matatizo ya msingi kama ilivyoonekana jana kidogo inakuwa ni tatizo.

Kutokana na hali hiyo, tuhakikishe kwamba kamati zetu tunafanya kazi kwa ufanisi na mazingatio makubwa, ili tuone kwamba matatizo ya msingi tuyamalize ndani ya kamati na wakati tunapokuja hapa basi mambo yote karibu yamekuwa *cleared* na hiyo itatusaidia sana, ili kuhakikisha ratiba zetu tunazozitokeza zinakwenda vizuri. (*Makofi*)

Jambo la pili ambalo nimeligundua na hili sina uhakika nalo, lakini nadhani maelezo haya nitakayoyotoa yasaidie wakati wa upangaji wa bajeti katika wizara zetu. (*Makofi*)

Waheshimiwa Wajumbe, nafikiri na ndivyo ilivyo mawaziri ndio wenye dhama ya kutoa majibu yote humu ndani. Kwa hiyo, mawaziri wetu hawazuiliki wakati wa kupanga bajeti kule wizarani akamwambia Katibu Mkuu pamoja na watendaji wake hebu njooni munifahamisha, ili kuhakikisha kasma zote zile zinakaa vizuri, pale ambapo kuna muinuko mkubwa basi Waziri aelewe mapema hapa pamevimba kwa sababu gani. (*Makofi*)

Maana Waheshimiwa Wajumbe hapa wakati mwengine wanatoa maelezo ambayo kwa mtazamo kwa wananchi wala sio maneno mazuri, kwamba fedha inatafunwa, yaani maeneo yale ndio fedha inatafunwa na hayo maneno yanazungumzwa sana katika ukumbi wetu. Sasa picha ile haioneshi *seriousness, commitment* ya wizara zetu mbali mbali kuja kusikika maneno yale yanatolewa na Wawakilishi wa wananchi huku ndani.

Hivyo, ni vizuri sana tukahakikisha kwamba kule wizarani, ili kuweza kumfanya Mhe. Waziri akaelewa kila kitu ndani ya bajeti ile basi awe karibu sana na watendaji wake, ili kujua mambo yanavyokwenda. Waheshimiwa Wajumbe, tunao mfano mzuri sana tunapokuwa na Tume yetu ya Bajeti ndani ya Baraza hili, huwa tunaulizana na tunakuwa na *break down* zote kwamba kifungu hichi kimevimba kwa sababu moja, mbili, tatu, nne na wote wale ambao tunahudhuria kwenye Tume ya Bajeti, huwa tunaiona na kupeana maelezo.

Waheshimiwa Wajumbe, nafikiri jambo hili likifanyika mapema kule wizarani litasaidia sana, maana wakati mwengine Waheshimiwa Mawaziri hapa mtakuwa mashahidi zile *net* zinapoingia za watendaji wakati mwengine zinamchanganya *net* ipi aiweke wapi kwa sababu zimeingia kwa wingi.

Kwa kweli hii ndio sababu iliyompelekea kwamba baadhi ya watendaji kutokana na matatizo ambayo yanajitokeza basi muwalete karibu hapa, ili wamsaidie Mhe. Waziri, kazi ambayo ingeweza kufanyika kule hapa akaja kwamba kila kitu kiko vizuri, yaani akiulizwa anatoa majibu isipokuwa pale ambapo kidogo labda Mhe. Waziri amesahau ndio mtendaji anaweza akasaidia. Lakini zile *net* zinavyopishana hapa maana yake ni kwamba baadhi ya mambo Waheshimiwa Mawaziri watakuwa hawana taarifa nayo vizuri. (*Makofi*)

Waheshimiwa Wajumbe, niombe sana kwamba shughuli hizi tuwe karibu nazo na wala sitaki nitaje majina ya baadhi ya mawaziri, lakini wakati fulani nilikuwa napata tatizo kufika pahala Mhe. Waziri akasema kwamba hicho ndicho ninachokijua na wala sina majibu mengine, kumbe Katibu Mkuu anajua na wala sitaki nitaje majina.

Lakini kuna mambo fulani niliwahi kuyapata na nikamwita Katibu Mkuu, nikamwambia Katibu Mkuu wakati Mhe. Waziri anapotakiwa majibu Barazani hatukuiti wewe kwa hiyo taarifa umpe kamili huyu Mhe. Waziri, ili aweze kujibu vizuri na Waheshimiwa Wajumbe waridhike na majibu ambayo yanatolewa pale na kama hamkufanya hivyo maana yake Waziri huyu

munamuweka katika pahala pagumu sana kuweza kutoa majibu kwa Waheshimiwa Wajumbe.

Kwa hivyo, nimesema hayo na yasaidie katika kuona kwamba shughuli zetu zinakwenda kwa ufanisi na hasa hasa kwa mujibu wa ratiba ambayo tunajiwekea ya kufanya shughuli zetu.

Waheshimiwa Wajumbe, baada ya hayo sasa niakhirishe kikao hichi hadi saa 11:00 jioni.

(Saa 4:02 asubuhi Baraza liliakhirishwa mpaka saa 11:00 jioni)

(Saa 11:00 Jioni Baraza lilirudia)

(Majadiliano Yanaendelea)

Mhe. Mwenyekiti: Waheshimiwa Wajumbe tulikuwa tuko kwenye ukurasa wa 96, kazi yetu ilikwau tunataka kupitisha kwenye fungu 12 ikawa hatukumaliza, muafaka ukatokea kwamba tuitume Kamati ya Kusimamia Viongozi Wakuu wa Kitaifa kuipa kazi, ili ituletee taarifa. Baada ya taafira hiyo tujue tunakwenda vipi. Kwa hiyo nimkaribishe Mhe. Mwenyekiti wa Kamati ya Kusimamia Ofisi ya Viongozi Wakuu wa Kitaifa, kuhusu ufatiliaji wa vifungu vya bajeti ya Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais, hasa kwenye fungu hili ambalo tumelitaja ambalo ni fungu 12.

Mhe. Mwenyekiti wa Kamati Ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa, karibu.

**Taarifa ya Kamati ya Kusimamia Afisi za Viongozi Wakuu wa
Kitaifa Kuhusu Ufatiliaji wa Vifungu vya Bajeti ya Ofisi ya
Makamu wa Kwanza wa Rais**

Mhe. Hamza Hassan Juma (Mwenyekiti wa Kamati Ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa): Mhe. Mwenyekiti, kwanza naomba kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa kutujaalia uzima na afya njema, kuweza kukutana tena katika kikao hiki jioni hii baada ya kuahirisha shughuli zetu wakati wa asubuhi ili kusubiri kazi uliyotutuma kwenda tena kukaa na Waziri wa Afisi ya Makamu wa kwanza wa Rais ili kuangalia upya vifungu vyote vya Tume ya Ukimwi na tulete jawabu jioni hii ya leo, na tunamshukuru Mwenyezi Mungu kwa kutujaalia kumaliza kwa salama na amani. Pili naomba kuwashukuru wajumbe wote kwa ustahamilivu wao wa kutusubiri kukamilisha kazi hiyo.

Mhe. Mwenyekiti, tatu tunamshukuru Mhe. Waziri wa Nchi Afisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais kwa kuja na watendaji wake wa Tume ya Ukimwi ili kuja kutoa ufafanuzi wa hoja za wajumbe wa kamati baada ya hoja ya Mhe Ismail Jussa Ladhu (Mwakilishi wa jimbo la Mji Mkongwe) ambapo jana hakuridhika na ufinyu wa maelezo kutoka kwa Mhe. Waziri wa Nchi, Afisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais, kupelekea wewe mwenyewe Mhe Mwenyekiti, kutoa fatwa ili mafungu haya yakapitiwe upya ili kuondoa shaka na utata uliojitokeza kwenye kupitisha vifungu hapa jana jioni.

Mhe. Mwenyekiti, nne tunampongeza sana Mhe Ismail Jussa Ladhu kwa kuwa makini katika kuhoji kila senti katika mafungu yanayoletwa na Wizara ili kwa niaba ya wananchi kuweza kujua kuwa fedha inayokusanywa, inayoombwa na inayotumika kuwa inatekelezwa kama ilivyopangwa na kiidhinishwa na Baraza lako tukufu.

Mhe. Mwenyekiti, baada ya utangulizi huu sasa naomba kwenda moja kwa moja kwenye vifungu hivyo vilivyoleta wasi wasi.

Mhe. Mwenyekiti, Kasma (211100) – fungu la Mishahara la mwaka huu limepungua kutoka Bajet ya mwaka uliopita, kutoka 149,700,000/= hadi 144,772,000/= hii imetokana na utaratibu ulioanzishwa na serikali kuyaondoa maposho kwenye fungu hili la mishahara ambayo hapo mwanzo yalikua yakichanganywa, na kuwekwa katika fungu jingine la Kasma (211117) na kulifanya fungu hilo kuongezeka kutoka - 26,190,000/= hadi 49,229,000/= lakini pia fungu hili limeongezeka sana kutokana pia na kujumuisha maposho ya baadhi ya watumishi ambao hapo mwanzo hawakuwemo kwenye orodha ya maposho yaliokuwa yakitolewa.

Mhe. Mwenyekiti, kamati yangu baada majadiliano ya muda mrefu na kupata ufafanuzi imekubaliana na maelezo ya Waziri kwa hiyo naomba wajumbe wa Baraza lako tukufu kulikubali fungu hilo na tulipitisha.

Mhe. Mwenyekiti, hoja ya pili ilikuwa kwenye Kasma (220105) ambayo imeongezeka kwa kiasi kikubwa kutoka mwaka 2011 ni 29,932,900/=, 2012 ni 20,408,000/=, 2013 ni 50,000,000/= na maombi ya mwaka ujao 2013/14 ni 45,950,000/= .

Mhe. Mwenyekiti, kamati yangu imepata maelezo kuwa fungu hili hapo mwanzo tulikuwa tukipata fedha nyingi kutoka kwa wahisani, lakini hivi sasa baada ya wahisani kuendelea kupunguza misaada ndio maana Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kuanzia mwaka 2013 imebidi waongeze pesa za serikali ili kufidia pengo hilo.

Mhe. Mwenyekiti, kamati yangu baada ya kupata ufafanuzi wa kutosha imeridhia fungu hilo kama lilivyo, kwa hiyo kamati yangu inawaomba wajumbe kuliridhia fungu hilo.

Mhe. Mwenyekiti, fungu jingine lililohitaji ufafanuzi ilikuwa ni Kasma (220506) Ada ya ushauri, fungu hili limeongezeka makadirio yake kutoka 5,000,000/= mwaka uliopita = 2012/2013 - hadi 30,000,000/= 2013/2014,

Mhe. Mwenyekiti, fungu hili kamati yangu ilipata maelezo ya kutosha kutoka kwa Tume na Mhe. Waziri, kwamba kuna kazi nyingi mwaka huu zinategemea kufanywa ikiwemo malipo ya ada ya ushauri mwelekezi kuhusu masuala ya *Gender*, HIV-AIDS, upembuzi wa maeneo yepi, yanayohitajika kufanyiwa utafiti na maeneo gani uwekwe mkazo ili kufanyiwa kazi, ili kuzuia maambukizi mapya.

Pia eneo jingine ni Kasma 220514 Sera na Sheria ambalo limeongezeka kutoka 5,000,000/= 2012/13 hadi 25,000,000/= 2013/14.

Mhe. Mwenyekiti, eneo hili tumepata maelezo kuwa hivi sasa kuna mchakato wa kukamilisha mapitio ya Sera ya Ukimwi ambayo rasimu ya awali imeshataarishwa, na inahitaji kutafsiriwa na hatimae kufikishwa katika vikao vya maamuzi vy Kamati ya Makatibu Wakuu Serikalini, la pili kukamilisha mchakato wa mabadiliko ya Sheria ya Tume ya ukimwi ambayo tayari iko serikalini inasubiri kupitiwa na Makatibu wakuu. Kwa hiyo zitahitajika fedha nyingi ili kukamilisha kazi hiyo. Lakini kuna sheria ya ukimwi ambayo nayo ipo katika mchakato wa kuifikisha katika vikao vya juu serikalini.

Mhe. Mwenyekiti, kamati yangu imeridhika na ufafanuzi uliotolewa na Mhe. Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamo wa Kwanza wa Rais, pamoja na watendaji wake kwa hiyo nawaomba Wajumbe wako wa Baraza lako Tukufu kuiridhia kasma hiyo vile vile.

Mhe. Mwenyekiti, kasma nyengine iliyokua ikihitaji ufafanuzi ni 220700 inayohusu matenegezo ya majengo, ambapo mwaka uliopita 2012/2013 ilitengewa 60,000,000 2013/2014 imetengewa milioni 30,000,000. Kamati ilipata maelezo kuwa fedha zilizoombwa mwaka uliopita hawakupata zote ila walipata 20,000,000. Kutokana na hali hiyo ikabidi waombe tena kwa ajili ya kuendelea na ukarabati wa kuimarisha jengo.

Mhe. Mwenyekiti, Kamati yangu baada ya kupata maelezo hayo imeridhika na nawaomba Wajumbe wairidhie na kuipisha.

Mhe. Mwenyekiti, kasma nyengine ni 220801 hadi 220806 inayohusu matengenezo ya zana, ununuzi wa spea, matengenezo ya magari, vifaa vya magari na gharama za bima na leseni za njia. Kasma hii mwa 2012/2013 ziliombwa jumla ya 18,000,000 na mwaka 2013/2014 zimeombwa 29,000,000. Kamati yangu yangu baada ya kupata maelezo ya gharama halisi ya matengenezo hayo kwa yale magari ambayo yasiotumika kwa muda mrefu na yanahitaji matengenezo na ununuzi wa vipuri Kamati yangu Mhe. Mwenyekiti, imeridhika na maelezo ya Mhe. Waziri pamoja na watendaji wake.

Mhe. Mwenyekiti, nawaomba Wajumbe wa Baraza lako tukufu kuridhia kasma hiyo kama ilivyoombwa.

Mhe. Mwenyekiti, hoja nyengine ilikua 221102 inayohusu gharama za mafunzo, ambapo mwaka 2012/2013 ziliombwa 18,000,000 na mwaka 2013/2014 zimeombwa 42,223,000 ambapo kasma hii imeongezeka kutokana na kuingizwa gharama za mafunzo ya ngazi mbali mbali ikiwemo ngazi ya Wilaya, Shehia na Taasisi za Serikali na zisizo za Serikali kwa kuwa Tume ya Ukimwi wao ndio *coordinator* katika masuala yote ya kuwakutanisha taasisi mbali mbali katika kuelimisha mambo hayo yanayohusu mambo ya Ukimwi. Hivyo, kutokana na ufafanuzi wa kutosha ulioupata Kamati yangu imeridhika na maelezo hao na naomba Mhe. Mwenyekiti, kama nilivyoeleza hapo mwanzo naomba na fungu hili au kasma hii Waheshimiwa Wajumbe waweze kuridhia kama ilivyoombwa.

Mhe. Mwenyekiti, kasma nyengine iliyokuwa imeleta utata ni kasma 281400 inayohusu gharama za ukodishwaji ukumbi ambapo mwaka 2012/2013 ziliombwa 50,000,000 lakini mwaka 2013/2014 ziliombwa 20,000,000 na hii ilitokana na kuhamishwa kwa fedha kutoka katika kasma hii na kupelekwa katika mafunzo ya ndani. Baada ya kupata ufafanuzi wa kutosha Kamati yangu iliridhika na kupunguza kasma hiyo kutoka mioni 50,000,000 hadi 20,000,000. Kwa hiyo Mhe. Mwenyekiti, nawaomba vile vile Waheshimiwa Wajumbe wa Baraza lako tukufu kuweza kuridhia punguzo hili la kasma hii.

Mhe. Mwenyekiti, kasma nyengine iliyokuwa imeleta utata ni kasma 311207 inayohusu ununuzi wa kompyuta, mwaka 2012/2013 ziliombwa 3,000,000 na mwaka 2013/2014 zimeombwa 15,000,000. Kamati ilipata maelezo ya kutosha kutokana na uchakavu wa kompyuta walizonazo imebidi wanunue kompyuta mpya tisa pamoja na kuingia katika mtandao wa LAN. Hivyo, Kamati yangu imeridhika na maelezo hayo na nawaomba Wajumbe wayaridhie maelezo hayo.

Mhe. Mwenyekiti, kwa upande wa Pemba kasma 220701 inayohusu matengenezo madogo ya ofisi, imeshuka kutoka 4,500,000 hadi 2,500,000 na hii ni kutokana na Ofisi ya Pemba kwamba imejengwa hivi karibuni bado haijachakaa na kwa hivyo mwaka huu haitohitaji matengenezo makubwa. Hivyo Kamati imeridhika na inaomba Wajumbe wairidhie kama hii.

Mhe. Mwenyekiti, kwa upende mwingine kasma 220702 inayohusu matengenezo makubwa ya majengo, imeongezeka kutokana na kuwepo na ujenzi unaotarajia kujengwa kwa *stoo* mpya ambayo kwa matumizi ya Ofisi ya Tume ya Ukimwi kule Pemba. Pamoja na kwamba mwaka uliopita fungu hili lilikuwa halikuingia fedha kwa hivyo mwaka huu limetengewa milioni saba. Kwa hivyo Mhe. Mwenyekiti, Kamati inawaomba Waheshimiwa Wajumbe waweze kuiridhie kasma hii.

Mhe. Mwenyekiti, kasma nyengine iliyoleta utata ilikuwa ni kasma 220801 inayohusu matengenezo ya zana, mwaka uliopita ziliombwa 1,400,000 na mwaka huu 2013/2014 zimeombwa 5,490,000 na kamati imepata maelezo kuwa ongezeko limetokana na kuongezeka kwa vifaa hivyo ambavyo vinahitaji matengenezo kila baada ya mda ili viwe katika hali nzuri. Kamati imeridhika na maelezo hayo na inawaomba Wajumbe wairidhie kasma hii kama ilivyoombwa.

Mhe. Mwenyekiti, kasma 221102 inayohusu gharama za mafunzo ya ndani ambayo imeongezeka kutoka 13,200,000 hadi 24,240,000 ambapo kamati ilipata maelezo kuwa kumeongezeka mafunzo ya vyaoni pamoja na mafunzo ya wanachi kwa ujumla ikiwemo semina, makongamano nk. Mhe. Mwenyekiti, kamati imeridhia maombi hayo na matumizi hayo kwa hivyo nawaomba Wajumbe wairidhie kasma hiyo.

Mhe. Mwenyekiti, kasma nyengine ambayo ilileta utata ilikuwa ni kasma 281400 inayohusu Gharama za Ukodishwaji wa Kumbi za Mikutano, ambapo kamati imeelezwa imepungua kutoka 39,688,000 hadi 18,850,00 na hii imeshuka kutokana na sehemu ya fedha kuondolewa katika fungu hili na kupelekwa katika kasma ya mafunzo ya ndani. Kwa maelezo hayo Kamati imeridhika na maelezo hayo nawaomba Wajumbe wenzangu nao waweze kuridhia matumizi haya.

Mhe. Mwenyekiti, vile vile Mhe. Mjumbe mtoa hoja Mhe. Ismail Jussa Ladhu (Mwakilishi wa Jimbo la Mji Mkongwe) vile alitaka maelezo ya fedha mpango wa fedha ambazo zilizoombwa kwa wahisani. Kwa bahati lile kabrasha au mchakato huo au MTEF huo umeletwa na ameshakabidhibiwa Mhe. Ismail Jussa Ladhu, kwa hivyo nadhani tunapoelekea katika vifungu

anaweza akahitaji kutaka ufafanuzi zaidi. Naamini Mhe. Waziri atakuwa tayari kumpa ufafanuzi huo.

Mhe. Mwenyekiti, baada ya maelezo hayo ya kutosha kabisa nakushukuru sana kwa kuweza kutoa fatwa ili kamati yangu iende ikakae na Mhe. Ismail Jussa Ladhu kama ilivyosema, tunamshukuru sana ametusaidia maelezo mengi na vile vile tumejifunga mambo mengi kupitia katika Kamati kwa hivyo sasa hivi Mhe. Mwenyekiti, naomba kuwasilisha ili baadae Wajumbe kama nilivyowaomba wayaridhie taarifa hii ili tuendelee na vifungu. Mhe. Mwenyekiti nakushukuru kwa hilo, ahsante sana.

Mhe. Mwenyekiti: Ilikuwa baada ya Mhe. Ismail Jussa Ladhu kuhoji baadhi ya mambo fulani sasa Kamati hiyo ya Matumizi ikatuma ikafanyika kazi hii. Sasa kazi niliyowatuma Waheshimiwa Wajumbe ndiyo hiyo Mwenyekiti ameiwasilisha. Sasa sijui kama ningewaomba kwanza nikaona kama kazi hii mmeipokea halafu tumsikilize Mhe. Ismail Jussa Ladhu.

Waheshimiwa Wajumbe basi niwahoji wale wanaopokea kazi iliyofanywa na Kamati ya Kusimamia Ofisi ya Viongozi Wakuu wa Kitaifa wanyanyue mikonu, wanaokataa, waliokubali wameshinda.

Waheshimiwa wajumbe hiyo ni demokrasia ya hali ya juu sana ambacho kitendo hichi kimefanywa na kuwapa Wajumbe nafasi yao na uwezo wao wa kuhoji mambo na tumefikia hapa.

(Hoja ilitolewa Iamuliwe)

(Hoja iliamuliwa na kuafikiwa)

Mhe. Ismail Jussa Ladhu: Mhe. Mwenyekiti, kwanza naomba nimshukuru Mwenyezi Mungu Muumba wangu aliyenijaalia kuwa hai mzima wa afya nikaendelea kufanya kazi ambayo Wananchi wa Mji Mkongwe wamenituma kuja kuifanya katika chombo hiki kitukufu. Nikushukuru na wewe Mhe. Mwenyekiti kunipa fursa hii na mimi niungane na wewe kusema kwamba tunashuhudia demokrasia ilikikuwa katika chombo hiki. Kwa msingi huo huo Mhe. Mwenyekiti, naamini kwamba kama ambavyo ulimpa nafasi Mwenyekiti, kutoa maelezo yake na mimi utanipa nafasi nitoe maelezo kidogo halafu tulimalise suala hili.

Mhe. Mwenyekiti, jana baada ya hatua iliyotokeza hapa nilipewa salamu zako katika simu nyingi nilizopokea na leo hii naomba niziwasilishe hapa wazisikie wakati umekaa katika kiti chako. Wamenipa salamu wamenambia

na mimi wananisikia sasa hivi waliniomba nikupongeze sana kwa jinsi unavyokiongoza chombo hichi. Kwa umahiri wako na jinsi unavyohakikisha kila mjumbe anapata fursa yake kama Katiba na Kanuni zinavyoruhusu.

Baada ya kuwasilisha salamu hizo Mhe. Mwenyekiti, sasa binafsi nataka nikupongeze sana kwa maelezo yako ambayo umeyatoa leo asubuhi wakati sisi tunafanya kazi ya Kamati. Sikuwepo lakini nimejulishwa na ikanitia hamu ya kwenda kutafuta kumbukumbu za hansard kuona umezungumza nini. Mhe. Mwenyekiti, naomba nikunukuu. Yalikuwa ni maelezo marefu lakini naomba nikunukuu paragrafu moja tu kwa ruhusa yako.

"Waheshimiwa Wajumbe tunaelewa kuwa demokrasia ina gharama. Lakini tuelewe vile vile kwamba gharama hizo ndizo ambazo zitumike kwa ajili ya maendeleo ya wananchi wetu. Kwa hivyo tuwe tunazingatia sana na pia ni muhimu sana kuwa shughuli zetu tunazifanya kwa ufanisi. Sasa nini kinachohitajika? Kwa kweli kinachohitajika wakati wa Kamati zetu tunafanya kazi kupitia kasma mbali mbali za Wizara, kwanza tuwe *serious* katika kazi hiyo yaani tuhakikishe kwamba tunakuwa makini sana."

Mhe. Mwenyekiti, nimeona ninukuu hii kwa sababu nilichokishuhudia punde hivi ni uendelezwaji wa tabia ya Kamati zetu kutokuwa *serious* katika kazi unazotutuma Mhe. Mwenyekiti.

Mhe. Mwenyekiti, nimeshiriki katika kikao ambacho umeniomba nihudhurie na Wajumbe mashahidi kwamba achilia mbali mimi hata baadhi yao akiwemo na Mwenyekiti, bahati mbaya kikao kile kilikuwa hakikuwa na hansard. Baadhi ya mafungu ambayo leo kaja kayashawishi Mhe. Mwenyekiti, kwamba kamati imeridhika. Yeye mwenyewe mpaka mimi natoka pale anasema kwamba haya mafungu bado maelezo zaidi yanataka, *lack of seriousness* Mhe. Mwenyekiti, kukosa umakini, kukosa udhati.

Tunapoondosha njiani haya mambo Mhe. Mwenyekiti, tukawa na kauli tofauti halafu tukaja hapa, tukasema vyenginevyo, hii ndio kawaida yetu Mhe. Mwenyekiti. Halafu ndio inakuwa matatizo katika kuzichunga fedha za masikini, wananchi wanyonge wanaokwenda hospitali wakakosa dawa, wanaokwenda kupeleka watoto maskuli wakaambiwa wachangie wakati wapo katika hali ngumu, wanaitafuta pesa hata ya mchele wa mapembe kuweza kushibisha familia zao hawaipati.

Mhe. Mwenyekiti, nilipokuwa nikisoma haya maelezo ya hansard moja alilizungumza na limenishtua miye. Amesema kwamba wajumbe wa Kamati wote ulivyotuarifu tukiendea kamati moja walitwambia kwamba hakuna

matatizo, mimi nimestaajabu. Kwa sababu nilitegemea kama Mwenyekiti wetu na Kiongozi wetu unapotutuma tupeleke taarifa za Kamati lolote linaweza kutokezea.

Mimi Mhe. Mwenyekiti, katika Kamati yangu ya Mawasiliano na Ujenzi, palijitokeza tatizo katika Wizara ya Ardhi, Makaazi, Maji na Nishati. Nilitegemea hilo lingelitokea hukulitaja bila shaka kulitokea. Sasa Mheshimiwa nataka kuonesha mfano huu na kama lililotokea leo inaonesha kwamba bado kuna muhali katika kazi zetu.

Katika tabia hii tukiendelea Mheshimiwa bado tutashindwa kufanya kazi tuliyoletewa na wananchi hapa kwa kuchunga pesa za walipa kodi. Bado itakuwa hatuwatendei haki wananchi wanyonge, masikini, tunaendelea kutafuna pesa zao hapa, tukijifanya tunafanya kazi yao, kumbe hatuifanyi kazi yao.

Mhe. Mwenyekiti baada ya utangulizi huo naomba nivipitie kwa uchache sana baadhi ya vifungu ambavyo Mhe. Mwenyekiti kavisoma na ambavyo nikupe maelezo yaliyokuwa mle, sina tatizo mimi natumia demokrasia pale jana nilisema na Mhe. Mwenyekiti, kama baadaye tungelipiga kura, mimi ningeliridhika na nimewambia hapa wapige makofi wote, mimi peke yangu niko tayari kutundikwa kwa ajili ya kusimamia haki za wananchi wa Zanzibar, peke yangu niko tayari. Wala sina tatizo katika hilo. Historia itaandika, iko siku nitahukumikiwa na mimi na wengine watahukumikiwa vile vile. Wananchi wapiga kura wanatusikia sote na wanaona bila ya matatizo yoyote.

Mhe. Mwenyekiti, naomba nianze, jana nilitoa pendekezo ambalo lilikuwa la jumla la kuzungumzia, kwa sababu kama huna msingi katika mahesabu, watu wa mahesabu kina Mhe Omar Yussuf Mzee kuna kitu kinaitwa kufanya maamuzi ya arbitrary ndicho nilichokipendekeza mimi jana. Lakini leo bahati nzuri tulipokwenda katika mafungu tumepata kuchanganya vitu viwilim kwa wakati mmoja

Mhe. Mwenyekiti, fungu linahusu posho maalum la arubaini na tisa milioni, laki mbili, ishirini na tisa elfu, fungu Nam. 211110. Hapa tuliambiwa kwamba kwa maelezo yaliyotoka hapa Barazani kwamba kumetoka muongozo wa watu wa ziada kuweza kulipwa posho zile mbali mbali. Lakini nilipotaka maelezo kwamba posho hili kwa sababu linakwenda na mshahara kwa nini linatofautiana wakati mshahara umepungua, tukaambiwa kwamba mwaka jana mshahara uliwekwa fungu la jumla lakini baada ya kulipwa ulijulikana

kwamba kulikuwa na ziada, kwa hivyo ndio umepungua, lakini na posho maalum palikuwa na mapungufu ndio maana mara hii pamerekebishwa.

Tulipotaka tutajiwe hao watu mahsusi katika Tume ya Ukimwi wanaolipwa hizi posho. Mkurugenzi Mtendaji kashindwa kujibu. Na mimi nasikitika sana Mhe. Mwenyekiti. Jana tumeahirisha Kikao kama ulivyosema katika maelezo yako asubuhi, kwamba tunapoteza pesa za walipa kodi wa Zanzibar kwa kuahirisha Kikao, tulitegemea Kiongozi makini anayeongoza taasisi hii, anakuja katika Kamati ambayo imepewa jukumu na Baraza na mjumbe mmoja aje kajiandaa na nyaraka zake zote. Anakuja anaongozwa na Mhe. Waziri wa Afya (Juma Duni Haji) anaulizwa wewe hukuja na waraka wako wa MTEF ambao ungetupa maelezo, anasema sijauleta. Sasa kweli tupo *serious* Mhe. Mwenyekiti. Hapa tumepewa muongozo wa kijumla jumla tu wakusaidia na muongozo wa Wizara sio Tume ya Ukimwi katika fungu la posho maalum.

Mhe. Mwenyekiti, fungu la pili linazungumza na hili nataka nilitolee mfano mkubwa sana katika fungu la 220100 Gharama za Vifaa na Huduma za Mawasiliano. Hili ni fungu dogo Mhe. Mwenyekiti la 220105 Gharaza za Vifaa vya Uchapaji (*printing materials*) ambalo mwaka jana lilikuwa 50 milioni mwaka huu ni arubaini na tano milioni laki tisa, hamsini elfu. Lakini ukitizama mzunguko wa mwaka uliopita ilikuwa ni ishirini na tisa milioni laki tisa thalathini na mbili elfu kwa mwaka wa 2010/2011 na ishirini milioni laki nne elfu nane kwa mwaka 2011/2012.

Mhe. Mwenyekiti, maelezo yaliyotolewa ni yepi? Niliuliza miye. Kwa nini fungu hili limepanga katika miaka miwili hii? Majibu tuliyopewa na watendaji, wao waliniuliza gharama za uchapaji ni za nini? Nikawambia ni uchapaji wa kalenda, uchapaji wa jarida la jithadhari, na uchapaji wa vipeperushi. Ambapo tukawambia huko nyuma zilikuwa zinalipiwa katika mfuko wa wafadhili lakini hivi sasa kwa sababu pesa zimepungua imebidi ipendekezwe idadi ya fedha za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar. Nilipohoji kama mtoa hoja kwamba mbona *trend* ya fedha haiyoneshi kwamba fedha hii imepungua hakukuwa na majibu Mhe. Mwenyekiti, tusidanganyane.

Mhe. Mwenyekiti, niliinukuu hotuba hii. Naomba kwa faida ya kumbukumbu tunajadili mambo nyeti, tunajadili mambo ya fedha za wananchi wa Mapinduzi ya Zanzibar hili suala nililisema ndani ya Kamati. Kifungu hichi Mhe. Mwenyekiti, kinasema kwenye Tume ya Ukimwi ukurasa...

Mhe. Mwenyekiti: Mhe. Jussa zingatia muda.

Mhe. Ismail Jussa Ladhu: Najitahidi Mhe. Mwenyekiti, hapa ulitutuma pamoja, uliituma Kamati na mimi, sasa Kamati imeeleza yake ambayo mimi sijakubaliana nayo. Sasa siwezi kuiachia *record* ikinambia nikae Mhe. Mwenyekiti, nitaheshimu lakini madhali kuna haja ya kupitisha vifungu na kuweka sawa *record* kwa upande wangu mimi ili Baraza lielewe hilo.

Mhe. Mwenyekiti: Nategemea utazingatia muda.

Mhe. Ismail Jussa Ladhu: Ahsante Mhe. Mwenyekiti. Mhe. Mwenyekiti hotuba ya waziri ilikuwa inasema hivi, ukurasa wa 43 wa hotuba ya waziri ambayo bila shaka hotuba hii kipande hiki kaandikiwa na Tume ya Ukimwi kinasema, "kwa upande wa fedha za wahisani Tume ilikadiriwa kupatiwa TZS 893,760,000 hata hivyo kutokana na kupata fedha zaidi kutoka kwa wahisani sio pungufu zaidi baada ya bajeti ilitarajia kupata 1,804,700,000. Hadi kufikia Mei 2013 jumla ya TZS 1,187,016,000 sawa na asilimia 74 zilikwisha kupatikana".

Mhe. Mwenyekiti akili ya kawaida tu mantiki inakuonesha kwamba ikiwa katika robo tatu za mwaka ambao ni asilimia 75 ya mwaka umepata asilimia 74 ya fedha maana yake umepata sasa kile kiwango ulichotakiwa ukipate, sasa wamepata zaidi na Waziri katuletea kwenye hotuba yake. Sasa unaponambia kwamba fungu la fedha za wahisani zimepungua si kweli Mhe. Mwenyekiti kwamba itabidi ziondolewe fedha sasa katika Serikali ya Mapinduzi Zanzibar. Kinachowezekana ni kwamba huku tunaondoa na katika fedha za wahisani kipo, na nasikitika sana Mhe. Mwenyekiti kusema kwamba ni kweli nimeomba kwamba nipatiwe nakala ya makubaliano kati ya wahisani na Tume ya Ukimwi katika fedha za maendeleo, lakini mpaka dakika hii waziri hajanisaidia kitu, mpaka dakika hii naidai Mhe. Mwenyekiti mimi sina nakala na sijaiangalia mapema, kwamba naomba mtupatie mapema kwa sababu hiki kitu mnacho tayari ili nikirudi jioni niwe tayari nimejiandaa mimi sijapewa Mhe. Mwenyekiti ninasikitika sana kusema kama mimi nipewa hiyo nakala.

Mhe. Mwenyekiti nimekwenda kutafuta asubuhi mimi katika maktaba mtiririko wa fedha za ukimwi kwa miaka 3 mfululizo hakuna upungufu Mhe. Mwenyekiti. Na kwa haraka haraka naomba uniruhusu niisome hizi za maendeleo kutoka kwa wahisani. Mwaka 2010/2011 SMZ ilichangia 58,000,000 fedha za wafadhili 1,350,000,000 jumla 1,408,000,000 za maendeleo. Mwaka 2011/2012 fedha ya serikali mchango 90,000,000 mchango wa wafadhili 1,300,000,000 jumla 1,390,000,000. Mwaka umemalizika Mhe. Mwenyekiti imeandikwa ndani ya kitabu 50,000,000 mchango wa SMZ 893,760,000 mchango wa wafadhili, lakini hizi ndivyo

ambavyo Waziri katutangazia kwamba wamepata na nyongeza ya takriban milioni nyengine kama mia sita ukiziongezea pale panafika bilioni moja mia nne milioni. Kwa hivyo *trend* Mhe. Mwenyekiti si kweli kwamba wahisani tumepewa maelezo mengi sijui kutokana na mtikisiko wa uchumi duniani fedha kupungua *trend* halisi fedha haijapatakupungua na ndio maana mwaka huu sasa imeombewa bilioni moja na mia saba milioni kama ni nyongeza kuliko milioni moja na milioni nne za mwaka jana.

Kwa hivyo Mheshimiwa maelezo ya fungu lile hayatajitosheleza kabisa mimi nina kila sababu ya kuamini kwamba *bad allocation* kwenye wafadhili zitakuwemo na hizi zitakuwemo na hata fedha za walipa kodi maskini wa nchi hii.

Mhe. Mwenyekiti haraka haraka pamezungumzwa habari ya vinywaji na hayo kutokana na muda naomba niyachanganye. Fungu la vinywaji kwenye viburudishaji na fungu la gharama za mafunzo na gharama za uzalishaji walieleza kwa vizuri kwa pamoja kwamba fungu hili.

Mhe. Mwenyekiti: Tumia dakika saba kumaliza maelezo yako.

Mhe. Ismail Jussa Ladhu: Ahsante Mhe. Mwenyekiti. Fungu hili limegawanywa sasa lakini tulipohoji kwenye *activities* unashangaa Mhe. Mwenyekiti kwamba bajeti hii imetokana na MTEF ina maandalizi tayari tupeni *activities* Mkurugenzi Mtendaji hana *activities* anazungumza kutoka hewani hana mafungu mahsusi katika upangaji. Mhe. Mwenyekiti kwenye ada ya ushauri tunataka kujua tumepewa maelezo ya *consultance* mbili lakini kwenye sera na sheria yeye mwenyewe kakiri kwamba mchakato umeshakamilika kilichobakia ni hatua ya kupeleka katika Kamati ya Uongozi wa Wizara na kupeleka mbele ya Baraza la Mapinduzi katika kupita katika kamati ya Makatibu Wakuu, nikauliza je hapa inapotoka kamati ya uongozi ya Wizara inahudumiwa na bajeti ya Wizara, wewe unailipa kamati ya Wizara inapokaa kupitia mswada wake. Nikauliza BLM ikikaa ina bajeti yake nyinyi mna fungu mnaleta BLM kupitia mswada wenu hakuna majibu Mhe. Mwenyekiti.

Mhe. Mwenyekiti sitaki kukupotezea muda wako nimalizie kwa yaliyobakia kwa sababu kama nilivyosema nikisema yote ni hivyo hivyo vyote Mhe. Mwenyekiti hakujakuwa na maneno ya amani labda kutoa mfano wa mwisho kabisa hili ni jengo kutoka Pemba palizungumzwa hapa na hii imenisikitisha sana kumsikia Mwenyekiti wa Kamati ya Viongozi kwamba na hili pia kaliidhinisha. Kwa sababu hili la mwisho tunalijadili nikatoka baada ya kuwa

tumemaliza kuhoji vifungu vyote, nikasema tumeondoka kwamba nipewe nakala ya makubaliano.

Mhe. Mwenyekiti, niliuliza hapa kwamba hivi baina ya Ofisi Kuu Pemba na Ofisi Kuu Unguja wapi kuna vifaa vingi zana za mashine nilikuwa nimeshapata fununu hili fungu linahusu nini, wakatwambia Unguja. Nikauliza kwa nini basi fedha za *maintenance* ya matengenezo ziwe nyingi Pemba milioni tano na tisiini elfu kuli kuliko za Unguja milioni nne. Mkurugenzi wao akanambia mimi sijui ananambia hao wao tushawapangia *ceiling* wanaleta sisi tunaweka, nikamuuliza hivyo wewe hampitii taratibu kama hivyo tunayo taasisi yaani sote wajumbe wa kamati tukawasilize huko hivyo nyinyi hamkai kama tunavyokaa sisi tunakahoji kifungu kimoja kabla wewe hujakichukua ukakipeleka katika Wizara ikakileta hapa haya madudu Mhe. Mwenyekiti. Mhe. Mwenyekiti niseme kwamba hakuna maneno ya kuridhisha, kilichofanywa ni kile ambacho nilicho kitahadharisha na ninasikitika sana Mwenyekiti kama nilikuwa namuona mtu makini kwamba kaja hapa kaja kuhalalisha upotevu wa fedha za walipo kodi wa Zanzibar.

Mhe. Mwenyekiti narudia kusema kwamba mimi binafsi nimepiga kura yangu ninaheshimu maneno ya kwamba na wananchi wa Zanzibar watatukuhukumu wanatuona, nitasimamia kama ilivyo kawaida yangu. kwa ukweli, kwa udhati kabisa kuzilinda fedha za wananchi maskini wanyonge wanaoteseka wakenda hospitali hakuna dawa, wanaoteseka kwa umaskini lakini sisi tunahalalisha upotevu wa fedha kama hivi.

Mwenyekiti namalizia kusema kama ulivyosema kwamba tumeomba fungu lenye mkataba sikupewa, ninaamini kabisa sikupewa kwa sababu inawezekana kuna fungu hawa hawa baadhi .ya *activities* ziko huku na kule zipo na huku zimetengewa fedha Mhe. Mwenyekiti.

La mwisho kabisa Mhe. Mwenyekiti nimalizie. Jana niliomba mambo mawili Mhe. Mwenyekiti. Nilikataa fungu lakini vile vile niliomba *performance audit* ya fedha ya Tume ya Ukimwi na kwa mabilioni haya Mhe. Mwenyekiti nina kila sababu sasa kura ya mwanzo nimepiga na hivyo wananchi wanachokiona hapa watatuhukumu vizuri sana. Lakini naomba tena kwa kutumia kifungu cha 26 (6) *cha public finance act*, Kamati hii iagize kwamba kwanza Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali na baadae PAC ikafanye *public performance act* ya mabilioni yote haya ili tujue mbivu na mbichi ya fedha hizi zinavyotafunwa.

Mhe. Mwenyekiti, baada ya maelezo hayo nikushukuru na nitakuwa sitendi haki nikikaa katika dakika zako saba nilizomalizia Mhe. Mwenyekiti kama

sitamshukuru Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamo wa Kwanza wa Rais, jana aliweka *record* nyengine kwamba aliweza kueleza ukweli kuhusu upotevu wa fedha na akaweka *record* ya Waziri kutowatetea watendaji wake, lakini badala yake akatueleza ukweli. Na leo pia nimemuona nimeshangaa katika hotuba kuambiwa kwamba alikuwa akinijibu Waziri katika Kamati mimi sikumshuhudia kujibu hata mara moja, alimuachia mwenyewe muhusika ajibu, aliyeweza kujibu kajibu, aliyokuwa hakuweza kujibu lakini Waziri katika *record* hapa kwamba ni mfano wa kuigwa na nampongeza naomba viongozi wote wa Zanzibar waige mfano wake.

Baada ya kwisha kusema hayo Mhe. Mwenyekiti kama alivyosema yeye ni mwanademokrasia ninaheshimu maamuzi ya wajumbe wa Baraza la Wawakilishi, tunakula ndani ya Baraza, tunakula nje ya Baraza wananchi wataamua. Ahsante Mhe. Mwenyekiti. (Makofi).

Mhe. Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamo wa Pili wa Rais: Mhe. Mwenyekiti kwa kuwa maneno ya Mhe. Mjumbe si mazuri sana kidogo yamekuwa makali na kwa kuwa Baraza lako hili tunayoifanya ni demokrasia na tulikubali kutoa nafasi ndio demokrasia ichukue nafasi yake. Na kwa sababu wengi waliokwenda katika kikao hicho wamekubaliana na wakaja wakaeleza waliokubaliana. Kwa vyovyote vile midam ni wengi tunabidi tukubaliane na hoja za wengi. Lakini Mhe. Mwenyekiti sisi tuseme hapa kwamba serikali hii haina nia hata kidogo kutesa maskini, wala kudhulumu maskini, wala kuondoa maskini. Haya yote tunayofanya utaratibu uliowekwa na Katiba na Sheria ili kwenda katika mchakato wa kuwepo utaratibu mzuri unaosababisha haki za wananchi zipatikane.

Sisi tunaendelea kusema Mhe. Mwenyekiti kwamba serikali hii itaendelea kulinda wananchi wote na itapambana na kila aina ya vitendo viovu ikiwemo ubadhirifu. Lakini tutaheshimu sana taratibu na sheria zilizowekwa na hapa kila mmoja atapewa nafasi yake. Kwa hivyo napenda tu kueleza kwamba serikali haitovumilia kitendo chochote kile lakini itaendelea kinachokwenda kinyume na taratibu na itaendelea kuheshimu taratibu za sheria na demokrasia. Na kwa sababu wengi wape, kamati yako Mheshimiwa tunaiheshimu imeundwa na Baraza hili sisi sote iko makini na inafanya kazi zake kwa mujibu wa Katiba. Ahsante sana Mhe. Mwenyekiti.

Mhe. Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais: Ahsante sana Mhe. Mwenyekiti, nami nimshukuru sana Mwakilishi wa Jimbo la Mji mkongwe lakini pia Mwenyekiti wa Kamati na wajumbe wa Kamati zote mbili. Kamati ya Matumizi lakini pia kamati inayosimamia Ofisi za Viongozi Wakuu kwa kuweza kufanya kazi ambayo wewe binafsi uliigiza. Mimi

nimefarijika sana na mapitio haya ambayo tuliyapitia ndani vote zetu na matokeo ni haya ambayo tumekuwa tunaelezwa na inawezekana moja mawili yakawa yana tofauti lakini kwa ujumla kwa kweli hakukuwa na mambo makubwa ambayo yangesababisha vote yetu hii iweze kukatwa fedha kwa ajili ya mambo mengine.

Lakini naomba pia kwa kuwa Mwakilishi wangu Mhe. Jussa alikuwa na maneno akiyazungumza ambayo pia ilikuwa ni nguvu yake ya hoja katika kupunguza fungu hili kwamba labda kwa sababu umepanda kutoka asilimia 6 ambayo niliandika taarifa hizo ndani ya kitabu changu na hii ni idadi ya watu wanaoishi na virusi vya ukimwi kwa kizungu ndio privilege, kutoka asilimia 0.6 hadi moja kwa tafsiri yake ni kwamba labda Tume ya Ukimwi hai-perform na ndio maana rate hii imepanda. Naomba Mhe. Mwenyekiti unipe ruhsa nieleze kidogo wataalam wetu walivyotusaidia katika suala hili.

Mhe. Mwenyekiti, si kweli kwamba kwa sababu privilege hii imepanda kwa sababu Tume ya Ukimwi hai-perform au haifanyi kazi zake vizuri. Mhe. Mwenyekiti kupanda kwa takwimu hii kunasababishwa na mambo mengi. Moja la awali kabisa tuipongeze sana Tume ya Ukimwi kwa kufanya kazi ya kutoa taaluma kwa sababu hivi sasa kumekuwa na mwamko mkubwa wa sisi wenyewe wananchi kuweza kwenda kupima afya zetu.

Mhe. Mwenyekiti nina takwimu ya kutoka katika kitengo cha kudhibiti ukimwi cha Wizara ya Afya, cha pili za watu ambao walipima ukimwi kuanzia mwaka 1986 mpaka mwaka 2011. Mhe. Mwenyekiti mwaka 1986 watu walikuwa majasiri waliojitokeza kwenda kupima ukimwi walikuwa 83 na kati yao 3 ndio walionekana na virusi vya ukimwi, sitoisema yote ni ndefu sana. Lakini mwaka 1998 uwelewa umeongezeka na hili la kuongezeka uwelewa Mhe. Mwenyekiti linaendana sambamba na kuondoka au kupungua kwa unyanyapaa. Pengine ni neno la kiswahili ambalo litaleta tabu katika kufahamika, lakini unyanyapaa ni pale unapomuona mwenzio ameathirika na virusi vya ukimwi mukawa sasa mnamkimbia mnamuona mtu wa ajabu hata yeye mwenyewe anaona aibu kuweza kujitokeza hata kwenda kuchukua dawa zake katika hospitali.

Kwa hivyo mambo mawili yalikuwa yanafanyika kutoa taaluma. Kwanza kuwaelimisha wananchi waweze kupima afya zao ambacho kimeongeza idadi ya watu waliokuwa wanafika katika vituo hivi vya afya kupima afya zao. Kwa hivyo mwaka 1998 watu 4851 walipima virusi vya ukimwi na ambao walionekana wakiwa na virusi hivyo ni 163 kama asilimia 3.3 hizi ni takwimu za kitengo cha kudhibiti ukimwi chetu sisi cha hapa Zanzibar. Lakini ukenda

mwaka 2005 watu 13817 walipima ukimwi na waliokutikana na virusi ni 729 kama asilimia 5.3.

Mhe. Mwenyekiti jitihada za kutoa taaluma na kuwafikia wananchi ziliweza kuishusha *rate* hiyo kwa mujibu wa takwimu hizi mpaka mwaka 2009 watu 69522 walipima virusi vya ukimwi, watu 1930 kama asilimia 2.8 waligundulikana na virusi vya ukimwi. Kwa mwaka 2011 ambao ndio data ya mwisho niliyonayo hapa watu 87648 ndani ya Jamhuri yetu ya Zanzibari wamejitokeza kupima ukimwi, kati ya hao watu 1780 sawa na asilimia 2 wamegundulikana na virusi vya ukimwi.

Kwa hivyo Mhe. Mwenyekiti takwimu hizi kila moja ina vigezo vyake na si vyema moja moja ukaihusisha kwamba kwa sababu imepanda basi hakuna *output* inayopatikana na kazi inayofanywa na Tume. Takwimu ile ni kiashiria kwamba tunapokwendea hali huenda ikawa si nzuri tunahitaji kujenga kasi zaidi katika kufanya kazi zetu.

Lakini vile vile wataalam wanatwambia kwamba kupanda kwa asilimia ile moja inachangia pia sasa kwa sababu kuna dawa za ARVs ambazo watu wenye virusi vya ukimwi wanatumia na kuishi maisha marefu zaidi. Halafu *rate* ya takwimu yao imebakia pale na wale wanaopata maambuzi mapya nao wana-*join* kwa hivyo *percent* hii inaonekana. Haya ni mambo ambayo tunaweza kuyaelezea katika kupanda takwimu hii, kwa hivyo naomba sana mwakilishi wangu Mhe. Jussa lakini pia waheshimiwa wajumbe waelewe kwamba jitihada inayofanya na Tume kwa kweli katika kuidhibiti na kutoa elimu zaidi katika asilimia 99 ya jamii bado inahitajika na tuweze pia kuona kwamba serikali inatenga fedha ili kupambana na janga hili kuu la ukimwi.

Mhe. Mwenyekiti ninafikiri baada ya maelezo haya Mwakilishi wangu atakuwa tayari kuniunga mkono kuniachia hizi fedha akiungana na waheshimiwa wajumbe wote ili tuweze kutekeleza. Nasema nakubaliana nae mimi sina tatizo katika suala la kutunza matumizi na fedha za walipa kodi Mheshimiwa serikali hili hatuna tatizo nalo, kamati ipo ya Baraza la Wawakilishi, Mkaguzi na Mdhibiti Mkuu wa Serikali ipo sisi mahesabu yetu yapo wazi na tunapenda watusaidie kufanya huo ukaguzi kama kuna ubadhirifu wowote kwa kweli tuweze kuuchukulia hatua. Lakini nia ni nzuri katika kutenga fedha hii ni kwa ajili ya kuwasaidia wananchi wetu na sisi wenyewe kuikinga jamii yetu kutokana na maambukizi ya ukimwi.

Mhe. Mwenyekiti ninakushuru.

Mhe. Mwenyekiti: Mhe. Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais, Fedha Uchumi Mipango na Maendeleo anataka kusema machache.

Mhe. Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais Fedha, Uchumi, na Mipango ya Maendeleo: Mhe. Mwenyekiti, kwanza na mimi nataka nimpongeze sana Mhe. Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamo wa Kwanza wa Rais pamoja na watendaji wake kwa kazi nzuri walizozifanya lakini vile vile nataka nimpongeze Mwenyekiti wa Kamati kwa kupitia vifungu baada ya vifungu na kuridhika kwamba vifungu hivi viweze kuendelea vipate baraka ya Baraza lako hili na hatimae Tume yetu ya Ukimwi waweze kutumia fedha ambazo tumewapangia.

Lakini vile vile nataka nimshukuru sana Mwakilishi wangu wa Jimbo la Mjimkongwe kwa ku-*raise concern* katika suala zima la kutumia fedha za serikali kwa nidhamu. Mimi ninampongeza sana na nataka nikubaliane nae kwamba serikali ni wajibu wake kwamba kuangalia fedha ya walipa kodi inatumiwa kwa nidhamu na tutafanya hivyo. Alionesha wasiwasi katika baadhi ya maeneo na mimi nataka nimsaidie tu ili kutoa ufafanuzi katika baadhi ya maeneo ili hatimae Mwakilishi wangu wa Mjimkongwe aweze kufaidika na ufafanuzi ambao tunaautoa. Tuna *share* hakuna aliyekamilika katika ulimwengu huu kila mmoja ana mapungufu kwa hivyo ninachokisema hapa ni kwamba nataka ku-*share* naye yale maoni ambaye yeye ameona kwamba kuna mapungufu au amekuwa na wasiwasi nayo.

Kwanza alihoji kwamba sera hii inapopeleka kwenye kamati ya Baraza la Mapinduzi kuna posho kule. Nataka nimjibu au nitoe ufafanuzi kidogo. Sera kwanza inaanza katika stage ya Kamati ya Wizara. Kiutaratibu hakuna posho lakini yale machapisho ambayo unayoyatayarisha kuwapa wajumbe yana gharama, ikitoka pale inakwenda kwenye kamati ya Makatibu Wakuu nako hakuna posho lakini yale machapisho inayopelekea kamati ya Makatibu Wakuu yana gharama na wanaweza wakaja wakajikuta kama sera ni kubwa gharama yake ikawa kubwa kuliko ile posho ya shilingi 20,000 na hatimae sera inakwenda katika kamati ya Baraza la Mapinduzi nako vile vile hakuna posho lakini yale machapisho inabidi yapelekwe kule nayo yana gharama.

Kwa hivyo unapokuta taasisi inaweka gharama kwa ajili ya machapisho, kwa ajili ya sera ni kwa sababu hiyo sio kwa sababu kuna posho katika baadhi ya kamati, katika baadhi ya kamati nyengine labda kutakuwa kuna posho lakini katika kamati hizi ambazo nilizozitaja, hizi ni sahihi kabisa kama alivyosema mwenyewe hazina posho ni kweli, lakini yale machapisho yanayopeleka kule yana gharama.

La pili, Mhe. Jussa alihoji matengenezo ya zana Unguja kwa nini kidogo kuliko Pemba. Unguja wameweka milioni nne Pemba wameweka milioni tano, inawezekana Unguja ikawa hakuna shilingi moja Pemba ikawepo milioni thalathini, arubaini inategemea na ubovu wa zana zao walizonazo kule. Inawezekana Pemba wana zana mbovu zaidi kuliko Unguja na hii ndio kawaida ya baadhi ya Wizara, baadhi ya taasisi zana zilioko Pemba zimechoka sana kuliko zana zilizoko Unguja. Na mimi walivyoweka hii Unguja kidogo Pemba kingi mimi ninawapongeza sana ndugu zangu wa Ukimwi kwa sababu wanatilia maanani kama na kule Pemba wanataka wawe na zana zilizokuwa bora zaidi. Kwa hivyo hili ninamuomba sana Mwakilishi wa Jimbo langu mwakilishi wangu alione kwa mantiki hiyo, asione kwa mantiki ya ukubwa na udogo tu.

Lakini jengine ambalo Mheshimiwa wangu amehoji na ameliomba Baraza lako Mhe. Mwenyekiti kwamba tumruhusu *auditor* akai-audit hii Tume. Nataka niseme kwamba kazi ya *auditor* ni kufuatilia. Baada ya kupitisha hii bajeti hapa kazi ya *auditor* ni kufuatilia matumizi ya hizi fedha, kama *auditor* ataona kwamba Tume ya Ukimwi aifatilie kwa kila *component* ana ruhusa ya kwenda kuangalia *value for money* hilo halihitaji idhini ya Baraza lako liko kwenye Katiba ya nchi hasa inasema hivyo kwamba kazi ya auditor ni kufatilia matumizi ya serikali na kuidhinisha. Sasa mimi ninamuomba Mhe. Mwakilishi wangu kwamba akubali aruhusu tuendelee kwa sababu *auditor* ana nguvu tutakapofika wakati basi *auditor* atakwenda.

Lakini la mwisho ambalo nataka nimsaidie kidogo Mhe. Mwakilishi wangu kijumla miradi, program zetu ambazo tunazopata ufadhili kutoka kwa wafadhili kwa kweli wafadhili na wao sasa hivi na wao wanapunguza misaada yao katika serikali yetu, wanapunguza misaada yao kiujumla. Nataka nitoe ufafanuzi katika eneo hili kama ifuatavyo Mhe. Mwenyekiti.

Kwanza unaweza ukaikuta the *absolute value* ile thamani ambayo wafadhili waliyoitoa mwaka jana kwa mfano mwaka jana kama wamekupeni dola mia inawezekana mwaka huu ikawa imepungua ile dola mia ikawa ni dola 90, lakini kiutaratibu haiko hivyo katika ufadhili wa *donor community* tunatayarisha program zetu tunawaambia kwamba *we need this much* mwaka huu tunataka sisi mtupatie msaada wa dola 100. Wao wanaposema kwamba sisi hatuna msaada wa dola 100 tutakupeni dola 80, inawezekana hizi 80 ni nyingi kuliko za mwaka jana lakini ni kidogo kuliko mahitaji yenu. Kwa hivyo pale vile vile msaada unaweza kupungua. Kwa hivyo aitazame misaada inavyopungua kwa njia hiyo.

Lakini nataka nimalizie kwamba naelewa Mhe. Mwakilishi wangu ni msomi, anasoma sana na mimi nataka aendelee hivyo hivyo kwa sababu itatusaidia na sisi wengine kutushtua lakini na yeye awe anakubaliana na hoja zinazotolewa na sisi wenziwe wana kamati, mawaziri tukubaliane. Kuna maelezo mengine kwa kweli ni sahihi kabisa yanavyotolewa ndivyo yalivyo. Kwa mfano kama ukikuta mwaka huu kuna shilingi milioni tatu za kompyuta, mwaka kesho akikuwekea milioni 15 za kompyuta maana yake wananunua kompyuta nyingi hao. Kama hawanunui kompyuta nyingi ndio unaweza ukahoji.

Sasa mimi nataka niseme kwamba *concern* ya Mhe. Jussa tumeisikia na tutaifanyia kazi, lakini vile vile nataka niombe kwamba Mhe. Mwenyekiti na mimi naunga mkono vifungu hivi kama Mwenyekiti alivyosema vipite ili hii Tume yetu ya Ukimwi iweze kufanya kazi.

Mhe. Mwenyekiti: Tumeshafanya kazi ya kutosha, maelezo mengi yametoka, kamati imefanya kazi hiyo, Mhe. Jussa ambaye alikuwa anaohoji amefanya hivyo, Mawaziri wa tatu wamefanya kazi hiyo kubwa, ninakushukuruni sana kwa kazi hiyo nzuri; sasa tunaendelea.

Kifungu 0201	Utawala Unguja	573,710,000
Kifungu 0301	Ofisi Kuu Pemba	<u>194,290,000</u>
Jumla ya Fungu		<u>768,000,000</u>

(Vifungu vilivyotajwa hapo juu vimepitishwa na Kamati ya Matumizibila ya mabadiliko yoyote)

FUNGU 06   Ofisi ya Makamo wa Kwanza wa Rais:

Kifungu 0401   Idara ya Mipango Sera na Utafiti

Mhe. Salmin Awadh Salmin: Ahsante Mhe. Mwenyekiti najua ukumbi wako una *echo* kwa hivyo hatusikii vizuri kwa hivyo ile *echo* inachelewa kufika na sisi tuko *back bencher*.

Kifungu 0401 kwenye miradi, Mhe. Mwenyekiti nilikuwa nataka ufafanuzi zaidi juu ya mradi huu tokea jana nimesema wa uimarishaji wa mazingira na mabadiliko ya tabia ya nchi, tuko sawa sawa Mhe. Mwenyekiti. Mhe. Mwenyekiti jana nilipokuwa nikichangia hotuba ya Mhe. Waziri nilizungumzia sana juu ya tabia hii ya mabadiliko ya nchi, hususan katika maeneo ya mazingira, Mhe. Waziri ametueleza kwamba kupitia kitabu chake hichi cha rasimu ya maelezo ya bajeti inayotumia program kwamba atakuwa

na programu tano ambapo moja kati ya programu hii inazungumzia usimamizi wa mazingira au na mabadiliko ya tabia ya nchi ambapo kuna fedha hapa zimetengwa ambapo fedha hizo zilizotengwa ambazo wametoa maelezo yake juu ya matumizi yake katika kitabu hichi. Katika maelezo yake alielezea kwamba kutakuwa na miti itakayopandwa katika kipindi hichi cha miaka mitatu, kwa sababu programu hii itakuwa ya miaka mitatu ipatayo hamsini elfu.

Mhe. Mwenyekiti, ukiangalia kwenye kitabu chake kifungu cha 11 kukabiliana na mabadiliko ya tabia ya nchi ambapo imeelezwa kwamba dhumuni la programu kipa umbele ni kuzilinda fukwe kutokana na mmomonyoko wa ardhi ambapo katika kipindi cha mwaka 2013 anasema kwamba itapandwa miti elfu tano katika maeneo yaliyoathirika sana na mmomonyoko Unguja na katika kipindi cha mwaka 2014 pia patapandwa miti elfu tano na mwaka 2015/16 itapandwa miti elfu kumi, ambapo ukiunganisha jumla itakuwa miti elfu ishirini. Lakini katika maelezo yake ya awali alielezea kwamba itapandwa miti hamsini elfu, sasa nilikuwa nataka ufafanuzi juu ya maelezo hayo, hilo moja.

Mhe. Mwenyekiti, jengine ni juu ya programu ya miradi midogo midogo ambapo kuna fedha ambazo zitatumika katika fungu hili la mradi milioni mia moja na hamsini na tano mia nane thamanini na nne. Fedha hizi ambazo zimewekwa katika maelezo ya programu inakusudiwa udhibiti wa uchafuzi wa mazingira ambapo utekelezaji au azma ya fedha hizo inaelekezwa kwenye kuwepo kwa magereji na vituo vya kuoshea magari viwe vinafuata sheria na kanuni za mazingira ambapo utekelezaji unakusudiwa kwamba idadi ya gereji na vituo vya kuoshea magari vilivyoainishwa na kukaguliwa.

Sasa Mhe. Mwenyekiti, fedha hizo ambazo zimetengwa na ukiangalia hayo madhumuni yenyewe yaliyokusudiwa hayaoani. Mhe. Mwenyekiti, fedha hizi ambazo zinaletwa na ndugu zetu wafadhili hususan katika maeneo haya ya kukabiliana na mabadiliko ya tabia ya nchi ni fedha ambazo zinahitaji kutumiwa kwa umakini sana, na sio kama haya malengo ambayo yameelekezwa hapa, na kwa kweli Serikali kama walivyozungumza Waheshimiwa kwamba tuachane na tabia ya kuona fedha za wafadhili hizi kuona kama ni sadaka. Mhe. Mwenyekiti, wenzetu fedha hizi wanazotuletea hususan hawa watu wanaozungumzia masuala ya tabia ya nchi lengo lake ni kuondosha matatizo, lakini activities zilizopangwa hapa hazioani na hali halisi ya jambo lenyewe. Kwa hivyo hebu Mhe. Waziri atupe ufafanuzi juu ya fedha hizi, mimi sijaridhishwa na matumizi haya ambayo na activities zake ambazo zimepangwa, siridhishwi kabisa atupe ufafanuzi juu ya fedha hizi ambazo

zimetengwa na maeneo ambayo ameyachagua na namna ya matumizi ya fedha hizi.

Mhe. Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais: Ahsante sana Mhe. Mwenyekiti, naona Mhe. Mwakilishi, amejichanganya kidogo katika ufahamu wa haya masuala. Fungu liliopo katika ukurasa huu wa 454 linazungumzia fedha za maendeleo, na kama kuna mafungu kule mengine yale yaliyokuwa yanaelezea habari ya kupanda miti iliomo kwenye kile kitabu chengine zile hazihusiani na fedha ambazo zimetengwa hapa. Sasa labda nimpe maelekezo juu ya fedha hii ambayo imetengwa hapa imekusudiwa kufanya nini, kwa sababu hazina mahusiano hizi na kile anachokizungumza yeye.

Mhe. Mwenyekiti, fedha hizi naomba nimrudishe kwenye ukurasa wa 18 wa kitabu changu, huu ni mradi wa kuimarisha, milioni mia nane iliyopo hapa ni mradi wa kuimarisha usimamizi wa mazingira na kukabiliana na mabadiliko ya tabia nchi mradi ambao unafadhiliwa na YUNDA na nilieleza kwa kirefu pale sasa tutaingia katika mwaka wa tatu wa utekelezaji kwa mujibu wa kuanza ingawaje wamechelewa sana kuanza na nimeeleza lengo lake kuu ni kujenga uwezo kwa taasisi katika kuhakikisha masuala ya mabadiliko ya tabia nchi yanaingizwa katika mipango ya sekta na kuweka mifumo mbali mbali itakayorahisisha utekeleza wa masuala ya kukabiliana na mabadiliko ya tabia nchi. Lengo la mradi huu lipo katika national level haliko katika Idara ya Mazingira. Alichokuwa anakizungumza Mhe. Salmin, yale yapo katika Idara ya Mazingira.

Mhe. Mwenyekiti, kwa haraka haraka ningemrejesha ambapo jana alinifahamu vizuri sijui leo tena kwa nini, ningemrejesha katika ukurasa ambao nimesema aangalie mchanganuo wa fedha hizi na Idara ambayo zinatekeleza. Mradi huu unatekelezwa na Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais, fedha ni hizi hizi, sehemu ya fedha hizi, sehemu ya mradi unatekelezwa na Chuo Kikuu cha Taifa (SUZA), Jumuiya ya CODECOZ hii ni NGO, Ofisi ya Rais, Fedha, Uchumi na Mipango ya Maendeleo, Idara ya Nishati na Madini, Idara ya Misituta na Maliasili zisizorejesheka.

Mhe. Mwenyekiti, kwa sababu ya wakati wako lakini bora tumtoe wasi wasi zaidi na kumpa maelezo majukumu yaliyopangiwa Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais hasa nalenga katika hizi milioni mia nane ambazo tunazitungumzia sasa hivi, ni kusimamia uongezaji wa masuala ya mazingira na mabadiliko ya tabia nchi katika mipango ya maendeleo ya kitaifa, hili lipo katika ofisi yetu, kusimamia utayarishaji na utekelezaji wa mpango mkakati wa mabadiliko ya tabia nchi (*Climate change strategy*) hiyo, kuimarisha

uwezo wa mifumo wa usimamizi wa mabadiliko ya tabia nchi, kukuza kiwango cha upatikanaji wa taarifa zinazohusu athari za mabadiliko ya tabia nchi na mikakati ya kuhimili katika jamii, hayo yanatekelezwa kupitia Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais. Idara ya Nishati wao watatayarisha na kusimamia utayarishaji wa njia mbadala ya nishati nafuu kwa kutumia teknolojia nyepesi, watapata fedha hizi kwa ajili ya kutekeleza lengo hilo.

Mhe. Mwenyekiti, Idara ya Misitu na Mali Asili Zisizorejesheka wataimarisha mazingira rafiki ili kuongeza matumizi mbadala ya msitu hapa katika visiwa vyetu. Ofisi ya Rais, Fedha na Maendeleo ya Uchumi wao watakuwa lengo lao ni kusimamia na kutayarisha mfuko wa fedha wa mabadiliko ya tabia nchi. Mhe. Mwenyekiti, katika ngazi ya taifa tunakusudia kuanzisha mfuko maalum wa fedha za kukabiliana na mabadiliko ya tabia nchi, jukumu hili wamepewa Wizara ya Fedha na kwa ajili ya kulitekeleza hilo watakuwa wanapata fedha katika mradi, wanahitaji kufanya utafiti, wanahitaji kujua channel za kupatiwa fedha ziko wapi na mambo kama hayo. Lakini vile vile Mhe. Mwenyekiti, ndio taasisi na jinsi ambazo watatekeleza kwa mwaka huu. Hayo nafikiri Mhe. Salmin atakuwa amefahamu labda kama kuna hoja nyengine, yale aliyokuwa anazungumzia yeye yako katika Idara ya Mazingira, hizi ni fedha za maendeleo.

Mhe. Mwenyekiti, katika fungu naona niseme kwa jumla kama ni hii hamsini elfu hii ni fedha ya mazingira inayohusiana na kutoa elimu kwa jamii ambayo hii inakwenda katika Idara ya Mazingira moja kwa moja na zinatekelezwa huko kwenye elimu ya mazingira.

Mhe. Salmin Awadh Salmin: Mhe. Mwenyekiti, nadhani sasa nimemuelewa vizuri kwa hivyo tuendeleo.

Kifungu 0401-Idara ya Mipango, Sera na Utafiti	<u>950,000,000/=</u>
Jumla ya Fungu	<u>950,000,000/=</u>

(Vifungu vilivyotajwa hapo juu na Kamati ya Matumizi bila ya mabadiliko yoyote)

FUNGU 12 - TUME YA UKIMWI ZANZIBAR

Kifungu 0201 Utawala wa Unguja	<u>1,769,000,000/=</u>
Jumla ya Fungu	<u>1,769,000,000/=</u>

(Baraza lilirudia)

Mhe. Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais: Mhe. Spika, ilivyokuwa Kamati ya Matumizi imejadili na kupitisha makadirio ya fedha ya Ofisi ya Makamu wa Kwanza wa Rais bila ya mabadiliko, sasa naomba kutoa hoja kwamba Baraza lako liyakubali makadirio hayo. Naomba kutoa hoja.

Mhe. Waziri wa Miundombinu na Mawasiliano: Mhe. Spika, naafiki.

(Hoja ilitolewa iamuliwe)
(Hoja iliamuliwa na kuafikiwa)

**Makadirio ya Mapato na Matumizi kwa Mwaka wa Fedha
2013/14 - Wizara ya Nchi, Ofisi ya Rais na
Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi**

Mhe. Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi: Mhe. Spika, naomba kutoa hoja kwamba Baraza lako Tukufu likae kama Kamati kwa madhumuni ya kupokea, kujadili na hatimae kuidhinisha makadirio ya mapato na matumizi ya fedha ya Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi (ORMBLM) kwa mwaka wa fedha 2013/2014.

Mhe. Spika, naomba nianze kwa kumshukuru Mwenyezi Mungu mwingi wa rehema kwa kutuwezesha kuwa wazima wa afya na hivyo kutekeleza majukumu yetu yakiwemo ya kustawisha maisha ya jamii ya Wazanzibari.

Mhe. Spika, naomba pia kutumia nafasi hii kumpongeza Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Mheshimiwa Dkt. Ali Mohamed Shein kwa umahiri wake katika kuiongoza nchi yetu. Chini ya uongozi wake, Serikali imeendelea kutekeleza Mipango Mikuu ya Kitaifa ikiwemo MKUZA II na Ilani ya Uchaguzi ya CCM ya 2010-2015, sambamba na ahadi alizozitoa kwa wananchi katika nyakati tofauti na hasa wakati wa ziara zake Mikoani. Utekelezaji wa mipango hiyo, imesaidia Serikali kutoa huduma muhimu kwa jamii na kuongeza imani ya wananchi kwa Serikali yao.

Mhe. Spika, nakupongeza wewe binafsi na Naibu wako kwa kuendelea kuliongoza Baraza letu Tukufu kwa mujibu wa kanuni na taratibu tulizojiwekea. Uvumilivu wako umekuwa ni mfano katika kuimarisha demokrasia ndani ya Baraza hili. Hata hivyo, uvumilivu huo haujawa kikwazo kwako katika kufikia maamuzi sahihi. Aidha, ninawapongeza Naibu Spika na Waheshimiwa Wenyeviti wa Baraza ambao wanakusaidia kuliendesha Baraza hili. Ninawashukuru pia Waheshimiwa Wawakilishi wote kwa ushirikiano

mzuri wanaonipa katika kutekeleza majukumu yangu ya kila siku. Hii ni Ofisi inayowajumuisha na kuwaunganisha jamii na wananchi wote, hivyo mashirikiano makubwa kati yenu Waheshimiwa Wawakilishi na Ofisi hii ni suala la msingi sana.

Mhe. Spika, nampongeza Mwenyekiti wa Kamati ya Kudumu ya Baraza la Wawakilishi ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu, Mheshimiwa Hamza Hassan Juma, Mwakilishi wa kuchaguliwa wa wananchi wa Jimbo la Kwamtipura ambaye pia ni Mwenyekiti wa Wenyeviti. Nampongeza sana Mheshimiwa Hamza kwa kuchaguliwa tena kuwa Mwenyekiti wa Kamati hii. Naamini umahiri wake katika kuiongoza Kamati hii katika kipindi kilichopita ndio kigezo kikubwa kilichowafanya Waheshimiwa Wajumbe wa Kamati anayoiongoza kumchagua tena kwa kipindi cha pili mfululizo. Aidha, napenda kuchukua fursa hii kuwapongeza Waheshimiwa Wajumbe wote walioteuliwa kuingia kwenye Kamati hii, nawaahidi kwamba mimi binafsi pamoja na watendaji wenzangu wote tutaendelea kutoa ushirikiano wa hali ya juu kwao kwa kipindi chote cha utendaji wa majukumu yetu.

Mhe. Spika, kwa namna ya kipekee naomba niwapongeze Wajumbe wote wa Kamati iliyopita kwa ushirikiano waliouonesha na utekelezaji mzuri wa kazi zao. Mafanikio ya Ofisi yangu yametokana zaidi na miongozo na ushauri wao waliokuwa wakitupatia mara kwa mara. Naamini kwa wale Wajumbe ambao hawajarejea katika Kamati hii, kwa kutumia uzoefu walioupata katika kipindi cha miaka miwili na nusu, wataendelea kutoa mchango wao mkubwa katika kufanikisha ufanisi wa utendaji wa Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Nitakuwa sijatenda haki kama sitompongeza Mwenyekiti wa Kamati ya Kusimamia Hesabu za Serikali Mheshimiwa Omar Ali Shehe Mwakilishi wa Jimbo la Chake Chake kwa kuchaguliwa tena kuiongoza Kamati hiyo na pia nawapongeza Waheshimiwa Wajumbe wote wa Kamati hii.

Mhe. Spika, siku za hivi karibuni kumejitokeza wimbi kubwa la baadhi ya wananchi nchini mwetu kutotii Sheria za nchi. Watu wengine wamefikia kuhatarisha usalama na amani ya nchi, kuwadhuru wengine na hata kufikia kuuwawa. Hali hii si ya kawaida nchini mwetu na ni wajibu wetu sote kupipiga vita vitendo vyote vya kihalifu. Vile vile, ni wajibu wetu sote kulinda amani na usalama wa nchi yetu. Uzoefu wa nchi nyingi umeonesha kwamba amani ikipotea si rahisi kuirejesha tena kwa haraka lakini baya zaidi ni matokeo na hasara zinazoambatana na matokeo ya mifarakano.

Mhe. Spika, kabla sijamaliza salamu zangu za pongezi naomba kuchukua fursa hii kumpongeza kwa dhati Mwakilishi wa Jimbo la Bububu

Mheshimiwa Hussein Ibrahim Makungu (Bhaa) kwa kuchaguliwa na wananchi wa Jimbo hili kupitia Chama Cha Mapinduzi. Kuchaguliwa kwake kunaonesha matumaini waliyonayo wananchi wa Jimbo hilo kwake katika kuwaletea maendeleo.

B. SHABAHA YA OFISI YA RAIS NA MWENYEKITI WA BARAZA LA MAPINDUZI

Mhe. Spika, Shabaha kuu ya Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi ni:-

- (i) Kudumisha Amani, Ulinzi na Usalama
- (ii) Kuwafanya vijana wawe na maadili mema na mtazamo wa kujiajiri wenyewe
- (iii) Kustawisha haki za Wanafunzi waliohalifu Sheria
- (iv) Kutoa Huduma bora kwa Jamii
- (v) Kuimarika kwa Maendeleo ya Zanzibar

C. MWELEKEO WA BAJETI NA MALENGO YALIYOWEKWA KWA MWAKA WA FEDHA WA 2013/2014

Mhe. Spika, hotuba ya bajeti ya Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa mwaka wa fedha 2013/2014 inatoa muelekeo wa jumla wa utekelezaji wa mipango ya Idara na Taasisi zilizo chini ya Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi zikiwemo Mamlaka za Serikali za Mikoa na Serikali za Mitaa pamoja na Idara Maalum za SMZ. Katika hotuba hii, ili malengo na utekelezaji yaweze kuonekana vizuri na Waheshimiwa Wajumbe nimeamua kwa makusudi kuweka viambatanisho vinavyoeleza kwa ufasaha kwa njia ya vitabu mambo yafuatayo:-

- (i) Utekelezaji wa Maagizo ya Wajumbe wa Baraza la Wawakilishi Yaliyotolewa Wakati wa Kuwasilisha Bajeti ya Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Juni 2012,
- (ii) Utekelezaji wa Malengo ya Bajeti ya Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha 2012/2013 na Malengo ya Bajeti kwa mwaka wa fedha 2013/2014 na,
- (iii) Maelezo ya Bajeti Inayotumia “Program Based Budget” (PBB) Kwa Mwaka wa Fedha 2013/2014 Katika Baraza la Wawakilishi.

Mhe. Spika, kufuatia uamuzi wa Serikali wa kutaka kubadilisha mfumo wa bajeti wa sasa wa “Line Budget Item” kwenda “*Program Based Budget*”

(PBB), Ofisi yangu imeanza maandalizi hayo kwa kupanga shughuli zote za mwaka ujao katika programu nne. Programu hizo ni:- Programu ya Ushirikiano wa Kikanda, Kimataifa na Wazanzibari Wanaoishi nje ya nchi, Programu ya Uongozi na Utawala wa Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa, Programu ya Mipango ya Ulinzi na Huduma za Urekebishaji na Uwezesaji Kiuchumi na Programu ya Usimamizi na Utawala Katika Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Muundo wa PBB unaonekana katika Kiambatanisho Nambari 1.

Mhe. Spika, kutokana na Programu nilizozitaja hapo juu, Ofisi yangu inaaazia kutekeleza malengo makuu matano ambayo ni kuimarisha Ulinzi na Usalama, Kuwafanya vijana wawe na maadili mema na mtazamo wa kujijari wenyewe, kuimarisha Utawala Bora na Haki za Binaadamu, kuongeza ufanisi wa ukusanyaji wa mapato na ushirikishwaji wa Wazanzibari walioko nje katika maendeleo ya Zanzibar. Kwa ufafanuzi zaidi angalia Kiambatanisho Nambari 2.

Mhe. Spika, ifikapo Januari mwakani, nchi yetu itaadhimisha Miaka 50 ya Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar ambayo yaliasisiwa na Jemedari Hayati Mzee Abeid Amani Karume, Rais wa Kwanza wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar yakiwa na lengo la kumkomboa Mzanzibari kutoka katika madhila ya Wakoloni. Mapinduzi hayo, yameiwezesha Zanzibar kupiga hatua kubwa katika nyanja za kiuchumi, kijamii na kisiasa. Katika kufanikisha maadhimisho hayo, Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi imejipanga kutekeleza shughuli mbali mbali kupitia Idara na Taasisi zake. Miongoni mwa mambo ambayo Ofisi inatarajia kuyatekeleza ni kuandaa na kurusha hewani vipindi mbali mbali vya TV na Redio vinavyoelezea mafanikio ya Miaka 50 ya Mapinduzi ya Zanzibar na kuzindua na kuweka mawe ya msingi katika miradi mbali mbali ya maendeleo ya wananchi Mikoani.

Mhe. Spika, Ofisi itafanya tathmini ya vyanzo vya mapato vya Idara Maalum za SMZ ambayo itatoa mapendekezo ya kuimarisha misingi ya ukusanyaji wa mapato na kuvitambua vyanzo vyote vya mapato kwa usahihi. Aidha, Ofisi yangu inaendelea kuvifanyia mapitio vyanzo vya mapato vya Serikali za Mitaa sambamba na kutayarisha upya Sheria ya Serikali za Mitaa ambayo itaelekeza kwa uwazi utaratibu bora wa ukusanyaji mapato katika Serikali za Mitaa pamoja na kuainisha vyanzo vya mapato yake.

Mhe. Spika, kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais, Fedha, Uchumi na Mipango ya Maendeleo, tunakusudia kuharakisha mchakato wa ukusanyaji wa Kodi ya Mali (*Property Tax*), kurasimisha kisheria ada zinazokusanywa na Masheha

na utozaji wa ada wa vitambulisho vya wageni. Kwa hatua ya awali, Wataalamu wa Serikali za Mitaa wamefanya ziara ya kimafunzo Jijini Dar es Salaam Wilaya ya Ilala kujifunza juu ya utaratibu bora wa ukusanyaji wa Kodi ya Mali. Kimsingi, Halmashauri ya Wilaya ya Ilala imekubali kushirikiana nasi na kubadilishana utaalamu katika kufanikisha zoezi hili.

Mhe. Spika, Serikali inaandaa utaratibu wa kuanzisha Shirika litakalosimamia Miradi ya Idara Maalum. Aidha, Serikali inategemea kufanya marekebisho ya Sheria ya Idara Maalum ya Kikosi cha Zimamoto na Uokozi ili kuweka ulazima kwa vyombo vya moto vya biashara kuwa na vifaa vya kuzimia moto na kufanyiwa ukaguzi na Kikosi cha Zimamoto na Uokozi. Azma hii itakapoanza kutekelezwa, inakusudia kuongeza usalama wa kujikinga na majanga ya moto.

Mhe. Spika, Mikoa itatoa kipaumbele katika kutumia ulinzi shirikishi ili kuhakikisha kuwa uhalifu unapungua katika mitaa na vijiji. Aidha, Serikali inakusudia kuweka mfumo maalum wa kamera za ulinzi (CCTV) sambamba na kuweka taa za kuongozea gari katika baadhi ya barabara. Kwa hatua za mwanzo, maeneo ya Malindi, Mkunazini na Kwamchina Mwanzo yatashughulikiwa. Mpango huu utakuwa chini ya Wizara ya Mawasiliano na Miundombinu kwa kushirikiana na Ofisi ya Mkoa wa Mjini Magharibi.

Mhe. Spika, Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi itaendesha utafiti unaokusudia kuangalia kwa umakini majukumu ya Sheha katika mfumo wa mageuzi ya Serikali za Mitaa. Hii itasaidia katika zoezi la kupanga majukumu ya Serikali Kuu na Serikali za Mitaa katika muundo mpya wa Serikali ambao unalenga kupunguza baadhi ya madaraka kutoka Serikali Kuu kwenda kwa wananchi (*Decentralization by Devolution*) ili kurahisisha utozaji wa huduma kwa jamii.

Mhe. Spika, utendaji kazi katika ngazi za Mikoa na Wilaya nao utaimarishwa ili kuweza kutoa huduma bora kwa jamii, azma hiyo inaenda sambamba na uwepo wa vitendea kazi katika Taasisi hizo. Jumla ya gari kumi na moja zitanunuliwa katika mwaka wa fedha wa 2013/2014, gari hizo zitasaidia sana katika kazi za usimamizi na ufuatiliaji wa shughuli mbali mbali zinazotekelezwa katika ngazi za Wilaya na Mikoa. Aidha, Ofisi inaazimia kuwawekea mazingira bora ya makaazi Viongozi wa Mikoa na Wilaya kwa kuanza ujenzi na kuzifanyia matengenezo makubwa nyumba wanazoishi. Jumla ya TZS. 458.7 milioni zimetengwa kwa kazi hiyo ya ujenzi na matengenezo ya nyumba za Wakuu wa Mikoa na Wilaya pamoja na Ofisi zao.

Mhe. Spika, kwa muda mrefu sasa suala la kuwa na eneo la kudumu la kutupia taka limekuwa ni tatizo kubwa. Napenda kuliarifu Baraza lako Tukufu kuwa hivi sasa Serikali imo katika hatua za mwisho za kukabidhiwa eneo la kudumu la kutupia taka lilioko Kibele Wilaya ya Kati ambalo lina ukubwa wa hekta 15. Hatua za kupimwa na kupatiwa hatimiliki kwa kushirikiana na Wizara ya Ardhi, Makaazi, Maji na Nishati zinaendelea vizuri. Kupatikana eneo hilo kutatatuwa tatizo sugu la kukosekana eneo la kudumu la kutupa taka zinazozalishwa katika Manispaa ya Zanzibar na maeneo jirani.

Mhe. Spika, Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi imekuwa ikiendelea na juhudi za kuimarisha usafi katika Manispaa ya Zanzibar ambapo utaratibu maalum utaandaliwa wa kusafisha Mji wakati wa usiku ambao utatoa wasaa mzuri wa wasafishaji kuweza kuusafisha Mji kwa urahisi na kwa utulivu mkubwa. Zoezi hili litakuwa rahisi baada ya kupatikana kwa taa katika barabara zetu. Baraza la Manispaa litaendelea na utaratibu wa kuwaondoa watu wanaofanya biashara kiholela katika maeneo yasiyoruhusiwa, pia kutenga maeneo kwa ajili ya wafanyabiashara wadogo wadogo.

Mhe. Spika, baada ya kuonesha mafanikio makubwa ya mradi wa majaribio wa uwekaji wa taa za barabarani wenye kutumia nguvu za jua ambao ni ufadhili wa Serikali ya Jamhuri ya Watu wa China, Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar inaendelea na mazungumzo na Serikali ya Jamhuri ya Watu wa China kwa kuanza awamu ya pili ya Mradi huu ambao utahusisha barabara ya Kiembe Samaki hadi Mnazi Mmoja, Kiembe Samaki hadi Mwanakwerekwe, Amani hadi Mtoni na Mtoni hadi Malindi. Aidha, barabara za Mji wa Chake Chake nazo zimeingizwa katika mpango huu.

Mhe. Spika, matayarisho ya utekelezaji wa mradi wa Mpango wa Kuimarisha Huduma za Miji Zanzibar (*Zanzibar Urban Service Program – ZUSP*), awamu ya kwanza (Hatua ya maandalizi) imefikia asilimia 97. Katika awamu hiyo, jumla ya Washauri Elekezi wanane wametafutwa ambao watahiriki katika utekelezaji wa kazi mbali mbali zilizopangwa kufanyika katika maeneo ya Manispaa ya Mji wa Zanzibar na Mabaraza ya Miji ya Pemba (maelezo ya kina yapo katika kiambatanisho nambari 14).

Mhe. Spika, awamu ya pili ya mradi wa ZUSP (Hatua ya utekelezaji) imefikia asilimia 30 inayojumuisha shughuli za ujenzi na upatikanaji wa vifaa imeanza kutekelezwa kwa kuzingatia sehemu kuu tatu ambazo ni kupatikana kwa Washauri Elekezi wa Mradi (Consultancy Services), shughuli za ukarabati na ujenzi wa miundombinu (*Physical Works*) na ununuzi wa vifaa. Miongoni

mwa vifaa vilivyounuliwa hadi sasa ni gari tano aina ya ‘*Double Cabin*’ za Wakuu wa Idara za Baraza la Manispaa na gari nne za Mabaraza ya Miji Pemba pamoja na Idara ya Uratibu Pemba, vespa 25, pikipiki saba, magari matatu ya kuchukulia vikapu vya taka kwa Mabaraza ya Miji Pemba, gari moja ya Idara ya Mipango Miji, gari moja ya kuchukulia maji machafu ya Mabaraza ya Miji Pemba na vitendea kazi vikiwemo kompyuta, samani, printer, projector na scanner. Jumla ya programu tano zitaanza kutekelezwa katika mwaka unaokuja baada ya taratibu za mikataba na upatikanaji wa Wakandarasi kukamilika.

Mhe. Spika, Programu zinazotarajiwa kutekelezwa ni pamoja na ujenzi na ukarabati wa msingi wa maji ya mvua katika mitaa ya Sebleni na Ziwa la Kwa-Binti Hamrani ambao utekelezaji wake utaanza mwezi Januari 2014. Programu ya uwekaji taa za barabarani katika maeneo ya Shangani, Mkunazini, Kiponda na Amani – Kwabiziredi, utekelezaji wake utaanza mwezi Oktoba 2013. Ukarabati wa jengo la Ofisi Kuu ya Baraza la Manispaa Darajani na ukarabati wa Karakana ya Saatani, utekelezaji wake utaanza mwezi Agosti 2013. Programu ya kuongeza uwezo wa Baraza la Manispaa itaanza mwezi Agosti 2013. Aidha, Programu ya uendelezaji wa Mpango Mkuu wa Mji inatarajiwa kukamilika katika miezi 18 ijayo.

Mhe. Spika, katika kuimarisha miundombinu ya kuzima moto katika Kiwanja cha Ndege cha Kimataifa cha Abeid Amani Karume, utaratibu wa kupata eneo jengine kwa ajili ya shughuli za kituo cha Kikosi cha Zimamoto umekamilika ambapo kwa sasa eneo jipya limeshapatikana na michoro ya jengo la kituo hicho imeshatayarishwa. Aidha, katika kukabiliana na tatizo la uhaba na uchakavu wa vifaa vya kuzimia moto, Kikosi cha Zimamoto na Uokozi kimetiliana saina mkataba na Kampuni ya *NN Engineering* ya nchini Uholanzi kwa ajili ya ununuzi wa magari manne ya Zimamoto na vifaa mbali mbali vya uokozi vyenye thamani ya EURO 2,054,852.

Mhe. Spika, mbali na juhudi zinazochukuliwa kuwahamasisha Wazanzibari wanaoishi nje ya nchi kuchangia maendeleo katika sekta za Kijamii na Kiuchumi, bado juhudi hizi zinakabiliwa na changamoto mbali mbali. Miongoni mwa Changamoto hizo ni: Kutokuwepo kwa muongozo wa uratibu wa shughuli za maendeleo zinazofanywa na Wazanzibari wanaoishi nje ya nchi, kutokuwepo kwa mfumo maalum unaoratibu utumaji wa fedha kutoka nje na kutokuwepo kwa mfumo unaoratibu utumaji mzuri wa rasilimali walizonazo Wazanzibari wanaoishi nje ya nchi ikiwemo fedha, elimu, utaalamu na teknolojia. Katika kutatua changamoto zilizotajwa na nyengine, Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi inaandaa Sera ya *Diaspora* ambayo itatoa miongozo na mikakati itakayowashajihisha

Wazanzibari wanaoishi nje ya nchi kushiriki katika mipango ya maendeleo ya kiuchumi na kijamii ya Zanzibar. Sera hiyo ya *Diaspora* inatarajiwa kukamilika katika mwaka wa fedha wa 2013/2014.

Mhe. Spika, itakumbukwa kuwa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar iliunda Kamati ya kuchunguza uendeshaji, usimamizi na faida zinazopatikana kutoka katika Mradi wa Shamba la Mfano la Pamoja linaloendeshwa kwa ubia kati ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na Serikali ya Misri. Tayari ripoti ya uchunguzi imetolewa ambapo imeonesha changamoto mbali mbali zilizopo katika mradi huo na imetoa mapendekezo juu ya namna ya kukabiliana na changamoto hizo. Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi tayari imeshaanza kuyafanyia kazi mapendekezo yaliyomo kwenye ripoti hiyo ambayo yameoneshwa katika Kiambatanisho Nambari 3. Vile vile, Baraza lako Tukufu liliunda Kamati Teule ya Kuchunguza Utendaji wa Baraza la Manispaa Zanzibar. Naomba kukujuilisha rasmi kwamba Serikali imeipokea ripoti ya Kamati hiyo na inaendelea kuifanyia kazi na itaiwasilisha rasmi taarifa ya utekelezaji katika kikao kijacho cha Baraza la Wawakilishi.

Mhe. Spika, Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa mwaka wa fedha wa 2013/2014, itatekeleza mradi makhsusi wa Ukarabati wa Ikulu Kuu Zanzibar. Jengo hili kwa sasa halipo katika hali ya kuridhisha hasa ukitilia maanani ni jengo lenye umri wa miaka 108 lililojengwa katika mwaka 1905. Kazi ya ujenzi wa kuzuia mmong'onyoko nyuma ya Ikulu ndogo ya Mkoani nayo itafanyika sambamba na ujenzi na matengenezo ya nyumba za mapumziko za Micheweni na Chwaka. Aidha, Ofisi itaendelea kutekeleza miradi saba ambayo inatekelezwa katika mwaka huu wa 2012/2013. Pia, itatekeleza mradi wa Mpango wa Kuimarisha Huduma za Miji Zanzibar na *“Capacity for Reform Implementation Management Program”* ambayo kiutawala inasimamiwa na Ofisi ya Rais Fedha, Uchumi na Mipango ya Maendeleo.

Mhe. Spika, Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kupitia Halmashauri za Wilaya, Mabaraza ya Miji na Baraza la Manispaa imejidhatiti katika suala zima la kuimarisha masoko yetu. Tayari soko la Mombasa limefunguliwa upya, halikadhalika na soko la Qatar Chake Chake Pemba. Serikali inajitahidi sana kuongeza huduma za masoko kutokana na kuongezeka kwa mahitaji ya soko kwa wananchi. Pia, Serikali inazingatia kubadili mwenendo mzima wa uendeshaji wa masoko kwa kuongeza muda wa kazi wa masoko yote baada ya kubainika kwamba sehemu kubwa ya wafanyakazi wanafanya manunuzi ya mahitaji yao nyakati za jioni.

D. MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA MPANGO WA BAJETI 2012/2013 NA MALENGO KWA MWAKA 2013/2014

Mhe. Spika, baada ya utangulizi wa hapo juu, sasa naomba kueleza utekelezaji wa malengo ya bajeti ya mwaka 2012/2013 pamoja na mwelekeo wa bajeti ya mwaka wa fedha 2013/2014 kwa Idara na Taasisi zilizo chini ya Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi.

OFISI YA FARAGHA YA RAIS

Mhe. Spika, Ofisi ya Faragha ya Rais imeendelea kuratibu shughuli za kila siku za Mheshimiwa Rais, kufuatilia ahadi na maagizo anayoyatoa kwa wananchi na Taasisi mbali mbali, kusimamia upatikanaji wa huduma za kila siku za Mheshimiwa Rais, pamoja na kuweka kumbukumbu za mazungumzo ya Mhe. Rais na viongozi mbali mbali wakiwemo Mabalozzi. Kadhalika, Ofisi imeweza kuratibu safari za ndani na nje za Mheshimiwa Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi na vile vile kutekeleza jukumu lake la utunzaji na ukarabati wa nyumba zote za Ikulu Unguja, Pemba, Dar es Salaam na Dodoma. Nyumba zilizopo katika dhamana ya Ofisi hii ni Ikulu Kuu ya Mnazimmoja, Ikulu ndogo iliyopo Kikwajuni, Ikulu ndogo iliyopo Migombani, Ikulu ndogo iliyopo Kibweni na Ikulu ndogo iliyopo Mkokotoni. Nyengine ni nyumba ya mapunziko ya Mazizini I, Mazizini II na Bwefoum. Aidha, Ofisi hii ina dhamana ya Ikulu ndogo iliopo Chake Chake na Mkoani pamoja na Nyumba ya Mapunziko ya Micheweni. Nyengine ni Ikulu ndogo ya Laiboni Mjini Dar es Salaam, Ikulu ndogo pamoja na nyumba ya Wageni Mjini Dodoma. Aidha, Ofisi hii imetekeleza wajibu wake wa kuwasiliana na vyombo vya habari na kutoa taarifa sahihi za Mheshimiwa Rais kwa wakati unaotakiwa kwa lengo la kuwafikishia wananchi na wahusika wote. Vile vile, Ofisi hii inajukumu la kuwaendeleza wafanyakazi wake kwa kuwapatia fursa za masomo katika vyuo na Taasisi mbali mbali ndani na nje ya nchi.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Ofisi ya Faragha ilitengewa jumla ya TZS 1,908.3 milioni kwa ajili ya matumizi ya kawaida ikiwemo mishahara na hadi kufikia Machi 2013, Ofisi hii iliingiziwa TZS 1,265.0 milioni sawa na asilimia 66.3 ya makadirio.

Mhe. Spika, Ofisi ya Faragha imetekeleza vizuri jukumu lake la kutoa huduma kwa Mheshimiwa Rais na wageni rasmi mbali mbali. Katika kipindi hiki, Mheshimiwa Rais amekutana na kufanya mazungumzo na mabalozzi na viongozi kadhaa kutoka nchi mbali mbali kama inavyoonekana katika Kiambatanisho Nambari 4. Mazungumzo hayo yalilenga kuimarisha urafiki kati ya Zanzibar na nchi hizo, pia kuongeza juhudi za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar katika kutafuta maendeleo ya haraka kwa wananchi wake na kwa

jumla yalijumuisha sekta zote za uchumi, siasa na ustawi wa jamii. Wengi wa wageni hao, wamevutiwa sana na jitihada zinazochukuliwa na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar katika kukuza uchumi na kuimarisha umoja, amani, utulivu na mshikamano. Kutokana na juhudi hizo viongozi hao wamekuwa wakiunga mkono na kutoa ushirikiano wao katika juhudi za kuleta maendeleo kwa njia mbali mbali ikiwemo kuhamasisha wawekezaji kutoka katika nchi zao kuja kuwekeza Zanzibar.

Mhe. Spika, katika mwaka wa fedha unaomalizika, Mheshimiwa Dk. Ali Mohamed Shein, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi amefanya ziara mbili katika nchi za Mashariki ya Mbali zenye mafanikio makubwa. Katika mwezi wa Novemba, 2012 alitembelea Jamhuri ya Kisoshalisti ya Vietnam na hivi karibuni, katika mwezi wa Mei, 2013 alitembelea Jamhuri ya Watu wa China. Katika ziara yake ya Vietnam, Mheshimiwa Dk. Ali Mohamed Shein alikutana na Mheshimiwa Truong Tan Sang, Rais wa Jamhuri ya Kisoshalisti ya Vietnam, Mheshimiwa Bibi Nguyen Thi Doan, Makamu wa Rais wa nchi hiyo na Mheshimiwa Nguyen Tan Dung, Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Kisoshalisti ya Vietnam pamoja na viongozi wa Taasisi mbali mbali nchini humo. Ziara hiyo ilikuwa ni ya mafanikio kwani ujumbe wa Zanzibar ulijifunza namna ambavyo nchi ya Vietnam imeweza kupiga hatua kubwa ya kujiletea maendeleo katika muda mfupi ikiwemo kuzalisha mpunga kwa wingi. Vile vile, Zanzibar ilifaidika kwa kuona na kufikia maelewano ya kushirikiana katika shughuli mbali mbali za kiuchumi katika sekta ya kilimo hasa uimarishaji wa ukulima wa mpunga kwa njia za kisasa na kukubaliana na Wizara ya Kilimo na Maendeleo ya Vijijini ya Vietnam iwe na ushirikiano wa karibu na Wizara ya Kilimo na Mali Asili ya Zanzibar. Aidha, wataalam wa kilimo na Uvuvi wa Vietnam watembelee Zanzibar na kutoa ushauri wao wa kitaalamu. Maeneo mengine ambayo Vietnam itashirikiana na Zanzibar ni katika sekta ya Uwezeshaji Wananchi Kiuchumi ambapo wananchi watahajihishwa kufuga samaki na mazao ya baharini kupitia vikundi vya ushirika pamoja na kunyanyua shughuli za akina mama wajasiriamali. Ujumbe wa Zanzibar ulitumia ziara hiyo kuitangaza Zanzibar kwa wawekezaji wa nchi hiyo.

Mhe. Spika, katika ziara yake katika Jamhuri ya Watu wa China, Mheshimiwa Rais alipata fursa ya kukutana na kufanya mazungumzo na Rais wa Jamhuri ya Watu wa China Mheshimiwa Xi Jinping kwa mara ya pili ndani ya mwaka huu, baada ya kukutana nae mjini Dar es Salaam mnamo mwezi wa Machi, mwaka huu. Katika mazungumzo yao yaliyotawaliwa na hisia za kirafiki na kindugu, viongozi hao walizungumzia na kukubaliana juu ya uimarishaji wa uhusiano wa kihistoria uliodumu tokea mwaka 1964, ulioanzishwa na Hayati Mwalimu Julius Kambarage Nyerere, Marehemu

Mzee Abeid Amani Karume na Mwenyekiti Mao TseTung. Vile vile, Jamhuri ya Watu wa China imesisitiza kuendeleza urafiki wake na Zanzibar pamoja na kukuza ushirikiano katika nyanja za kiuchumi na kijamii zikiwemo sekta za kilimo, uvuvi, afya, mafunzo mbali mbali, utafiti na utalii. Aidha, miradi kadhaa ya maendeleo illizungumzwa. Vile vile, Mheshimiwa Rais alitumia fursa hiyo kuelezea kwamba Serikali ya Mapinduzi Zanzibar iliyo katika Muundo wa Serikali ya Umoja wa Kitaifa ina dhamira ya kweli ya kuwahudumia na kuwaletela maendeleo wananchi wake ambao wanaishi kwa amani na utulivu

Mhe. Spika, wakati huo huo, Mheshimiwa Rais alikutana na kufanya mazungumzo na Mheshimiwa Li Yuamchao Makamu wa Rais wa Jamhuri ya Watu wa China. Pia, Mheshimiwa Rais, alipata heshima kubwa ya kuwa miongoni mwa viongozi wa nchi nne, Singapore, Fiji, Sri Lanka na Zanzibar katika ufunguzi rasmi wa maonesho ya kimataifa ya biashara na huduma mjini Beijing, wakiwa pamoja na Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Watu wa China Mheshimiwa Li Keqiang. Viongozi wengine ambao Mheshimiwa Rais alipata fursa ya kukutana na kuzungumza nao ni pamoja na Naibu Waziri wa Biashara ambapo Wizara yake ilitia saina makubaliano ya ujenzi wa kitengo cha wagonjwa mahututi katika Hospitali ya Mnazi Mmoja na utoaji wa mafunzo kwa maofisa wa habari pamoja na maofisa wa bajeti wa Zanzibar. Makubaliano mengine yaliyotiwa saina ni ushirikiano katika Sayansi na Teknolojia ya Baharini ikiwemo utafiti wa kisayansi katika bahari. Vile vile, alikutana na Kiongozi wa Mji wa Nanjing katika jimbo la Jiangsu Mheshimiwa Li Xueyong pamoja na madaktari waliowahi kufanya kazi Zanzibar kwa miaka tofauti ambapo suala la kuwapeleka wagonjwa kutoka Zanzibar katika hospitali ya Drum Tower lilizungumzwa. Katika mazungumzo yake na Meya wa Mji wa Xiamen katika jimbo la Fujian, Mheshimiwa Liu Keqing ilikubalika kwamba Jimbo hilo litaleta Zanzibar ujumbe wa Viongozi wa Jimbo na makampuni mbali mbali hivi karibuni, kwa ajili ya hatua za uwekezaji na mashirikiano katika maeneo mbali mbali. Aidha, Mheshimiwa Rais alikutana na viongozi wa makampuni na Taasisi mbali mbali yakiwemo Mashirika yanayojishughulisha na ujenzi, utalii na mahoteli, usafiri wa baharini, uvuvi, teknolojia na viwanda ambapo wote wameonesha moyo mkubwa wa kuwekeza na kushirikiana na Zanzibar. Ujumbe wa Rais kwa upande wake, ulitoa taaluma kwa makampuni na wawekezaji mbali mbali wa China juu ya vivutio vya uwekezaji na utalii vilivyopo Zanzibar. Aidha, Mheshimiwa Rais alitumia fursa ya kuwepo kwake nchini China kuzungumza na wananchi wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania wanaoishi nchini humo na kuwaeleza juu ya hali ya maendeleo pamoja na amani na utulivu iliyopo nchini. Aliwataka wanafunzi wanaochukua masomo mbali mbali nchini China kusoma kwa bidii na kurejea

nyumbani kuungana na wananchi wenzao katika shughuli za maendeleo mara tu watakapomaliza masomo yao.

Mhe. Spika, kwa upande wa ziara za ndani, Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Dk. Ali Mohamed Shein, amekuwa akiendeleza utaratibu wa kufanya ziara za Mikoa na Wilaya zote za Zanzibar kila mwaka kwa lengo la kukutana na wananchi katika maeneo yao na kuwaunga mkono katika juhudi za kuleta maendeleo. Katika kipindi hiki, Mheshimiwa Rais alifanya ziara ya Mikoa ya Unguja na Pemba tarehe 5 hadi 21 Machi 2013, ambapo alipokea taarifa za Mikoa hiyo na kufanya majumuisho katika kila Mkoa baada ya kumaliza ziara ya Mkoa husika. Katika ziara hizo ambapo Mheshimiwa Rais hufuatana na viongozi mbali mbali, wananchi hupata fursa ya kuwasilisha ana kwa ana masuala muhimu yanayowagusa katika maisha yao ya kila siku. Aidha, ziara hizo zimekuwa zikitoka mchango mkubwa na kuhamasisha viongozi na wananchi kushiriki kikamilifu katika harakati za maendeleo, kuwakurubisha viongozi kwa wananchi wanaoawaongoza na katika jitihada za kufufua ari ya utamaduni wa kujitolea katika kutekeleza mipango muhimu ya maendeleo. Katika ziara za mwaka huu miradi mbali mbali ya kilimo, afya, maji, elimu ilikaguliwa, kuwekewa mawe ya msingi na myengine kuzinduliwa. Juhudi za wajasiriamali ziliungwa mkono na changamoto mbali mbali kupatiwa ufumbuzi na baadhi yake kutolewa maelekezo.

Mhe. Spika, katika kuimarisha maendeleo ya jamii, Ofisi imewatembelea wananchi mbali mbali Unguja na Pemba na kufanya tathmini juu ya mahitaji yao ya msingi kwa lengo la kuwasaidia na kuwaunga mkono katika juhudi zao za kuleta maendeleo.

Mhe. Spika, Ofisi iliendelea kuimarisha Ikulu ya Mnazi Mmoja kwa kujenga na kukamilisha jengo jipya linalojumuisha Stoo na Ofisi. Kadhalika, Ofisi imefanikisha ufungaji wa mashine tatu za kufulia katika Ikulu ya Migombani, mashine tatu za vipoza hewa katika ukumbi wa Baraza la Mapinduzi na kupaka rangi jengo la Ikulu. Kwa upande wa Ofisi ya Ikulu ndogo ya Laibon ilioko Dar es Salaam, Ofisi imefunga mashine ya kipoza hewa, kufanya matengenezo ya vyoo na kufanya malipo ya huduma za umeme na maji. Aidha, Ofisi imeendelea kuimarisha huduma katika Ikulu ndogo ya Dodoma kwa kuvifanyia matengenezo makubwa vyoo vitano pamoja na sehemu ya kufulia.

Mhe. Spika, pamoja na utekelezaji wa mambo yaliyoainishwa, Ofisi ya Faragha ya Rais, vile vile imetekeleza majukumu yake mengine kama ifuatavyo:-

(i) Ofisi imeendelea kuwaendeleza wafanyakazi wake katika kada mbali mbali. Kati ya wafanyakazi watano waliokuwa masomoni katika mwaka wa fedha uliopita, wafanyakazi wawili wamemaliza mafunzo yao kwa ufanisi katika ngazi ya Stashahada kwenye masomo ya Uongozi katika Utoaji Huduma katika Chuo cha Maendeleo ya Utalii Maruhubi. Wafanyakazi wengine wawili wanaendelea na mafunzo kama hayo katika ngazi ya Shahada na mwingine mmoja anaendelea na mafunzo ya Stashada katika fani ya Rasilimali Watu katika Chuo cha Utawala wa Umma, Tunguu. Aidha, Ofisi ya Faragha imewapatia nafasi za mafunzo ya Uongozi katika Utoaji Huduma, katika ngazi ya Stashada, wafanyakazi wengine wawili katika Chuo cha Maendeleo ya Utalii Maruhubi katika mwaka huu wa fedha. Jumla ya madereva wawili wamemaliza mafunzo ya muda mfupi ya kuendesha gari za viongozi na Ofisa mmoja ameshiriki katika mafunzo mafupi ya Sheria. Vile vile, Ofisa mmoja ameshiriki mafunzo ya muda mfupi ya Uchumi na Maendeleo ya Jamii katika Jamhuri ya Watu wa China yaliyofadhiliwa na Serikali ya nchi hiyo.

(ii) Matengenezo makubwa ya maktaba ya Mheshimiwa Rais yamekamilika. Hatua inayofuata ni ununuzi wa samani pamoja na kuongeza vitabu kwa ajili ya maktaba hiyo.

(iii) Ofisi imeendelea kuchapisha vitabu vya Hotuba mbali mbali za Mheshimiwa Rais, pamoja na kuweka kumbukumbu za hotuba na ziara mbali mbali za Rais katika DVD na CDs.

(iv) Ofisi imetoa huduma zinazohitajika kwa wageni rasmi pamoja na kufanikisha sherehe mbali mbali zinazohusiana na Ofisi ya Faragha.

Mhe. Spika, katika mwaka wa fedha wa 2013/2014, Ofisi ya Faragha ya Rais inatarajia kutekeleza malengo yafuatayo:-

(i) Kuimarisha huduma za Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi;

(ii) Kuimarisha mazingira ya kazi;

(iii) Kuendelea na matengenezo madogo madogo ya majengo ya Ikulu za Zanzibar; na

(iv) Kujenga uwezo kwa wafanyakazi sita katika ngazi ya Stashahada na watatu ngazi ya Cheti.

Mhe. Spika, ili Ofisi ya Faragha iweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishe TZS. 2,197.2 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida.

OFISI YA BARAZA LA MAPINDUZI

Mhe. Spika, Baraza la Mapinduzi ndio chombo kikuu cha kumsaidia na kumshauri Mhe. Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi katika masuala mbali mbali ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar. Shughuli za Baraza la Mapinduzi zinaratibiwa na kusimamiwa na Ofisi ya Baraza la Mapinduzi chini ya Katibu wa Baraza la Mapinduzi na Katibu Mkuu Kiongozi. Ofisi hii pia inajukumu la kuratibu na kusimamia vikao vya Kamati mbali mbali za Baraza la Mapinduzi ikiwa ni pamoja na Kamati ya Kitaalamu ya Makatibu Wakuu (*Inter-Ministerial Technical Committee*). Aidha, Baraza la Mapinduzi limeunda Kamati mbili kutoka kwenye Wajumbe wake, Kamati hizi zinaitwa Kamati ya Maendeleo ya Jamii na Kamati ya Fedha na Uchumi.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Ofisi ya Baraza la Mapinduzi ilitengewa shilingi 1,362.0 milioni kwa matumizi ya kawaida na hadi kufikia Machi 2013, ofisi hii iliingiziwa Shilingi 848.0 milioni sawa na asilimia 62.3 ya makadirio.

Mhe. Spika, ofisi imeandaa semina mbili, moja kwa Masheha na Madiwani wote katika Kisiwa cha Pemba na nyengine kwa Viongozi Wakuu wa Serikali. Semina hizo zilikuwa na lengo la kutathmini utendaji kazi wa serikali na kuwajuilisha viongozi hasa katika mikoa, wilaya na shehia juu ya dhamana zao, majukumu yao ya kila siku na nini hawapaswi kufanya. Jumla ya vikao 22 vya Baraza la Mapinduzi na 30 vya Kamati ya Makatibu Wakuu vimefanyika. Aidha, Ofisi ya Baraza la Mapinduzi imeratibu mikutano 35 ya pamoja kati ya Mhe. Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi na Viongozi na watendaji wa wizara mbali mbali za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar. Kupitia vikao na mikutano hiyo masuala mbali mbali yaliweza kujadiliwa na ushauri kutolewa.

Mhe. Spika, Ofisi ya Baraza la Mapinduzi pia imefanya matengenezo ya jengo la Ofisi ikiwa ni pamoja na kukamilisha kazi ya kuezeka paa la ofisi, matengenezo ya varanda (*corridor*), vyumba vinne na kuweka samani (*shelves* na viti) katika ukumbi wa mkutano unaotumika kwa mikutano ya Kamati ya Makatibu Wakuu.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Ofisi ya Baraza la Mapinduzi, imepanga kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuendelea kuandaa vikao vya kujadili Rasimu za Sera, Sheria na Nyaraka mbali mbali zinazowasilishwa katika vikao vya Baraza la Mapinduzi na Kamati zake;
- (ii) Kuimarisha na kuendeleza ustawi wa ofisi na kuimarisha mazingira ya kazi;
  - (iii) Kuwajengea uwezo watumishi ili waweze kutekeleza majukumu yao ipasavyo; na
  - (iv) Kutunza na kuhifadhi nyaraka na kumbukumbu muhimu za ofisi.

Mhe. Spika, ili Ofisi ya Baraza la Mapinduzi iweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishhe Shisilingi 1,379.0 milioni kwa ajili ya matumizi ya kazi za kawaida.

IDARA YA MIPANGO, SERA NA UTAFITI

Mhe. Spika, Idara ya Mipango, Sera na Utafiti imeendelea na jukumu lake la kuratibu na kusimamia uandaaji wa Sera, Sheria na Mipango ya Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Aidha, idara imeendelea na utekelezaji wa jukumu la kufanya tafiti mbali mbali pamoja na kufanya ufuatiliaji na tathmini ya miradi ya maendeleo.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Idara ya Mipango, Sera na Utafiti, ilitengewa Shilingi 466.9 milioni kwa ajili ya utekelezaji wa kazi za kawaida na Shilingi 906.0 milioni kwa ajili ya miradi minne ya maendeleo. Hadi kufikia Machi 2013, Idara ya Mipango, Sera na Utafiti imeingiziwa Shilingi 188.0 milioni sawa na asilimia 40.3 ya makadirio ya matumizi ya kazi za kawaida na Shilingi 372.9 milioni kwa kazi za maendeleo sawa na asilimia 41.2.

Mhe. Spika, Idara ya Mipango, Sera na Utafiti imeratibu mikutano mitatu ya robo mwaka kwa ajili ya kufanya tathmini ya utekelezaji wa malengo ya bajeti, utekelezaji wa Ilani ya Uchaguzi na uandaaji wa ripoti. Aidha, idara imefanya mapitio ya Muongozo wa Mpango wa Muda wa Kati wa Bajeti (*MTEF*) na Mipango Kazi ya Taasisi zote za Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Unguja na Pemba.

Mhe. Spika, idara imewawezesha watumishi watatu kuhudhuria mafunzo ya muda mrefu katika Shahada ya kwanza ya mipango ya maendeleo, Stashahada ya Teknologia ya Habari na Mawasiliano na Shahada ya pili ya Sheria. Aidha, wafanyakazi watano wamepatiwa mafunzo ya muda mfupi katika fani za

Uchambuzi wa Bajeti na Uchumi, Sera na Udereva. Vile vile, idara imetoa mafunzo ya siku mbili kuhusu Usimamizi na Tathmini ya Miradi ya Maendeleo kwa Maofisa Mipango 25 wa taasisi za Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi.

Mhe. Spika, idara imeratibu utafiti kuhusu maoni ya wananchi juu ya taarifa zinazotolewa na Idara ya Mawasiliano - Ikulu ili kubaini mafanikio na changamoto ziliopo. Sambamba na hilo katika kuimarisha mfumo wa takwimu wa Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, idara imekamilisha mchakato wa kumpata Mshauri Elekezi wa kufanya utafiti juu ya mahitaji ya takwimu katika Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Hatua hii ya kuelewa mahitaji ya takwimu itaiwezesha Ofisi kujua mahitaji sahihi ya takwimu zake na namna ya kukusanya na kuzitumia takwimu hizo. Aidha, idara imeendesha semina kwa Waheshimiwa Wajumbe wa Baraza la Wawakilishi kuhusu Sera mpya ya Serikali za Mitaa ya Zanzibar.

Mhe. Spika, idara pia imeandaa taarifa jumuishi za utekelezaji wa malengo ya bajeti ya Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa mwaka wa fedha 2012/2013 za robo mwaka ya kwanza, ya pili na ya tatu za taasisi zote za Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Taarifa imeonesha kuwa utekelezaji kwa ujumla ni asilimia 70. Aidha, katika kipindi hiki idara imekiimarisha kitengo cha kutunzia nyaraka kwa kukipatia vitendea kazi vikiwemo samani.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Idara ya Mipango, Sera na Utafiti imekusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuimarisha uwezo wa idara katika Mipango, kuandaa na kuchambua Sera, kufanya Utafiti na shughuli za uratibu;
- (ii) Kuanzisha mfumo wa ufuatiliaji na tathmini;
- (iii) Kuimarisha uwezo wa watendaji wa idara na wa Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi;
- (iv) Kuimarisha huduma za Teknolojia ya Habari na Mawasiliano; na
- (v) Kuimarisha mazingira ya kufanyia kazi ili kutoa huduma bora.

Mhe. Spika, ili Idara ya Mipango, Sera na Utafiti iweze kutekeleza malengo yake ipasavyo, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishe Shilingi 522.4 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na Shilingi 1,250.0 milioni kwa matumizi ya kazi za maendeleo.

IDARA YA UTUMISHI NA UENDESHAJI

Mhe. Spika, Idara ya Utumishi na Uendeshaji ina jukumu la kusimamia shughuli za Utawala na Utumishi za siku hadi siku zikiwemo kusimamia Sheria na Kanuni za Utumishi kwa watendaji pamoja na kuweka mazingira mazuri ya utendaji kazi, kuratibu na kusimamia utekelezaji wa Sheria ya Manunuzi na Ugavi, kuwaendeleza wafanyakazi kielimu pamoja na kusimamia maslahi yao.

Mhe. Spika, Idara ya Utumishi na Uendeshaji, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, iliidhinishiwa Shilingi 1,247.3 milioni kwa kazi za kawaida. Hadi kufikia Machi 2013, idara hii ilikwishaingiziwa Shilingi 680.0 milioni sawa na asilimia 54.5 ya makadirio ya matumizi ya kawaida.

Mhe. Spika, idara imelipa stahili mbali mbali za wafanyakazi zikiwemo mishahara, michango ya Mfuko wa Hifadhi ya Jamii, likizo kwa wafanyakazi, posho la kujikimu, gharama za safari za ndani na sare kwa wafanyakazi. Aidha, idara imenunua vifaa mbali mbali vya kuandikia na vifaa vya usafi. Vile vile, idara imesimamia utekelezaji kivitendo wa Sheria ya Manunuzi na Ugavi kwa kuendesha vikao vinane vya Bodi ya Zabuni pamoja na vikao vya Kamati ya Ukaguzi wa Ndani.

Mhe. Spika, wafanyakazi wamejengewa uwezo kwa kuwapatia mafunzo ya muda mrefu wafanyakazi watatu katika ngazi ya Shahada ya Uzamili na wafanyakazi watano Stashahada. Vile vile, idara imewapatia mafunzo ya muda mfupi wafanyakazi watatu katika fani ya Udereva, Uongozi wa Rasilimali Watu na Lugha za Alama pamoja na kuwapatia semina wafanyakazi 80 juu ya maadili ya kazi na utunzaji wa siri za ofisi na uimarishaji wa masjala za ofisi. Sambamba na hayo, idara imeratibu mafunzo ya muda mrefu na mfupi kwa wafanyakazi 207 wa idara na taasisi zilizo chini ya Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi. Kiambatanisho Nambari 5 kinatoa ufafanuzi zaidi.

Mhe. Spika, katika kuyapatia hati miliki majengo ya Ikulu na nyumba za serikali, gharama za upimaji wa maeneo ya majengo zimekipwa kwa lengo la kuyatafutia hati miliki. Jengo la Ikulu ya Mnazi Mmoja limeshapatiwa hati miliki na majengo yaliyobakia hati zake zimeshafanyiwa uhakiki na zitapatikana hivi karibuni. Sambamba na hayo, idara imeandaa makisio ya mishahara na Mipango ya Matumizi ya Rasilimali Watu (*Norminal Roll*) pamoja na kufanya mapitio na marekebisho ya Miundo ya Utumishi (*Scheme of Service*) na kuwasilishwa Ofisi ya Rais, Utumishi wa Umma na Utawala Bora kwa hatua ya kufanyiwa kazi.

Mhe. Spika, idara inaendelea na kazi ya uhakiki wa mahitaji na kuandaa Mpango wa Mafunzo wa Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi ambapo kazi hiyo inategemewa kukamilika katika mwaka wa fedha 2013/2014.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Idara ya Utumishi na Uendeshaji inakusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuongeza ufanisi wa kazi kwa kuimarisha mazingira ya utendaji kazi na maslahi ya wafanyakazi;
- (ii) Kutekeleza Sheria ya Manunuzi kwa kuendesha vikao 12 vya Bodi ya Zabuni na vikao vinne vya Kamati ya Ukaguzi wa ndani;
- (iii) Kuwajengea uwezo wafanyakazi kwa kuwapatia mafunzo ya muda mrefu na mfupi ndani na nje ya nchi;
- (iv) Kuendeleza uhusiano wa kimichezo kwa wafanyakazi;
- (v) Kuratibu masuala mtambuka pamoja na kupima afya za wafanyakazi ili kubaini mienendo ya hali zao na kupatiwa ushauri wa kinga na matibabu kwa wakati;
- (vi) Kuandaa makisio ya mishahara na kupanga matumizi ya Rasilimali Watu ya Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi; na
- (vii) Kusimamia utendaji na uwajibikaji wa wafanyakazi.

Mhe. Spika, ili Idara ya Utumishi na Uendeshaji iweze kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishhe Shilingi 1,274.6 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida.

IDARA YA MAWASILIANO – IKULU

Mhe. Spika, Idara ya Mawasiliano - Ikulu imeendelea na utekelezaji wa majukumu yake ya kimsingi ya kupokea na kutoa taarifa za Mhe. Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kuhusu utekelezaji wa Sera na Mipango ya Serikali. Aidha, Idara ya Mawasiliano – Ikulu imepewa jukumu la kuhakikisha kuwa taarifa za Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi zinazotolewa kwa wananchi ni sahihi na katika wakati muafaka.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Idara ya Mawasiliano – Ikulu ilitengewa jumla ya TZS. 174.9 milioni kwa ajili ya matumizi ya kawaida na

hadi kufikia Machi 2013, iliingiziwa TZS. 132.0 milioni sawa na asilimia 75.5 ya makadirio ya matumizi.

Mhe. Spika, Idara ya Mawasiliano – Ikulu imeendelea kuimarisha mawasiliano baina ya Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Taasisi za Serikali na wananchi na imeandaa na kurusha hewani vipindi 44 vya Televisheni katika Shirika la Utangazaji la Zanzibar yaani ZBC. Vipindi hivyo vilihusu ziara za Mhe. Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi ndani na nje ya nchi na hotuba za Mhe. Rais.

Aidha, Idara imeandaa na kurusha hewani vipindi 17 vya Redio kupitia Shirika la Utangazaji la Zanzibar, vipindi ambavyo vilizungumzia masuala ya utalii kwa wote, uwezesaji wananchi kiuchumi na uwajibikaji kwa wafanyakazi. Orodha ya vipindi vilivyorushwa hewani inaoneshwa katika Viambatanisho Nambari 6 na 7.

Mhe. Spika, Idara pia, imeandaa na kuchapisha nakala 3,000 za kalenda zenye kuonyesha shughuli zinazotekelezwa na Mhe. Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi katika nyanja za kijamii, kiuchumi na kidiplomasia. Vile vile, Idara iliandaa na kuchapisha matoleo matatu ya Jarida la 'IKULU' lenye kuonyesha shughuli mbali mbali za maendeleo pamoja na utekelezaji wa ahadi za Mhe. Rais alizozitoa kwa wananchi katika nyakati tofauti.

Mhe. Spika, Idara imeendelea kuwajengea uwezo wa kiutendaji watumishi wake ili kuimarisha ueledi katika fani ya mawasiliano. Katika kufanikisha azma hii, Idara imelipia gharama za mafunzo ya muda mfupi na mrefu kwa watumishi watatu katika fani za Ukatibu Muhtasi, Matumizi ya Kompyuta na namna ya kuandaa majarida.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Idara ya Mawasiliano – Ikulu imepanga kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuendeleza taswira nzuri ya Mhe. Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi;
- (ii) Kuimarisha mazingira ya kazi katika Idara ili iweze kutoa huduma nzuri; na
- (iii) Kuwajengea uwezo wafanyakazi wa Idara ya Mawasiliano.

Mhe. Spika, ili Idara ya Mawasiliano – Ikulu iweze kutekeleza majukumu yake ipasavyo, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinisha TZS. 242.7 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida.

IDARA YA USHIRIKIANO WA KIMATAIFA NA URATIBU WA WAZANZIBARI WANAOSHISHI NJE YA NCHI

Mhe. Spika, Idara ya Ushirikiano wa Kimataifa na Uratibu wa Wazanzibari Wanaoishi Nje ya Nchi imeendelea na majukumu yake ya kuratibu ushiriki wa Zanzibar katika mikutano mbali mbali ya Kikanda na Kimataifa na kuhakikisha kwamba Zanzibar inafaidika na ushiriki huo na fursa zinazotokana na mikutano hiyo. Aidha, Idara ina jukumu la kuwatafuta, kuwatambua na kuwashajihisha Wazanzibari wanaoishi nje ya nchi (*Diaspora*) ili kuchangia katika kujenga uchumi mzuri na kuleta maendeleo ya kiuchumi na kijamii Zanzibar.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Idara ya Ushirikiano wa Kimataifa na Uratibu wa Wazanzibari Wanaoishi Nje ya Nchi, ilitengewa TZS. 884.0 milioni kwa ajili ya matumizi ya kazi za kawaida na hadi kufikia Machi 2013, iliingiziwa TZS. 364.8 milioni sawa na asilimia 41.3 ya makadirio ya matumizi.

Mhe. Spika, Zanzibar imeshiriki kikamilifu katika mikutano ya Kikanda ya Jumuiya ya Afrika Mashariki (*EAC*), Jumuiya ya Maendeleo ya Nchi za Kusini mwa Afrika (*SADC*) na Mkutano wa Nchi Zinazozungukwa na Bahari ya Hindi (*IOR*).

Idara kwa kushirikiana na Wizara za SMZ inafuatilia maamuzi ya vikao hivyo kwa manufaa ya Zanzibar. Wizara ya Mifugo na Uvuvi tayari inafuatilia miradi ya uvuvi inayotokana na makubaliano ya mkutano uliofanyika India mwezi Novemba 2012. Aidha, Ofisi inaendelea kufuatilia hatua za mwisho za kuanzisha Taasisi ya Kiswahili ya Jumuiya ya Afrika Mashariki. Wakuu wa nchi za Jumuiya ya Afrika Mashariki wamesharidhia kuanzishwa kwa Taasisi hiyo hapa Zanzibar na kazi iliyobaki sasa ni utayarishaji wa makubaliano na Makao Makuu ya Jumuiya.

Mhe. Spika, Idara pia, ilishiriki katika mkutano wa Diaspora uliofanyika nchini Oman kufuatia ziara ya Mhe. Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Dk. Jakaya Mrisho Kikwete. Katika mkutano huo ajenda kuu ilikua ni kujadili namna ambavyo Wazanzibari wanaoishi Oman na nchi za Mashariki ya Kati wanavyoweza kushiriki na kuchangia maendeleo ya Zanzibar. Matokeo ya mikutano hiyo imepelekea Benki ya Watu wa Zanzibar kuingia mkataba na Benki ya Muscat kufungua akaunti maalum ambayo itawezesha *Diaspora* hao kutuma fedha zao Zanzibar bila ya usumbufu kupitia akaunti hiyo.

Mhe. Spika, matayarisho ya Sera ya *Diaspora* yameanza baada ya kupatikana Mshauri Elekezi, pamoja na hatua hiyo muhimu, Shirika la Uhamiaji la Kimataifa *IOM* limeahidi kuipitia Rasimu ya Sera hiyo kila baada ya hatua na kutoa ushauri wa kitaalamu. Kazi hiyo inatarajiwa kukamilika katika mwaka wa fedha 2013/2014.

Mhe. Spika, pamoja na hayo, Idara imeendelea kuwajengea uwezo wa kiutendaji watumishi wawili, mmoja katika ngazi ya Shahada ya Uzamili (Uhasibu) na mwengine katika Stashahada (Utawala wa Umma).

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Idara ya Ushirikiano wa Kimataifa na Uratibu wa Wazanzibari Wanaoishi Nje ya Nchi imepanga kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuhakikisha kuwa Zanzibar inashiriki kikamilifu katika mikutano mbali mbali ya Kikanda na Kimataifa;
- (ii) Kuwashajihisha Wazanzibari wanaoishi nje ya nchi kuchangia katika maendeleo ya kiuchumi na kijamii;
- (iii) Kuwajengea uwezo Wazanzibari katika sekta mbali mbali kupitia wataalamu wa Kizanzibari wanaoishi nje ya nchi (*Diaspora*);
- (iv) Kuitangaza dhana ya Diaspora ndani na nje ya nchi;
- (v) Kuandaa Programu maalum itakayorahisisha upatikanaji wa taarifa kwa Diaspora kuhusu maendeleo yanayopatikana katika nchi yao;
- (vi) Kuandaa programu maalum ya mafunzo ya kuongeza uwezo wa wataalamu wa Serikali katika majadiliano ya Kikanda; na
- (vii) Kuwaongezea uwezo wafanyakazi kwa kuwapatia mafunzo ya muda mfupi na mrefu. Mhe. Spika, ili Idara ya Ushirikiano wa Kimataifa na Uratibu wa Wazanzibari Wanaoishi Nje ya Nchi iweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishe TZS. 873.0 milioni kwa matumizi ya kawaida.

KITENGO CHA USALAMA WA SERIKALI (GSO) ZANZIBAR

Mhe. Spika, Kitengo cha Usalama wa Serikali kimeendelea kufanya kazi zake kama kilivyopangiwa kwa mujibu wa Sheria. Kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Kitengo cha Usalama wa Serikali kilitengewa TZS. 54.9 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na hadi kufikia mwezi Machi 2013,

kilingiziwa TZS. 29.0 milioni sawa na asilimia 52.8 ya makadirio ya matumizi.

Mhe. Spika, kazi kubwa za kitengo hiki ni za kufanya upekuzi endelevu kwa wafanyakazi wanaotaka kuajiriwa. Katika mwaka wa fedha 2012/2013, Kitengo cha Usalama wa Serikali (*GSO*) kimefanya ukaguzi katika Taasisi tisa za Serikali. Taasisi hizo ni Kamisheni ya Utalii Zanzibar, Wizara ya Biashara Viwanda na Masoko – Unguja na Pemba, Kituo cha Mtrekta Macho Mane – Pemba, Wizara ya Kilimo na Mali Asili – Pemba, Shirika la Bima – Unguja na Pemba, Chuo cha Kilimo Kizimbani – Unguja, Viwanja vya Ndege – Unguja na Pemba, Mamlaka ya Kusimamia Uvuvi wa Bahari Kuu – Unguja na Wizara ya Ardhi, Makazi, Maji na Nishati. Aidha, katika kipindi hiki Kitengo kilifanya upekuzi wa kiusalama kwa wafanyakazi 168 wa Taasisi mbali mbali za Serikali na kutoa ushauri wa kiusalama kwa Taasisi hizo. Taasisi zilizokaguliwa zimeoneshwa kwenye Kiambatanisho Nambari 8.

Mhe. Spika, Kitengo kimeendesha mafunzo ya utunzaji wa nyaraka na siri za Serikali kwa watumishi wa Wizara ya Biashara, Viwanda na Masoko. Mafunzo hayo yalihusu udhibiti wa siri za Serikali na kuelimisha watumishi juu ya umuhimu wa nyaraka na kumbukumbu za Serikali. Aidha, Kitengo kimeendesha mafunzo kama hayo katika Chuo cha Kilimo Kizimbani, Wahudumu, Madereva, Maafisa masjala wa Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Makatibu Muhtasi wa Mawaziri na Makatibu Wakuu wa Wizara zote za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/214, Kitengo cha Usalama wa Serikali kimepanga kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuimarisha shughuli za upekuzi kwa watumishi kabla na baada ya kuajiriwa;
- (ii) Kuimarisha ukaguzi wa majengo, miundombinu na mali za Serikali;
Ku wajengea uwezo watumishi juu ya utunzaji na udhibiti wa siri za Serikali;
Kufanya tathmini ya utekelezaji wa maelekezo yanayotolewa kwa Wizara/Taasisi wakati wa ukaguzi; na

(iii) Kuimarisha mazingira ya kufanyia kazi Mhe. Spika, ili Kitengo cha Usalama wa Serikali (*GSO*) kiweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishe TZS. 61.6 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida.

OFISI YA USAJILI NA KADI ZA UTAMBULISHO

Mhe. Spika, Ofisi ya Usajili na Kadi za Utambulisho imefanya kazi zake kwa ufanisi kwa mujibu wa Sheria. Kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Ofisi ya Usajili na Kadi za Utambulisho iliidhinishiwa TZS. 1,593.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na hadi mwezi Machi 2013, iliingiziwa TZS. 1,086.9 milioni sawa na asilimia 68.2 ya makadirio.

Mhe. Spika, Ofisi ya Usajili na Kadi za Utambulisho imefanya usajili wa Wazanzibari wakaazi 26,594 waliotimiza masharti ya usajili ikiwa ni ongezeko la asilimia 15 ukilinganisha na idadi ya Wazanzibari Wakaazi 10,578 waliosajiliwa katika mwaka 2011/2012. Aidha, Ofisi imetengeneza vitambulisho vipya 18,532 vilivyomaliza muda wake wa matumizi na imetengeneza vitambulisho 5,178 kwa wananchi waliopoteza na walioomba kufanya marekebisho halali ya taarifa zao binafsi.

Mhe. Spika, Ofisi imeendelea kutengeneza vitambulisho vya wafanyakazi wa Serikali na Taasisi zake ambapo jumla ya vitambulisho 2,410 vimetengenezwa. Aidha, jumla ya vitambulisho 1,347 vya Mashirika ya Serikali na 2,188 vya Idara Maalum za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar vimetengenezwa.

Mhe. Spika, naomba kutoa taarifa kuwa Sheria Namba 7/2005 imefanyiwa marekebisho kuwa Sheria Namba 14/2012 ili kuruhusu kutoa vitambulisho maalumu kwa wageni wanaoishi Zanzibar. Utaratibu wa kutoa vitambulisho umekamilika na Serikali inategemea kuanzisha rasmi utoaji wa vitambulisho hivyo katika mwaka ujao wa fedha wa 2013/2014.

Mhe. Spika, katika kuongeza uelewa wa wananchi juu ya umuhimu wa matumizi bora ya Kitambulisho cha Mzanzibari, Ofisi ya Usajili na Kadi za Utambulisho imeandaa na kurusha hewani jumla ya vipindi 18 kupitia Shirika la Utangazaji la Zanzibar. Aidha, Ofisi imeendelea kuwajengea uwezo wa kitaaluma wafanyakazi wake katika ngazi za Cheti, Stashahada na Shahada.

Mhe. Spika, Ofisi imefanyiwa ukaguzi na Shirika la Viwango vya Kimataifa *I Q Net* juu ya mfumo na viwango. Taarifa ya ukaguzi huo imethibitisha kuwa mfumo na taratibu zinazotumika ziko katika kiwango kinachokubalika Kimataifa. Sambamba na hilo, Ofisi imenunua seti 15 za mashine za kisasa za usajili. Mashine hizo zinategemewa kusaidia shughuli za usajili katika Ofisi za Wilaya.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Ofisi ya Usajili na Kadi za Utambulisho inakusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuwasajili Wazanzibari Wakaazi waliotimiza masharti kwa mujibu wa Sheria na kuwapatia vitambulisho;
- (ii) Kutunza taarifa za waliosajiliwa katika database maalum;
- (iii) Kuwasajili na kutoa vitambulisho maalum kwa wageni wanaoishi Zanzibar kwa ruhusa maalum;
- (iv) Kuzishajihisha Taasisi za Serikali kutumia taarifa zilizowekwa katika “*Database*” ya Ofisi ya Usajili na Kadi za Utambulisho kwa usalama na kiuchumi;
- (v) Kuratibu masuala mtambuka pamoja na kutoa elimu ya kujikinga na maambukizi mapya ya UKIMWI kwa wafanyakazi;
- (vi) Kuendelea kuwajengea uwezo kielimu wafanyakazi wa Ofisi; na
- (vii) Kuongeza ufanisi kazini ikiwa ni pamoja na kuwapatia wafanyakazi stahili zao.

Mhe. Spika, ili Ofisi ya Usajili na Kadi za Utambulisho iweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishhe TZS. 2,055.0 milioni kwa ajili ya matumizi ya kawaida.

OFISI YA OFISA MDHAMINI – PEMBA

Mhe. Spika, Ofisi ya Ofisa Mdamini – Pemba ina jukumu la kuratibu na kusimamia shughuli za utawala na huduma za Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Pemba. Aidha, Ofisi ya Ofisa Mdamini inawajibwa kuratibu na kusimamia ziara za Viongozi Wakuu wa Kitaifa na Kimataifa Kisiwani Pemba.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Ofisi ya Ofisa Mdamini – Pemba iliidhinishwa jumla ya TZS. 462.4 milioni kwa ajili ya matumizi ya kawaida na hadi kufikia Machi 2013, iliingiziwa TZS. 385.2 milioni sawa na asilimia 83.3 ya makadirio ya matumizi.

Mhe. Spika, Ofisi ya Ofisa Mdamini Pemba imeendelea kuratibu na kusimamia utekelezaji wa shughuli za Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Pemba kwa kufanya ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo inayotekelezwa na Taasisi za Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Pemba. Aidha, Ofisi imeratibu na kuwawezesha maofisa kushiriki katika mikutano na vikao mbali mbali

vilivyofanyika Unguja vikiwemo vikao vya Bodi ya Zabuni, Bajeti, na Uwasilishaji wa Ripoti za Utekelezaji.

Mhe. Spika, Ofisi imewawezesha wafanyakazi watatu kupata mafunzo ya Stashahada katika fani ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano na Vyakula na Vinywaji. Vile vile, mfanyakazi mmoja amepatiwa mafunzo ya muda mfupi juu ya zabuni za majengo na ukandarasi. Aidha, Ofisi iliandaa mafunzo ya siku moja kwa wafanyakazi 50 wa Taasisi za Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi - Pemba juu ya utunzaji wa siri za Serikali, maadili, Sheria na Kanuni za kazi.

Mhe. Spika, katika kuongeza kasi ya mapambano dhidi ya maambukizi mapya ya VVU katika sehemu za kazi, Ofisi imetoa mafunzo kwa wafanyakazi 50 juu ya kujikinga na maambukizi mapya ya VVU. Katika mafunzo hayo wafanyakazi hao wameazimia kuweka siku maalum kwa ajili ya kuendesha zoezi la kupata ushauri nasaha na kupima afya zao kwa hiari.

Mhe. Spika, Ofisi imesimamia kazi ya kufanya matengenezo katika majengo ya Ikulu ya Mkoani. Kazi nyengine zilizofanyika ni pamoja na kupaka rangi katika jengo la Ofisi ya Ofisa Mdhamini, uwekaji wa mtandao mpya wa maji Ofisi Kuu na Ikulu ya Chake Chake ili kupata huduma hiyo kwa urahisi.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Ofisi ya Ofisa Mdhamini – Pemba imepanga kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuwajengea uwezo wafanyakazi sita katika mafunzo ya muda mfupi na mrefu;
- (ii) Kuimarisha uwezo wa Ofisi katika kuratibu Mipango, Sera na Utafiti;
- (iii) Kuimarisha mazingira bora ya kufanyia kazi, stahili na kutoa huduma bora;
- (iv) Kuimarisha uwezo wa utendaji wa Serikali za Mitaa – Pemba; na
- (v) Kuhamasisha wafanyakazi juu ya uwelewa wa masuala mtambuka ikiwemo UKIMWI, Jinsia na Mazingira.

Mhe. Spika, ili Ofisi ya Ofisa Mdhamini – Pemba iweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishhe TZS. 645.8 milioni kwa ajili ya matumizi ya kazi za kawaida.

IDARA YA URATIBU WA TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Idara ya Uratibu wa Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa ilitengewa TZS. 701.4 milioni kwa ajili ya matumizi ya kazi za kawaida na TZS. 1,291.0 milioni ikiwa ni Ruzuku kwa Baraza la Manispaa. Hadi Machi 2013, iliingiziwa TZS. 399.0 milioni sawa na asilimia 56.9 kwa matumizi ya kazi za kawaida na TZS. 990.0 milioni sawa na asilimia 76.7 ambazo ni Ruzuku ya Baraza la Manispaa.

Mhe. Spika, Idara kupitia Tume ya Kurekebisha Sheria, imeanza mchakato wa kuandaa Sheria mpya ya Vileo kufuatia kupitwa na wakati Sheria ya zamani (*Cap Na. 163/1928*). Kwa kuwa Sheria hiyo inaingiza Jamii, mchakato wake wa kuiandaa uliwashirikisha wadau na wananchi katika maeneo mbali mbali ya Unguja na Pemba. Mswada wa Sheria hiyo unatarajiwa kuwasilishwa katika Baraza la Wawakilishi katika mwaka ujao wa fedha 2013/2014.

Mhe. Spika, Idara imeratibu mkutano mmoja wa mashirikiano ya pamoja baina ya Viongozi wa Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi na Ofisi ya Waziri Mkuu (TAMISEMI) uliofanyika Pemba kuanzia tarehe 12 hadi 14 Desemba, 2012. Lengo la mkutano huo ni kubadilishana mawazo, uzoefu na utaalumu miongoni mwa Viongozi na watendaji wa pande zote mbili katika kuratibu na kusimamia utekelezaji wa majukumu ya Mamlaka ya Serikali za Mikoa na Serikali za Mitaa.

Mhe. Spika, mkutano huo wa mashirikiano uliazimia mambo muhimu yakiwemo kuunda kikosi kazi kwa pande zote mbili kitakachoangalia uwepo wa Sheria ndogo ndogo za Serikali za Mitaa na utekelezaji wake katika usimamizi wa usafi wa mazingira pamoja na ziara za kubadilishana uzoefu. Maazimio hayo ni muhimu kwa maendeleo ya Serikali za Mikoa na Serikali za Mitaa. Hivyo basi, Ofisi yangu imeanza kuyafanyia kazi maazimio hayo hatua kwa hatua ikiwemo ziara ya mafunzo kwa Watendaji na Viongozi wa Serikali za Mitaa katika Jiji la Mwanza ya kujifunza na kubadilishana uzoefu juu ya usafi wa Mji na mazingira.

Mhe. Spika, Idara imetoa mafunzo kuhusu utawala bora katika usimamizi wa majukumu ya Serikali za Mitaa kwa Waheshimiwa Madiwani wa Kamati za Fedha, Sheria na Afya katika Halmashauri tano. Aidha, Idara imefuatilia utekelezaji wa miradi ya Halmashauri zote Unguja na Pemba. Matokeo ya jumla yanaonesha kuwa kiwango cha utekelezaji wa shughuli zilizopangwa kinaridhisha.

Mhe. Spika, Idara iliendelea kuwawezesha watumishi wake kuhudhuria mafunzo ya muda mfupi na mrefu. Watumishi watatu walipatiwa mafunzo ya muda mfupi katika fani za Utawala na Uongozi wa Serikali za Mitaa na wawili mafunzo ya muda mrefu katika fani za Utunzaji wa Kumbukumbu na Usimamizi wa Rasilimali Watu.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Idara ya Uratibu wa Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa imekusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuimarisha mazingira bora kazini na utoaji wa huduma;
- (ii) Kujenga uwezo wa watumishi;
- (iii) Kuimarisha uratibu wa Taasisi za Mikoa, Wilaya, Serikali za Mitaa na Wadau wa maendeleo; na
- (iv) Kuimarisha ushirikishwaji wa wananchi katika utawala wa kidemokrasia.

Mhe. Spika, ili Idara ya Uratibu wa Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa iweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishe TZS. 643.6 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na TZS. 1,200.0 milioni ikiwa ni Ruzuku kwa Baraza la Manispaa.

MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MIKOA

Mhe. Spika, Mamlaka za Serikali za Mikoa zimepewa jukumu la kuratibu na kusimamia utekelezaji wa maagizo ya Serikali katika maeneo yao ya utawala. Aidha, iliratibu kwa ufanisi mkubwa shughuli za kupata maoni ya wananchi katika Katiba mpya ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Pia, Mikoa na Wilaya ilisimamia kikamilifu zoezi la Sensa ya Watu na Makaazi ya mwaka 2012 kupitia Kamati za Sensa za Wilaya na Mikoa kwa kushirikiana na Ofisi ya Mtakwimu Mkuu wa Serikali. Pamoja na hayo, naomba kutoa maelezo kuhusu utekelezaji wa malengo ya Mamlaka za Serikali za Mikoa kwa mwaka 2012/2013 na utekelezaji wa malengo yaliyopangwa kwa mwaka 2013/2014.

MKOA WA MJINI MAGHARIBI

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013 Mkoa wa Mjini Magharibi uliidhinishiwa TZS. 1,099.0 milioni kwa kazi za kawaida na hadi kufikia mwezi wa Machi 2013, Mkoa huu umeingiziwa TZS. 709.4 milioni sawa na asilimia 64.5 ya makadirio ya matumizi.

Mhe. Spika, hali ya ulinzi na usalama katika Mkoa wa Mjini Magharibi imeendelea kuwa nzuri ingawa kumejitokeza matukio ya uhalifu ambayo yaliishitua jamii. Kamati ya Ulinzi na Usalama ya Mkoa imekutana katika vikao vyake mbali mbali kupanga mikakati ili kuhakikisha kuwa vitendo

hivyo vya uhalifu vinadhibitiwa. Mkoa umeendelea kushajihisha uimarishaji wa ulinzi shirikishi katika Shehia zote za Mkoa. Hata hivyo, mkazo zaidi umewekwa katika Shehia za Kianga, Sharifumsa, Kwaalinatedu na Amani. Kutokana na hatua hiyo, matokeo yanaonesha kuwa uhalifu umepunguwa na hasa utumiaji wa madawa ya kulevya katika Shehia hizo.

Mhe. Spika, Operesheni maalum ya kuwaondosha wanyama wanaozurura ovyo Mjini pamoja na wafanyabiashara wanaofanya biashara kiholela tena sehemu zisizoruhusiwa katika Masoko imefanyika. Operesheni hii inayosimamiwa na Mkoa kupitia Baraza la Manispaa na Halmashauri ya Wilaya ya Magharibi imeweza kudhibiti uzururaji wa wanyama na zaidi ya wanyama 190 wamekamatwa na kupelekwa katika maeneo maalum yaliyotengwa. Kwa wale wanyama waliogombolewa huwa wanarejeshewa wenyewe kwa masharti maalum yakiwemo wanyama hao kupelekwa nje ya Mji na gharama za upelekaji huo hulipwa na mmiliki wa mnyama husika. Aidha, wanyama wote waliogombolewa huwekwa rangi maalum na pindipo akikamatwa tena hatua za kisheria huchukuliwa dhidi ya mmiliki.

Mhe. Spika, Katika kuimarisha ufanisi na utendaji kazi, Mkoa umefanikiwa kulipa Stahili za wafanyakazi, kununua vifaa vya kutendea kazi, kuanza matengenezo madogo na makubwa ya Ofisi. Aidha, mafunzo ya Sheria Namba 2/2011 ya Usimamizi wa Utumishi wa Umma Zanzibar yametolewa kwa wafanyakazi. Wafanyakazi 13 wamesomeshwa katika ngazi ya Stashahada ya Uzamili, Stashahada na Cheti kwa fani za Uhasibu, Uandishi wa Habari, Utunzaji wa Kumbukumbu, Teknolojia ya Habari na Mawasiliano, Rasilimali Watu, Ukatibu Muhtasi na Utawala wa Umma. Mchanganuo wa watendaji waliopatiwa mafunzo unaonekana katika Kiambatanisho Nambari 9.

Mhe. Spika, mafunzo juu ya kupambana na UKIMWI na kupiga vita unyanyasaji wa kijinsia yametolewa kwa wafanyakazi 91, Masheha 45, na makundi matatu ya kijamii yakiwemo watu wenye ulemavu, watu wenye kuishi na VVU na makundi yaliyo katika mazingira hatarishi. Kamati za mazingira za Wilaya zimeundwa na kuendesha vikao, ufuatiliaji na uhamasishaji wananchi juu ya uhifadhi wa mazingira, usafishaji wa misingi ya maji machafu pamoja na upandaji wa miti.

Mhe. Spika, Mkoa umeratibu na kusimamia miradi mbali mbali iliyoanzishwa na wananchi. Utekelezaji wa miradi hiyo kwa hatua mbali mbali unaonekana katika Kiambatanisho Nambari 10. Aidha, jumla ya vikundi 51 vya SACCOS na Ushirika vimetembelewa na kupatiwa ushauri wa kuviendeleza vikundi vyao.

Mhe. Spika, kazi nyengine zilizotekelezwa na Mkoa ni pamoja na:-

- (i) Kukutana na Wakurugenzi Mipango, Sera na Utafiti wa Wizara 16 za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kwa azma ya kuimarisha na kusaidia utekelezaji wa shughuli za maendeleo katika Mkoa;
- (ii) Utatuzi wa migogoro kumi na moja ya ardhi kati ya 34 iliyoripotiwa pamoja na kutoa mafunzo juu ya matumizi bora ya ardhi kwa jamii;
- (iii) Kufuatilia na kutoa mafunzo ya uwekaji wa kumbukumbu katika Shehia 27 kati ya 84;
- (iv) Kufuatilia kesi saba za udhalilishaji wa wanawake na watoto;
- (v) Kusimamia uandikishaji wa watoto 13,321 waliofikia umri wa kuanza darasa la kwanza;
- (vi) Kuhamasisha ukulima wa kilimo cha mpunga ambapo jumla ya ekari 1,912 zimelimwa kati ya ekari 1,800 zilizolengwa awali na ekari 1,042 kati ya ekari 917 za mazao ya chakula na ekari 237 za mboga mboga;
- (vii) Wananchi 63 wamepatiwa misaada ya kijamii na kiuchumi; na
- (viii) Utoaji wa mafunzo juu ya Uibuaji Miradi, Upangaji wa Mipango na Usimamizi wa Fedha kwa Wajumbe wa Kamati za Maendeleo za Shehia 25 na kuwashirikisha Wenyeviti na Makatibu pamoja na washika fedha wa Kamati hizo.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Mkoa wa Mjini Magharibi unatarajia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuimarisha kiwango cha utendaji kwa wafanyakazi wa Mkoa wa Mjini Magharibi na Sekta ziliopo;
- (ii) Kuimarisha hali ya ulinzi na usalama ndani ya Mkoa; Kuhakikisha jamii yenye afya njema; na
- (iii) Kuhakikisha maendeleo endelevu kwa jamii.

Mhe. Spika, ili Mkoa wa Mjini Magharibi uweze kutekeleza malengo iliyojipangia kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishe TZS. 1,455.0 milioni kwa ajili ya matumizi ya kazi za kawaida.

MKOA WA KUSINI UNGUJA

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Mkoa uliidhinishiwa TZS. 1,064.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na hadi mwezi Machi 2013, uliingiziwa TZS. 680.4 milioni sawa na asilimia 63.9 ya fedha zilizoombwa.

Mhe. Spika, kwa ujumla hali ya ulinzi na usalama katika Mkoa imezidi kuimarika. Kamati ya Ulinzi na usalama ilifanya vikao tisa kutathmini hali hiyo ndani ya Mkoa. Aidha, kikao kimoja cha Kamati ya Maendeleo ya Mkoa kimefanyika na vikao vitatu kujadili utekelezaji na uratibu wa Ilani ya Uchaguzi ya CCM ya mwaka 2010.

Mhe. Spika, Mkoa umefanya ukaguzi katika vituo 17 vya mitihani vya Wilaya zote mbili kati ya vituo 29 viliomo katika Mkoa. Aidha, Mkoa uliratibu kikao kimoja kilichojadili mbinu za kukabiliana na uoro maskulini. Mikakati iliobuniwa na kutekelezwa katika Mkoa imesaidia kupunguza tatizo la uoro ambapo katika hatua ya awali wanafunzi 18 wa Skuli ya Charawe wamerejeshwa Skuli na kuendelea tena na masomo.

Mhe. Spika, Mkoa umefuatilia hali ya usambazaji wa maji safi na salama. Miradi ya maji safi na salama ndani ya Mkoa inaendelea vizuri ikiwemo ujenzi wa matangi ya maji yaliopo Machui, Jumbi na Pongwe. Aidha, ulazaji wa mabomba ya maji safi katika Shehia za Chwaka na Miwani umekamilika na huduma imeanza kupatikana.

Mhe. Spika, sambamba na hayo, Mkoa umesimamia kikamilifu kilimo cha mpunga ambapo jumla ya ekari 1,444.5 za mpunga katika Wilaya ya Kati na ekari 119.0 katika Wilaya ya Kusini zimechimbwa na kuburugwa. Hatua hii inafanya jumla ya ekari zilizochimbwa, kuburugwa na kupandwa katika Mkoa wa Kusini Unguja kufikia 1,563.5.

Mhe. Spika, Mkoa umeratibu mchakato wa kuwatambua watoto wanaoishi katika mazingira magumu na hatarishi. Katika utambuzi huo jumla ya watoto 35 wametambuliwa na kupatiwa msaada wa sare za skuli, viatu na vifaa vya kusomea. Aidha, katika kuufanya utaratibu huu uwe endelevu, Mkoa umetenga fedha kwa ajili ya kuwasaidia watoto hao.

Mhe. Spika, kazi nyengine zilizotekelezwa na Mkoa ni pamoja na:-

- (i) Kuanza ujenzi wa Ofisi ya Wilaya ya Kati hadi kufikia hatua ya kuinua msingi;
- (ii) Kusimamia matengenezo ya vyombo vya usafiri pamoja na ununuzi wa samani na vifaa vya Ofisi;
- (iii) Kuwajengea uwezo wa kiutendaji wafanyakazi wake ambapo wafanyakazi saba wamepatiwa mafunzo ya muda mfupi na mrefu katika fani za Upangaji na Usimamizi wa Miradi, Uhasibu na Udereva; na
- (iv) Kutoa taaluma kwa wafanyakazi wake juu ya namna ya kujikinga na maambukizi mapya ya VVU. Jumla ya wananchi 85 nao waliweza

kupatiwa ushauri nasaha na kupima VVU kwa hiari wakati wa Maadhimisho ya Siku ya UKIMWI Duniani.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Mkoa wa Kusini Unguja umekusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kusimamia shughuli za ulinzi na usalama;
- (ii) Kuratibu, kusimamia, kufuatilia na kusaidia utekelezaji wa shughuli za sekta mbali mbali;
- (iii) Kuwajengea uwezo wafanyakazi kwa kuwapatia mafunzo ya muda mfupi na mrefu ili kuongeza ufanisi kazini;
- (iv) Kusimamia na kuzitumia ipasavyo rasilimali watu na vitu katika kuleta maendeleo ya kiuchumi na kijamii;
- (v) Kuendeleza jengo la Ofisi ya Mkuu wa Mkoa, Wilaya na matengenezo madogo madogo; na
- (vi) Kuratibu shughuli Mtambuka zikiwemo za UKIMWI, mazingira na masuala ya watu wenye ulemavu.

Mhe. Spika, ili Mkoa wa Kusini Unguja uweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishe TZS. 1,147.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida.

MKOA WA KASKAZINI UNGUJA

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Mkoa wa Kaskazini Unguja ulitengewa TZS. 1,083.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na hadi Machi 2013, uliingiziwa TZS. 735.0 milioni sawa na asilimia 67.9 ya makadirio ya matumizi ya kawaida.

Mhe. Spika, Mkoa umeratibu vikao sita vya Kamati ya Ulinzi na Usalama ambavyo vilijadili masuala mbali mbali na kupitia taarifa za hali ya ulinzi na usalama katika Mkoa. Hali ya usalama katika Mkoa imeendelea kuimarika kufuatia hali ya udhibiti wa vitendo vinavyoashiria uvunjifu wa amani.

Mhe. Spika, Mkoa umeendesha mikutano mitano ya kuhamasisha wananchi juu ya umuhimu wa kushiriki katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo, pamoja na kufanya mikutano miwili ya Kamati ya Maendeleo ya Mkoa na mikutano sita ya Kamati za Maendeleo ya Wilaya. Mkoa ulisimamia utekelezaji wa miradi mbali mbali ya wananchi ikiwemo ujenzi wa mabanda matatu ya Skuli ya Matetema, ujenzi wa Skuli ya Kidagoni, ujenzi wa mabanda mawili ya Skuli ya Pangenji, ujenzi wa ukumbi wa kufanyia mitihani, ujenzi wa maktaba Tumbatu Jongowe na ujenzi wa kituo cha Afya Bumbwini Kiongwe.

Aidha, Mkoa ulikuwa na jumla ya migogoro ya ardhi 20 ambayo imeripotiwa. Katika jitihada zake za kutatua migogoro hiyo, minane iliyopo katika maeneo ya Matemwe, Kiwengwa, Pwani Mchangani na Nungwi imetatuliwa, migogoro minne imepelekwa mahakamani kutokana na utata wake. Jumla ya migogoro minane imo katika hatua ya kupatiwa ufumbuzi.

Mhe. Spika, wafanyakazi wa mkoa wameendelea kujengewa uwezo kwa kuwapatia mafunzo ya muda mrefu na mfupi katika ngazi ya Stashahada ya juu na Shahada ya pili ya Maendeleo Vijijini, Shahada ya kwanza ya Uhasibu, Stashahada ya Ukatibu Muhutasi na Stashahada ya Manunuzi na Ugavi. Aidha, wafanyakazi 21 wamepatiwa mafunzo ya siku mbili juu ya Utawala bora. Jumla ya mikutano 12 imefanyika juu ya uhamasishaji wa kujikinga na maambukizi mapya ya VVU kwa wafanyakazi na wananchi kwa ujumla.

Mhe. Spika, kazi nyengine zilizofanywa na Mkoa ni pamoja na kufuatilia utekelezaji wa shughuli za mashamba darasa 12, vituo vya kilimo viwili na mabonde ya mpunga sita. Mkoa pia ulifuatilia shughuli za mifugo na uvuvi ambapo vituo sita vya mifugo, wafugaji 75 wa ng'ombe na 53 wa kuku pamoja na Skuli 36 za mafunzo ya mifugo na madiko sita ya uvuvi. Aidha, Skuli 41, vituo 31 vya elimu ya watu wazima, maktaba mbili pamoja na madarasa 38 mapya vimefuatiliwa sambamba na shughuli nyengine za sekta za afya, mazingira na utalii.

Mhe. Spika, ujenzi wa jengo jipya la Ofisi ya Mkuu wa Mkoa umekamilika kwa kiwango cha kuweza kuhamiwa. Aidha, ukarabati wa jengo la Ofisi ya Mkuu wa Wilaya Kaskazini "A" umefanyika.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Mkoa wa Kaskazini Unguja unakusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuimarisha hali ya ulinzi na usalama katika Mkoa;
- (ii) Kuimarisha ushiriki wa wananchi katika utawala wa kidemokrasia;
- (iii) Kuongeza uelewa wa wafanyakazi katika masuala mtambuka (UKIMWI na Mazingira);
- (iv) Kuandaa mazingira mazuri katika uendeshaji wa shughuli za Ofisi; na
- (v) Kuwajengea uwezo wafanyakazi.

Mhe. Spika, ili Mkoa wa Kaskazini Unguja uweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako tukufu liidhinisha TZS. 1,247.0 milioni kwa ajili ya matumizi ya kazi za kawaida.

MKOA WA KUSINI PEMBA

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Mkoa uliidhinishiwa jumla ya TZS. 1,741.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida, kati ya hizo TZS. 1,169.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida za Mkoa, TZS. 363.0 milioni Ruzuku kwa Baraza la Mji Chake Chake na TZS. 209.0 milioni kwa ajili ya Ruzuku Baraza la Mji Mkoani. Hadi kufikia mwezi Machi 2013, Mkoa uliingiziwa TZS. 683.3 milioni sawa na asilimia 58.5 ya fedha zilizoidhinishwa kwa kazi za kawaida, TZS. 258.0 milioni sawa na asilimia 71.1 ya Ruzuku kwa Baraza la Mji Chake Chake na TZS. 151.7 milioni sawa na asilimia 72.6 ya Ruzuku kwa Baraza la Mji Mkoani.

Mhe. Spika, Mkoa umefanya vikao vinne vya Kamati ya Ulinzi na Usalama. Aidha, vikao vitatu vya Kamati ya Ukaguzi wa Hesabu na vikao viwili vya Bodi ya Zabuni vimefanyika. Mkoa pia umeratibu utekelezaji wa miradi ya sekta mbali mbali zikiwemo za kilimo, elimu, afya, miundombinu, utawala bora na maendeleo ya vijana.

Mhe. Spika, kiwanja kinachokusudiwa kujengwa nyumba ya Mhe. Mkuu wa Mkoa tayari kimepatikana pamoja na hati miliki ya kiwanja hicho. Mtaalamu wa kutayarisha michoro amepatikana na hatua za ujenzi zinatarajiwa kuanza mara baada ya kukamilisha kazi yake.

Mhe. Spika, Mkoa umesimamia miradi mbali mbali ya maendeleo ya wananchi katika Wilaya zake zote mbili, maelezo ya kina ya utekelezaji ya miradi hiyo yamewekwa katika Kiambatanisho Nambari 15. Aidha, mfanyakazi mmoja amepatiwa mafunzo ya muda mrefu katika ngazi ya cheti Chuo cha Utumishi wa Umma Unguja. Mkoa pia umetayarisha semina kwa wafanyakazi 76 juu ya Jinsia na namna ya kujikinga na maambukizi mapya ya VVU na UKIMWI.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Mkoa wa Kusini Pemba unakusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuimarisha ulinzi na usalama kwa raia na mali zao;
- (ii) Kuimarisha uratibu, usimamiaji na ufuatiliaji wa kazi za maendeleo ya Mkoa;
- (iii) Kuimarisha kiwango cha taaluma kwa wafanyakazi saba kwa kuwapatia mafunzo ya muda mrefu na mfupi;
- (iv) Kuwajengea uwezo wafanyakazi juu ya kujikinga na maambukizi mapya ya VVU na UKIMWI; na
- (v) Kuimarisha mazingira bora ya kazi ili kuleta ufanisi, umakini na uwajibikaji.

Mhe. Spika, ili Mkoa wa Kusini Pemba uweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishe jumla ya TZS 1,871.0 milioni kwa matumizi ya kawaida. Kati ya hizo, TZS. 1,290.0 milioni kwa ajili ya matumizi ya kawaida ya Ofisi ya Mkuu wa Mkoa, TZS. 370.0 milioni ni Ruzuku kwa Baraza la Mji Chake Chake na TZS. 211.0 milioni ni Ruzuku kwa Baraza la Mji Mkoani.

Mhe. Spika: Mhe. Waziri subiri kidogo. Muda unakaribia kumalizika, tumuomba basi Mhe. Waziri wa Nchi Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais atuwekee utaratibu. Karibu

KUONGEZWA MUDA WA BARAZA

Mhe. Waziri wa Nchi Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais: Mhe. Spika, kwa kuwa Mhe. Waziri wa Nchi Ofisi ya Rais na Mwenyekiti, wa Baraza la Mapinduzi, yumo katika kuendelea kutoa hotuba yake ya bajeti na kwa kuwa muda uliobaki haumuezeshi kumalizia hotuba yake. Kwa hivyo, naomba iwekwe kando kanuni ya muda, ili imuezeshe Mhe. Waziri kuweza kukamilisha hotuba yake ya bajeti. Naomba kutoa hoja Mhe. Spika.

Mhe. Spika: Sasa Waheshimiwa Wajumbe, wanaokubaliana na hoja ya Mhe. Waziri wanyanyuwe mikono. Wanaokataa. Waliokubali wameshinda.

Mhe. Waziri wa Afya: Mhe. Spika, naafiki.

*(Hoja ilitolewa iamuliwe)
(Hoja iliamuliwa na kuafikiwa)*

Mhe. Spika: Mhe. Waziri, endelea.

Mhe. Waziri wa Nchi (OR) na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi: Nakushukuru Mhe. Spika.

MKOA WA KASKAZINI PEMBA

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Mkoa wa Kaskazini Pemba uliidhinishiwa jumla ya TZS. 1,384.0 milioni kwa matumizi ya kazi ya kawaida, kati ya hizo TZS. 275.0 milioni ni Ruzuku kwa Baraza la Mji Wete. Hadi mwezi Machi 2013, Mkoa uliingiziwa TZS. 709.6 milioni sawa na aslimia 64.0 ya fedha zilizoidhinishwa na TZS. 176.0 milioni sawa na asilimia 64.0 ya fedha za Ruzuku kwa Baraza la Mji Wete.

Mhe. Spika, Mkoa umefanya vikao 15 vya Kamati ya Ulinzi na Usalama ambavyo vimepelekea hali ya usalama na amani katika Mkoa huu kuimarika. Aidha, umeratibu na kusimamia utekelezaji wa Miradi ya maendeleo ya sekta mbali mbali ikiwemo elimu, afya, maji safi, miundombinu ya barabara, kilimo, mifugo, uvuvi, ustawi wa jamii na maendeleo ya wanawake, vijana na watoto. Mkoa pia, umefuatilia utekelezaji wa miradi ya maendeleo iliyoanzishwa na wananchi ikiwemo ya vituo vya afya vya Bwagamoyo na Kifundi, ujenzi wa madarasa ya Skuli ya Kiuyu Kipangani pamoja na uendelezaji wa ujenzi wa barabara zinazojengwa na Kampuni ya *MECCO* na H. Young. Barabara hizo ni za Mtambwe, Pandani, Konde, Gando, Kangagani na Likoni.

Mhe. Spika, Mkoa umefanya ukarabati mdogo katika Ofisi ya Ofisa Tawala Mkoa kwa kukata vyumba (*partition*) pamoja na kufanya marekebisho ya mfumo wa umeme na kuvuta laini mpya ya maji na baadhi ya matengenezo ya nyumba za Wakuu wa Wilaya ya Wete na Micheweni.

Aidha, katika kuimarisha taaluma ya wafanyakazi kiutendaji, Mkoa umewapatia wafanyakazi saba mafunzo ya muda mfupi na mrefu katika fani ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano, Utunzaji wa kumbukumbu, Uhasibu, Ununuzi na Ugavi, Rasilimali Watu na Sayansi ya Jamii.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Mkoa wa Kaskazini Pemba unakusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuimarisha mazingira bora ya kazi na kuona wafanyakazi wanawajibika ipasavyo;
- (ii) Kuimarisha ulinzi na usalama wa raia na mali zao;
- (iii) Kusimamia, kuratibu na kufuatilia shughuli mbali mbali za kissekta na maendeleo ya Mkoa;
- (iv) Kuwajengea uwezo wa kielimu wafanyakazi saba kwa kuwapatia mafunzo ya muda mrefu na mfupi; na
- (v) Kuwajengea uwezo wafanyakazi juu ya kujikinga na maambukizi mapya ya VVU na UKIMWI.

Mhe. Spika, ili Mkoa wa Kaskazini Pemba uweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishe jumla ya TZS. 1,558.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida. Kati ya hizo TZS. 280.0 milioni kwa ajili ya Ruzuku ya Baraza la Mji Wete.

IDARA YA URATIBU WA IDARA MAALUM ZA SERIKALI YA MAPINDUZI YA ZANZIBAR

Mhe. Spika, Idara hii ina wajibu wa kusimamia na kuratibu kazi za Idara Maalum za SMZ zikiwemo za kusimamia utekelezaji wa Sera, Sheria na Kanuni za Idara Maalum, kusimamia vikao vya Tume ya Utumishi pamoja na Mahkama ya Rufaa za Idara Maalum za SMZ. Aidha, Idara ina majukumu ya kiseru ya kuoanisha miundo ya kiutumishi, maslahi ya maafisa na wapiganaji, kuwajengea uwezo wa kiutendaji na kuratibu masuala ya michezo na utamaduni ndani ya Idara Maalum za SMZ.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, idara ilitengewa TZS 200.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na hadi mwezi Machi 2013, idara ilikuwa tayari imeingiziwa TZS 105.0 milioni sawa na asilimia 52.5 ya fedha zilizo dhinishwa.

Mhe. Spika, Idara ya Uratibu wa Idara Maalum za SMZ imeandaa Miundo ya Utumishi (*Scheme of Services*) ya Idara Maalum za SMZ ili kuimarisha maslahi na majukumu ya watumishi wa Idara hizo. Miundo hiyo tayari imewasilishwa Ofisi ya Rais Utumishi wa Umma na Utawala Bora kwa ajili ya kupata maamuzi. Miundo ya Utumishi ya idara hizo inatarajiwa kuanza kutumika katika mwaka ujao wa fedha wa 2013/2014.

Mhe. Spika, vikao vitatu vya Tume ya Utumishi ya Idara Maalum na Kamati ya Ajira ya Idara Maalum za SMZ, vimefanyika kupitia utaratibu wa ajira katika Idara hizo. Sambamba na hilo, Tume ya Utumishi ya Idara Maalum ilizingatia maombi ya kupandishwa vyeo kwa wapiganaji na maafisa pamoja na kusikiliza malalamiko kutoka kwa watumishi wa Idara Maalum za SMZ. Aidha, vikao vitatu vya Mahkama ya Rufaa ya Idara Maalum za SMZ vimefanyika ambapo jumla ya rufaa nne zilijadiliwa na kutolewa maamuzi.

Mhe. Spika, katika kuwaendeleza watumishi kitaaluma, wafanyakazi wake wawili wamepatiwa mafunzo ya muda mrefu na mfupi katika fani za Mipango ya Maendeleo na Habari na Mawasiliano. Vile vile, Idara imeendelea kuweka mazingira mazuri ya kazi, ili kuongeza ufanisi kwa kununua vitendea kazi vikiwemo samani za Ofisi.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Idara ya Uratibu wa Idara Maalum za SMZ ina mpango wa kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuweka mazingira mazuri ya kufanya kazi ili Idara iweze kutoa huduma nzuri;

- (ii) Kuimarisha uratibu na ufuatiliaji wa shughuli za Idara Maalum za SMZ Unguja na Pemba;
- (iii) Kuwajengea uwezo wa kiutendaji watumishi wa Idara kwa kuwapeleka mafunzoni ndani na nje ya Zanzibar; na
- (iv) Kuandaa vikao vya rufaa vya Idara Maalum za SMZ.

Mhe. Spika, ili Idara ya Uratibu wa Idara Maalum za SMZ iweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishhe TZS 144.8 milioni kwa ajili ya matumizi ya kazi za kawaida.

TUME YA UTUMISHI YA IDARA MAALUM ZA SMZ

Mhe. Spika, kuanzia mwaka ujao wa fedha wa 2013/2014, Tume ya Utumishi ya Idara Maalum za SMZ itakuwa na kasma yake ndogo na hivyo kuiondoa kutoka katika kasma ya Idara ya Uratibu ya Idara Maalum. Hatua hii imechukuliwa ili kuifanya tume hiyo iweze kusimamia vizuri kazi zake.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Tume ya Utumishi ya Idara Maalum inakusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuimarisha mazingira bora ya Utumishi wa Idara Maalum;
- (ii) Kutoa elimu kwa Maafisa na Wajumbe wa Tume ya Utumishi ya Idara Maalum za SMZ;
- (iii) Kuhakikisha kazi za Tume zinafanyika ipasavyo; na
- (iv) Kufuatilia ajira na maslahi ya Watumishi wa Idara Maalum za SMZ kwa kushirikiana na Tume ya Utumishi Serikalini.

Mhe. Spika, ili Tume ya Utumishi ya Idara Maalum za SMZ iweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, katika mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishhe TZS. 53.2 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida.

KIKOSI MAALUM CHA KUZUIA MAGENDO (KMKM)

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Kikosi Maalum cha Kuzuia Magendo (KMKM) kilitengewa TZS 9,660.0 milioni kwa ajili ya matumizi ya kazi za kawaida na TZS. 200.0 milioni kwa kazi za maendeleo. Hadi kufikia Machi 2013, Kikosi kilingiziwa TZS. 6,188.3 milioni sawa na asilimia 64.1 ya bajeti iliyoombwa kwa kazi za kawaida. Kwa upande wa kazi za maendeleo, fedha zilizoingizwa ni TZS. 115.0 milioni sawa na asilimia 57.5 ya fedha za maendeleo.

Mhe. Spika, Kikosi cha KMKM kimeendelea kutoa huduma ya chakula kwa Makamanda na Wapiganaji wake katika muda wote wanapokuwa kazini na mafunzoni. Vile vile kimeimarisha nguvu za ulinzi wa doria na kufanikiwa kukamata vyombo 14 na mali walizokuwa wakizitorosha na kuleta nchini kimagendo (Kiambatanisho Nambari 16). Vyombo na mali zinazokamatwa huwa vinakabidhiwa mamlaka husika kwa hatua zao za kisheria. Aidha, vyombo vyake vikubwa vimefanyiwa matengenezo pamoja na kuvipeleka chelezoni na kufanya ununuzi wa vifaa vya mawasiliano.

Mhe. Spika, kitengo cha uzamiaji (*Diving Section*) nacho kimeimarishwa kwa kukinunulia vifaa pamoja na kuendesha mafunzo maalum ya uzamiaji ili kuweza kukabiliana na majanga. Hivi karibuni, Maofisa wanne wamekwenda Uingereza kwa ajili ya mafunzo zaidi ya uzamiaji kivitendo chini ya mwaliko wa kampuni ya “*L&W UK and Indeeep Diving and Marine Service*” ya nchini humo.

Mhe. Spika, Kikosi kimekamilisha malipo ya sare za Maafisa na Wapiganaji wake 500. Matengenezo ya Ofisi ya mipango na kitengo cha manunuzi pamoja na kununua samani za Ofisi navyo vimefanyika.

Mhe. Spika, Kikosi kimefanya ukarabati na ujenzi katika majengo mbali mbali ikiwemo Ofisi ya Idara ya Mipango. Kitengo cha Manunuzi, banda jipya la kulala askari katika Kambi ya Msuka, hanga moja la kulala askari katika kambi mpya ya KMKM Tumbatu ambalo limefikia hatua ya uezekaji pamoja na ujenzi wa mnara wa Bendera katika Kisiwa cha Tumbatu.

Mhe. Spika, Hospitali ya KMKM Kibweni imeendelea kutoa huduma za afya kwa Makamanda na Wapiganaji pamoja na wananchi wanaoishi maeneo jirani. Takwimu zinaonesha upo muitiko mkubwa wa wananchi kupatiwa huduma katika hospitali hiyo jambo ambalo limesaidia kupunguza msongamano wa wagonjwa katika Hospitali Kuu ya Mnazi Mmoja. Jumla ya wananchi 16,865 wakiwemo Makamanda na Wapiganaji walifika hospitalini hapo na kupatiwa huduma, kati yao wanawake ni 8,645 na wanaume ni 8,220.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Kikosi Maalum cha Kuzuia Magendo kimepanga kutekeleza malengo yafuatayo:

- (i) Kuwapatia chakula bora askari wanapokuwa kazini na mafunzoni;
- (ii) Kuimarisha hali ya ulinzi wa doria;
- (iii) Kuimarisha sehemu ya uzamiaji kikosini;
- (iv) Kuhakikisha kuwa Maofisa na Wapiganaji wanawajibika ipasavyo kwa kupatiwa stahiki zao;

- (v) Kuwapatia sare Maofisa na wapiganaji wote;
- (vi) Kuendeleza kuwapatia elimu ndani na nje ya Kikosi; na
- (vii) Kuendeleza ukarabati wa majengo mbali mbali ya Kikosi Unguja na Pemba.

Mhe. Spika, ili Kikosi Maalum cha Kuzuia Magendo kiweze kutekeleza malengo iliojipangia kwa ufanisi, katika mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishe TZS. 9,452.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida.

JESHI LA KUJENGA UCHUMI (JKU)

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013 Kikosi cha JKU kilidhinisiwa TZS. 7,504.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na TZS. 300.0 milioni kwa miradi ya maendeleo na hadi Machi 2013, Jeshi la Kujenga Uchumi limeingiziwa TZS. 5,196.0 milioni sawa na asilimia 69.2 ya fedha.

Mhe. Spika, Jeshi la Kujenga Uchumi limeendelea kujenga mazingira mazuri ya kiutendaji kwa kuwapatia watumishi wake fursa za masomo ya muda mfupi na mrefu. Jumla ya wafanyakazi 10 wanaendelea na masomo katika ngazi za Shahada ya Uzamili, Shahada ya Kwanza, Stashahada na Cheti.

Mhe. Spika, Jeshi la Kujenga Uchumi limeendelea kuimarisha mradi wa ufugaji wa kuku na ng'ombe wa maziwa kwa kununua vifaranga 2,000 (1,000 vya nyama na 1,000 vya mayai) pamoja ng'ombe wawili wa maziwa. JKU pia imesimamia kilimo cha mazao ya nafaka na miti ya matunda kwa kulima ekari 130 za mpunga, ekari 10 za mahindi, ekari 5 za mtama, ekari 140 za muhogo, ekari 20 za kunde na ekari 5 za miti ya kudumu.

Mhe. Spika, katika kuimarisha Skuli za Ufundi na Sekondari, Jeshi la Kujenga Uchumi limeanzisha fani tatu za mafunzo ya ufundi ambazo ni ufundi wa ushoni, ufundi bomba na useremala katika Skuli ya Ufundi Chokocho na vifaa kwa ajili ya mafunzo hayo vimenunuliwa. Aidha, ununuzi wa vifaa vya maabara ya Skuli ya Sekondari ya JKU Mtoni vimenunuliwa.

Mhe. Spika, Kikosi cha JKU kimeendelea kutoa huduma za afya kwa watumishi wake na wananchi wa maeneo jirani. Katika kipindi cha mwaka 2012/2013 jumla ya wananchi 23,653 wamepatiwa huduma za afya katika vituo mbali mbali vya JKU. Aidha, elimu ya kujikinga na maambukizi mapya ya VVU imetolewa kwa wananchi wa maeneo jirani na watumishi waliopo katika kambi mbali mbali Unguja na Pemba.

Mhe. Spika, JKU imeendelea kuweka mazingira mazuri ya kuendeshea mafunzo kwa vijana, jumla ya vijana 400 wa kujitolea wamesajiliwa na wanaendelea kupatiwa mafunzo. Katika kuimarisha michezo Kikosi cha JKU kimenunua vifaa vya michezo mbali mbali pamoja na kugharamia ushiriki wa timu zake katika mashindano ndani na nje ya Zanzibar sambamba na Tamasha la Michezo lililofanyika Zanzibar.

Mhe. Spika, kwa ajili ya kuweka mazingira bora ya utendaji kazi kwa askari wake, JKU imenunua samani za Ofisi, jokofu, vitanda na magodoro 300, sare za askari 200 pamoja na kufunga mtambo wa simu.

Mhe. Spika, katika kuimarisha mashirikiano baina ya vikosi vya JKU na JKT, Jeshi la Kujenga Uchumi, limeratibu vikao viwili vya mashirikiano baina ya Viongozi Wakuu wa vikosi hivyo ambapo masuala mbali mbali yanayohusu mafunzo kwa vijana yalijadiliwa pamoja na kubadilishana uzoefu katika nyanja mbali mbali.

Mhe. Spika, pamoja na kutekeleza majukumu na malengo yaliopangwa, Jeshi la Kujenga Uchumi kwa kutumia vyanzo vyake vya ndani, limefanikiwa kuezeka nyumba ya Mkuu wa Kanda (*Zone*) Pemba, nyumba ya kuishi askari katika kambi ya Mwambe, kufanya ukarabati wa Ofisi ya JKU Upenja, kufanya ukarabati mkubwa wa mabweni ya kuishi askari wa Kambi ya Kama na uanzishaji wa duka la dawa liliopo Makao Makuu.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Jeshi la Kujenga Uchumi linakusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kutoa mafunzo kwa vijana wanaojiunga na JKU katika nyanja za kilimo, mifugo, ufundi, kazi za amali na ulinzi wa taifa ili waweze kujitegemea na kujenga nchi yao;
- (ii) Kuwapatia wapiganaji sare na vifaa;
- (iii) Kutoa mafunzo kwa watumishi ili kuongeza ufanisi wa kazi;
- (iv) Kuimarisha mashirikiano na taasisi mbali mbali ndani na nje ya Zanzibar; na
- (v) Kuimarisha utoaji wa huduma kwa wana JKU na jamii kwa ujumla.

Mhe. Spika, ili Jeshi la Kujenga Uchumi liweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishhe TZS. 7,457.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na TZS. 250.0 milioni kwa kazi za maendeleo.

IDARA YA CHUO CHA MAFUNZO (MF)

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Idara ya Chuo cha Mafunzo iliidhinishwa TZS. 5,890.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na TZS. 400.0 milioni kwa mradi wa maendeleo. Hadi Machi 2013, idara iliingiziwa TZS 4,007.0 milioni sawa na asilimia 68.0 ya fedha zilizoidhinishwa kwa kazi za kawaida na TZS. 145 milioni sawa na asilimia 36.3 kwa ajili ya mradi wa maendeleo.

Mhe. Spika, katika kuimarisha makaazi ya wanafunzi wa Vyuo vya Mafunzo, matengenezo ya Chuo cha Kinumoshi yamefanyika. Pia, Idara ya Chuo cha Mafunzo kwa Kanda za Mashamba inayotarajiwa kujengwa Langoni imefanyiwa makisio ya ujenzi na michoro yake imekamilika. Sambamba na hayo, vyoo katika mabweni mawili ya kulala wanafunzi katika Chuo cha Mafunzo Langoni tayari vimeshawekwa. Aidha, upimaji wa mashamba ya Kinumoshi na Ubago umekamilika na gharama za hatimiliki zimeshalipwa. Taratibu za kupatiwa hatimiliki hizo zinaendelea.

Mhe. Spika, katika kuweka mazingira mazuri ya kazi, Idara imenunua gari moja aina ya Toyota Vitaru, samani za ukumbi wa mkutano wa Makao Makuu na magodoro 80 kwa matumizi ya wanafunzi. Idara pia imenunua dawa kwa ajili ya matumizi ya wanafunzi na askari. Aidha, Idara imeendelea kuwajengea uwezo watumishi wake kwa kugharamia masomo ya muda mrefu na mfupi kwa watumishi watano wa idara katika fani za Uhasibu, Katibu Muhutasi na Ustawi wa Jamii.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha wa 2013/2014, Idara ya Chuo cha Mafunzo imekusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuimarisha huduma bora za urekebishaji tabia kwa wanafunzi, kuwaendeleza na kuwajengea uwezo wanaporudi katika jamii;
- (ii) Kuhakikisha haki za binadamu zinatolewa kwa wanafunzi na wale walioko rumande kwa mujibu wa Sheria za nchi, kikanda na makubaliano ya Kimataifa;
- (iii) Kuweka mazingira mazuri ya kazi, maendeleo na ustawi wa maafisa na wapiganaji pamoja na usimamizi mzuri wa fedha; na
- (iv) Kuendelea na ujenzi wa Chuo kipya cha Mafunzo Hanyegwa Mchana.

Mhe. Spika, ili Idara ya Chuo cha Mafunzo iweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha wa 2013/2014, naliomba Baraza lako

Tukufu liidhinishe TZS. 6,099.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na TZS. 300.0 milioni kwa mradi wa maendeleo.

KIKOSI CHA ZIMAMOTO NA UOKOZI ZANZIBAR (KZU)

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha wa 2012/2013, Kikosi cha Zimamoto na Uokozi kiliidhinishiwa TZS. 3,099.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na hadi mwezi Machi, 2013 Kikosi kimeingiziwa TZS. 2,126.0 milioni sawa na asilimia 68.6 ya makadirio ya matumizi.

Mhe. Spika, jitihada zinaendelea za kujenga vituo vya zimamoto katika kila Wilaya. Jumla ya vituo vitatu vimeanzishwa na kutoa huduma. Vituo hivyo ni Mwanakwerekwe Wilaya ya Magharibi Unguja, eneo la Bandarini Unguja na eneo la Bandarini Mkoani Pemba. Kituo cha Bandari ya Mkoani kwa sasa kitakuwa kikitoa huduma za zimamoto na uokozi katika Wilaya ya Mkoani na maeneo jirani. Hatua za ujenzi wa Kituo cha Marumbi Wilaya ya Kati zimeanza. Aidha, hatua zitachukuliwa za kupatikana eneo katika Wilaya za Micheweni na Wete Mkoa wa Kaskazini Pemba pamoja na Wilaya ambazo huduma hizi hazijafika.

Mhe. Spika, Idara imewapatia sare Maafisa wake, vyakula kwa askari wanaolala kambini na waliopo mafunzoni na dawa kwa matumizi ya Maafisa na Wapiganaji wa Kikosi. Aidha, wapiganaji na maafisa 77 wamepatywa mafunzo ndani na nje ya nchi. Mafunzo hayo ni katika fani za Uongozi Mkubwa, Uongozi Mdogo, Uzimaji moto, Matumizi ya Kompyuta, Masjala, Sheria na Fedha.

Mhe. Spika, Kikosi kimeendelea kufanya matengenezo ya mara kwa mara ya magari yaliopo pamoja na kununua vipuri na vitendea kazi vikiwemo; “*Foam compound*”, “*Carbon Dioxide*”, “*Delivery Horse 35* na B.A”. Aidha, Kikosi kimenunua jumla ya gari tatu za kuzimia moto na gari moja ya kuchukulia wagonjwa. Malipo ya asilimia 75 ya gharama za ununuzi wa gari hizo yameshafanywa.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Kikosi cha Zimamoto na Uokozi kimeleaga kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kupunguza muda wa kuwahi kufika katika tukio la moto na majanga mengine bila ya kuzidi dakika 15;
- (ii) Kuboresha ujenzi wa vituo na kupatikana vifaa vya kazi vituoni ili kuleta ufanisi wa huduma zinazotolewa;
- (iii) Kuwapa motisha wafanyakazi ili kukuza ufanisi na tija kwa aina ya huduma zinazotolewa nchini;

- (iv) Kuboresha Rasilimali Watu kwa kuwapatia Maafisa na Maaskari elimu za aina mbali mbali;
- (v) Kuendelea kutoa elimu ya tahadhari za moto; na
- (vi) Kuongeza uhusiano na mashirikiano ya namna ya kukabiliana na majanga mbalimbali Kitaifa na Kimataifa.

Mhe. Spika, ili Kikosi cha Zimamoto na Uokozi kiweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishhe TZS. 3,113.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida.

KIKOSI CHA VALANTIA ZANZIBAR (KVZ)

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Kikosi cha Valantia kilitengewa TZS. 3,784.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na TZS. 100.0 milioni kwa matumizi ya kazi za maendeleo. Hadi mwezi Machi 2013, Kikosi cha Valantia kimeingiziwa TZS. 2,224.0 milioni sawa na asilimia 58.8 ya fedha zilizoidhinishwa kwa matumizi ya kawaida na TZS. 40.0 milioni sawa na asilimia 40.0 kwa matumizi ya mradi wa maendeleo.

Mhe. Spika, Kikosi cha Valantia kimeendelea kuimarisha nguvu za ulinzi na usalama kwa kuwapatia chakula cha kutosha askari wanaokaa zamu katika kambi zote za Kikosi. Aidha, Kikosi kimeendelea kusimamia masuala ya usafiri ili kuimarisha shughuli za ulinzi na utawala.

Mhe. Spika, kikosi kimeendelea kuwajengea uwezo wa kiutendaji Maafisa na Wapiganaji wake ndani na nje ya kikosi. Katika kipindi hiki Kikosi kimedhamini mafunzo kwa askari sita katika ngazi ya Stashahada na Shahada.

Aidha, dawa kwa ajili huduma za afya kwa askari na raia zimenunuliwa pamoja na ununuzi wa gari mbili aina ya *Land Rover*. Kikosi kimekamaliza malipo ya gharama za uungaji wa umeme katika kambi ya Ndugukitu ilioko Pemba. Pia, Kikosi kimenunua sare seti 127 kwa ajili ya matumizi ya maafisa na askari wake.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Kikosi cha Valantia kina mpango wa kutekeleza malengo yafuatayo:-

- (i) Kuimarisha nguvu za ulinzi na usalama;
- (ii) Kuwaongezea uwezo wa kiutendaji wapiganaji wa kikosi cha Valantia;
- (iii) Kuandaa mazingira mazuri ya utendaji kazi kwa wapiganaji wa kikosi cha Valantia;

- (iv) Kuendeleza ujenzi pamoja na kuyapatia hatimiliki maeneo ya Kikosi ya Uguja na Pemba; na
- (v) Kuhakikisha wafanyakazi wanawajibika ipasavyo.

Mhe. Spika, ili Kikosi cha Valantia kiweze kutekeleza malengo yake kwa ufanisi, kwa mwaka wa fedha 2013/214, naliomba Baraza lako tukufu liidhinishe TZS. 3,258.0 milioni kwa matumizi ya kazi za kawaida na TZS. 70 milioni kwa matumizi ya mradi wa maendeleo.

MIRADI YA MAENDELEO YA OFISI YA RAIS NA MWENYEKITI WA BARAZA LA MAPINDUZI

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/13, Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi ilipanga kutekeleza Miradi minane ya maendeleo na fedha zilizotengwa kwa Miradi hiyo ni TZS. 1,906.0 milioni. Miradi yenyewe ni kama ifuatavyo:-

- i) Mradi wa Uimarishaji Nyumba za Viongozi na Nyumba za Serikali.

Mhe. Spika, Mradi wa Uimarishaji Nyumba za Viongozi na Nyumba za Serikali uliidhinishiwa TZS. 400.0 milioni na hadi kufikia Machi 2013, Mradi huu uliingiziwa TZS. 306.9 milioni ambazo ni sawa na asilimia 76.7 ya makadirio ya matumizi na kutekeleza kazi zifuatazo:-

- (i) Matengenezo ya Ikulu ya Mkoani yapo katika hatua za mwisho kukamilika;
- (ii) Ujenzi wa ghala katika Ikulu Kuu ya Mnazi mmoja nao umekamilika;
- (iii) Ikulu ndogo ya Laibon Dar es Salaam imefanyiwa matengenezo kwa kuwekewa malighafi maalumu ya kuziba paa la zege ili kuzuia kuvuja; na
- (iv) Ikulu ya Dodoma imefanyiwa matengenezo makubwa ya vyoo.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Mradi wa Uimarishaji Nyumba za Viongozi na Nyumba za Serikali umetengewa TZS. 600.0 milioni na umepanga kutekeleza kazi zifuatazo:-

- (i) Kuanza ujenzi wa nyumba za walenzi katika Ikulu ya Laibon Dar es Salaam;
- (ii) Kufanya ukarabati wa Ikulu ya Chake-Chake;

- (iii) Kufanya matengenezo katika Ikulu Kuu ya Mnazi Mmoja yakiwemo kubadilisha madirisha ya zamani;
- (iv) Kujenga ukuta wa nyumba zilizokuwa za Posta katika Ikulu ya Migombani;
- (v) Kujenga ukuta wa kuzuia mmong'onyoko katika Ikulu ya Mkoani;
- (vi) Kujenga ukuta wa Ikulu ndogo Mkokotoni; na
- (vii) Kuendeleza ujenzi wa nyumba ya mapumziko ya Micheweni.

ii) Mradi wa Kuimarisha Mawasiliano - Ikulu

Mhe. Spika, Mradi wa Kuimarisha Mawasiliano – Ikulu uliidhinishiwa shilingi 100.0 milioni na hadi kufikia Machi 2013, Mradi huu uliingiziwa shilingi 13.3 milioni, ambazo ni sawa na asilimia 13.3 ya makadirio ya matumizi na kutekeleza kazi zifuatazo:-

- (i) Hatua za awali za ukarabati wa chumba cha kutayarishia vipindi katika Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi zimeanza. Kazi yenyewe ni moja tu.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Mradi wa Kuimarisha Mawasiliano – Ikulu umetengewa shilingi 150 milioni na utatekeleza kazi zifuatazo:-

- (i) Ununuzi wa Gari la matangazo kwa ajili ya huduma za Rais Pemba; na
- (ii) Ununuzi wa vifaa vya matangazo.

iii) Mradi wa Uimarishaji wa Serikali za Mitaa

Mhe. Spika, Mradi wa Uimarishaji wa Serikali za Mitaa uliidhinishiwa shilingi 150.0 milioni na hadi kufikia Machi 2013, Mradi huu uliingiziwa shilingi 46.9 milioni, ambazo ni sawa na asilimia 31.3 ya makadirio ya matumizi na kutekeleza kazi zifuatazo:-

- (i) Utayarishaji wa Mpango Mkakati wa Utekelezaji wa Sera;
- (ii) Utayarishaji wa muongozo na Rasimu ya Sheria ya Serikali za Mitaa;
- (iii) Kufanya mapitio ya vyanzo vya mapato vya Serikali za Mitaa; na
- (iv) Semina za Wadau kujadili utekelezaji wa Sera ya Serikali za Mitaa, ikiwemo Semina kwa Waheshimiwa Wajumbe wa Baraza la Wawakilishi.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Mradi wa Uimarishaji wa Serikali za Mitaa umetengewa shilingi 150 milioni na utatekeleza kazi zifuatazo:-

- (i) Kuandaa Kanuni za Sheria ya Serikali za Mitaa;
- (ii) Kufanya tathmini ya mahitaji ya watumishi katika Serikali za Mitaa;
- (iii) Kuhakiki mipaka ya Mamlaka ya Mikoa na Serikali za Mitaa; na
- (iv) Kufanya tathmini na kuandaa mfumo, utaratibu na miongozo ya fedha.

iv) Mradi wa Kiwanda cha Ushoni (*Zanzibar Quality Tailoring LTD*)

Mhe. Spika, Mradi wa “*Zanzibar Quality Tailoring Ltd*” uliidhinishiwa shilingi 256.0 milioni na hadi kufikia Machi 2013, Mradi huu uliingiziwa shilingi 5.8 milioni, ambazo ni sawa na asilimia 2.3 ya makadirio ya matumizi na kutekeleza yafuatayo:-

- (i) Kugharamia shughuli za uendeshaji wa kiwanda zikiwemo ununuzi wa vifaa vidogo vidogo kama mikasi na nyuzi za kushonea.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Mradi wa Kuimarisha Kiwanda cha Ushoni umetengewa shilingi 350.0 milioni na utatekeleza kazi zifuatazo:-

- (i) Ununuzi wa vifaa pamoja na kutafuta malighafi za uzalishaji; na
- (ii) Kujenga uwezo wa watendaji na kiwanda.

v) Mradi wa Ujenzi wa Hospitali ya KMKM

Mhe. Spika, Mradi wa Ujenzi wa Hospitali ya KMKM uliidhinishiwa shilingi 200.0 milioni na hadi kufikia Machi 2013, Mradi huu uliingiziwa shilingi 115.0 milioni, ambazo ni sawa na asilimia 57.5 ya makadirio ya matumizi na kutekeleza yafuatayo:-

- (i) Ujenzi umeendelea kwa hatua za kumalizia ambapo kazi zilizofanyika ni upigaji plasta, uwekaji wa dari na ununuzi wa vigae; na
- (ii) Uzekaji wa jengo litakalotumika kwa ajili ya kufulia nguo.

Mhe Spika, kwa mwaka wa fedha wa 2013/2014, Mradi wa Ujenzi wa Hospitali ya KMKM utakuwa umekamilika.

vi) Mradi wa Ujenzi wa Chuo cha Mafunzo

Mhe. Spika, Mradi wa Ujenzi wa Chuo cha mafunzo uliidhinishiwa shilingi 400.0 milioni na hadi kufikia Machi 2013, Mradi huu uliingiziwa shilingi 145.0 milioni, ambazo ni sawa na asilimia 36.3 ya makadirio ya matumizi na kutekeleza yafuatayo:-

- (i) Malipo ya Mshauri Elekezi na msimamizi wa ujenzi; na
- (ii) Ujenzi wa msingi unaozunguka eneo la Chuo Kipya cha Mafunzo, nguzo za ukuta mkubwa na uzio.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Mradi wa Ujenzi wa Chuo kipya cha Mafunzo Hanyegwa Mchana umetengewa shilingi 300.0 milioni na utatekeleza kazi zifuatazo:-

- (i) Kujenga ukuta wa urefu wa mita 600 wenye kimo cha mita 1.5;
- (ii) Kujenga msingi jengo la watoto;
- (iii) Kufanya malipo ya Mshauri Elekezi; na
- (iv) Kufanya malipo ya mafuta na matengenezo ya zana

vii) Mradi wa Ujenzi wa Makao Makuu ya Valantia

Mhe. Spika, Mradi wa Ujenzi wa Makao Makuu ya Valantia uliidhinishiwa shilingi 100.0 milioni na hadi kufikia Machi 2013, Mradi huu uliingiziwa shilingi 40.0 milioni, ambazo ni sawa na asilimia 40.0 ya makadirio ya matumizi na kutekeleza yafuatayo:-

- (i) Ujenzi wa mesi na ukumbi wa mikutano umefikia hatua ya juu na unasubiri kuzekwa.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Mradi wa Ujenzi wa Makao Makuu ya Valantia umetengewa shilingi 70.0 milioni na utatekeleza kazi zifuatazo:-

- (i) Kuanza ukarabati Mkubwa wa nyumba Namba 1900; na
- (ii) Kumaliza Ujenzi wa Ukumbi wa Mikutano.

viii) Mradi wa Shamba la Mfano la Pamoja – Bambi

Mhe. Spika, Mradi wa Shamba la Mfano la Pamoja – Bambi ambao unatekelezwa kwa pamoja baina ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na

Serikali ya Misri. Utekelezaji wake haukufanyika kutokana na kutoingiziwa fedha.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Mradi wa Shamba la Mfano la Pamoja - Bambi umetengewa TZS. 250.0 milioni na utatekeleza kazi zifuatazo:-

- (i) Kukamilisha ujenzi wa nyumba moja;
- (ii) Kuendeleza Shamba la Bambi;
- (iii) Kufanya ukarabati wa nyumba ya Wataalamu; na
- (iv) Kujenga ghala jipya la kisasa.

MAMLAKA YA SERIKALI ZA MITAA

Mhe. Spika, Serikali za Mitaa ndio mhimili mkubwa wa utekelezaji wa majukumu ya Serikali katika lengo zima la kuhakikisha yanakuwepo maendeleo endelevu katika nchi yetu. Katika kufanisha azma hiyo, Serikali kupitia Mpango wa Mageuzi ya Serikali za Mitaa imedhamiria kuziwezesha Mamlaka za Serikali za Mitaa kutoa huduma bora kwa wananchi.

Hata hivyo, jukumu hilo haliwezi kutekelezeka iwapo serikali hizi hazitokuwa na wataalamu, pia hazitaweza kuongeza mapato na kuwa na nidhamu katika matumizi. Hivyo, mkazo uliwekwa katika kuimarisha mfumo wa ukusanyaji mapato. Kwa mfano, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Baraza la Manispaa limeendesha zoezi la kutathmini viwango vya leseni na thamani za nyumba, ili kuwa na takwimu sahihi za walipa kodi (*tax payers*).

Mhe. Spika, kutokana na hali hiyo, serikali itaimarisha usimamizi wa mapato na matumizi katika Serikali za Mitaa. Hivyo, taasisi hizo zinawajibu wa kuhakikisha kuwa Sheria, Kanuni na Taratibu za Fedha zinazingatiwa. Aidha, ofisi yangu itahakikisha Serikali za Mitaa zinaongeza uwazi katika mapato na matumizi, ili kuwawezesha wananchi kushiriki katika kupanga, kufuatilia na kutathmini mipango na utekelezaji kulingana na vipaumbele vyao.

Mhe. Spika, serikali imeendeleza juhudi za kuimarisha usafi katika Manispaa ya Zanzibar. Katika kufanikisha hilo, Baraza la Manispaa limefanya malipo kwa taasisi saba za kijamii na Polisi Jamii, ambazo imeingia nazo mkataba wa kutoa huduma za kufanya usafi katika maeneo ya masoko, barabara, misingi ya maji machafu na maji ya mvua kwa kutumia utaratibu wa '*Out Sourcing*'. Utaratibu huu shirikishi umesaidia sana kuimarisha huduma za uzoaji taka katika maeneo mbali mbali ya Manispaa.

Mhe. Spika, maelezo ya kina ya utekelezaji wa malengo ya Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha 2012/2013, ukusanyaji wa mapato na malengo yatakayotekelezwa kwa mwaka wa fedha 2013/2014 yameainishwa katika kitabu cha pili chenye jina la “Majadweli ya Utekelezaji wa Malengo ya Serikali za Mitaa kwa Mwaka wa Fedha 2012/2013 na Malengo ya Bajeti ya Mwaka wa Fedha 2013/2014”.

JUMLA YA MAPATO NA MATUMIZI YA OFISI YA RAIS NA MWENYEKITI WA BARAZA LA MAPINDUZI

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi ilipangiwa kukusanya jumla ya shilingi 66.5 milioni. Kati ya fedha hizo, shilingi 25.5 milioni zilipangwa kukusanywa na Kikosi cha Jeshi la Kujenga Uchumi, hadi kufikia Machi 2013, JKU ilikusanya shilingi 8.0 milioni sawa na asilimia 31.4. Chuo cha Mafunzo, kilipangiwa kukusanya shilingi 41.0 milioni, hadi Machi 2013, ilikusanya shilingi 10.0 milioni sawa na asilimia 24.4.

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi ilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 48,560.1 milioni. Kati ya hizo, shilingi 44,516.1 milioni kwa kazi za kawaida, shilingi 1,906.0 milioni kwa kazi za maendeleo na shilingi 2,138.0 milioni kwa ajili ya Ruzuku za Baraza la Manispaa na Mabaraza ya Miji ya Mkoani, Chake Chake na Wete.

Hadi kufikia Machi 2013, ofisi ilikuwa imeshaingiziwa shilingi 28,741.9 milioni sawa na asilimia 64.6 kwa kazi za kawaida, shilingi 672.9 milioni sawa na asilimia 35.3 kwa kazi za maendeleo na shilingi 1,575.7 milioni sawa na asilimia 73.7 kwa ajili ya Ruzuku maelezo zaidi angalia (Kiambatanisho Nambari 11, 12 na 13).

Mhe. Spika, kwa mwaka wa fedha 2013/2014, Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi inatarajia kukusanya jumla ya shilingi 121.3 milioni, kati ya fedha hizo, shilingi 25 milioni zitakusanywa na Kikosi cha Jeshi la Kujenga Uchumi, shilingi 41 milioni zitakusanywa na Chuo cha Mafunzo, shilingi 15.8 milioni zitakusanywa na Kikosi Maalum cha Kuzuia Magendo, shilingi 10 milioni zitakusanywa na Kikosi cha Zimamoto na Uokozi na shilingi 7 milioni zitakusanywa na Kikosi cha Valantia. Fedha zitakazokusanywa na Ofisi ya Usajili na Kadi za Utambulisho ni 22.5 milioni.

Mhe. Spika, ili Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi iweze kutekeleza majukumu na malengo yake ya mwaka wa fedha 2013/2014,

naomba sasa Baraza lako Tukufu liidhinishe jumla ya shilingi 49,819.9 milioni. Kati ya hizo, fedha za matumizi ya kazi za kawaida ni shilingi 45,888.9 milioni sawa na asilimia 92.1, shilingi 1,870.0 milioni kwa ajili ya matumizi ya maendeleo sawa na asilimi 3.8 na shilingi 2,061.0 milioni sawa na asilimia 4.1 kwa ajili ya Ruzuku kwa Baraza la Manispaa, Mabaraza ya Miji ya Chake-Chake, Mkoani na Wete, maelezo zaidi angalia (Kiambatanisho Nambari 11, 12 na 13).

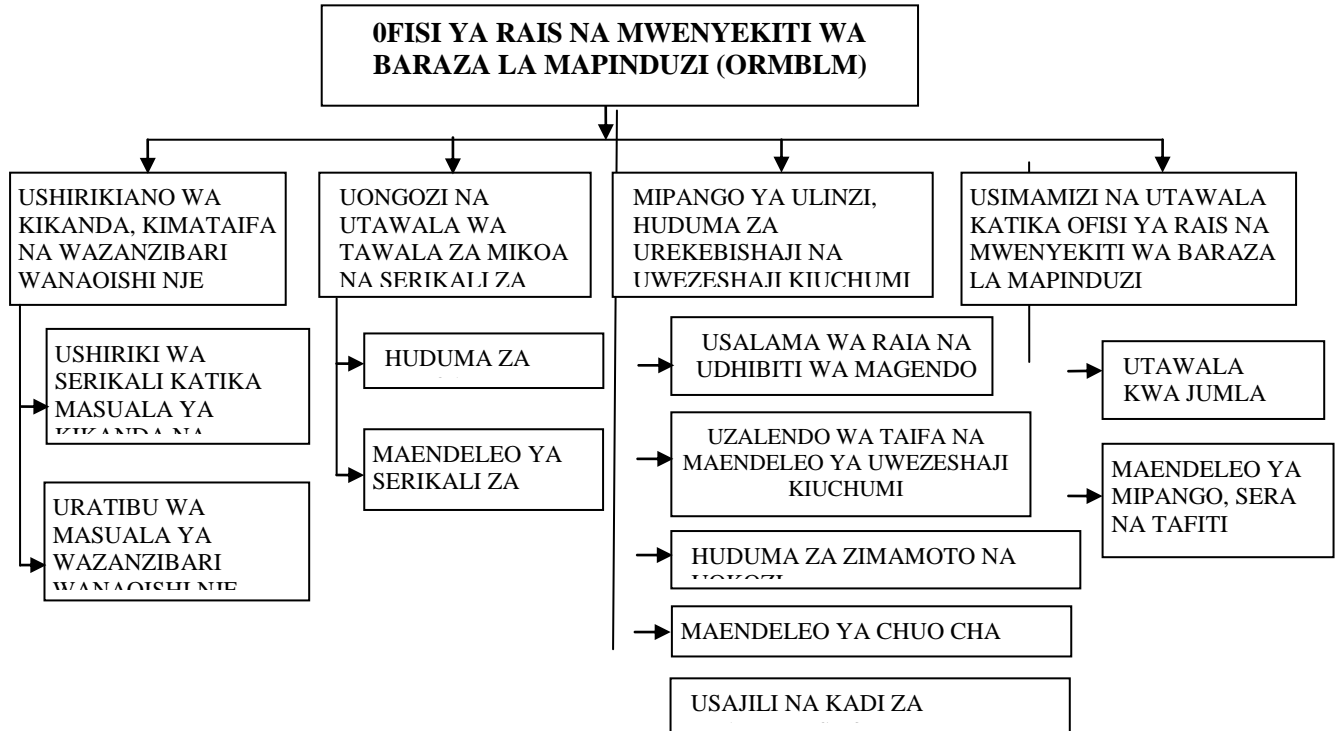
HITIMISHO

Mhe. Spika, kwa mara nyengine tena nachukua fursa hii kuwashukuru wote Waheshimiwa Wajumbe wa Baraza la Wawakilishi kwa mashirikiano yenu makubwa mnayoendelea kutupatia wakati wote katika wizara hii. Vile vile kama nilivyosema mwanzoni, mafanikio ya utekelezaji wa majukumu na malengo ya Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi yamawezekana kutokana na ushirikiano wenu. Shukurani zangu za pekee ziende kwa Viongozi na Wafanyakazi wote wa Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, ambao wamekuwa wakinipa msaada mkubwa katika kutekeleza majukumu ya kila siku ya ofisi hii.

Mhe. Spika, kwa dhati kabisa naomba nitumie fursa hii tena kuwashukuru washirika wetu wote wa maendeleo, ambao wametuunga mkono wakati wote wa kutekeleza majukumu ya Ofisi yetu. Shukurani hizi ziwaendee washirika wetu wote wa maendeleo nikitarajia kuwa wataendelea na moyo huo huo. Sio rahisi kuwataja wote lakini nitaje wachache ambao ni Serikali ya Jamhuri ya Watu wa China, Serikali ya Jamhuri ya Watu wa Korea, India, Mashirika ya Kimataifa yakiwemo Benki ya Dunia (*WB*), Shirika la Mpango wa Maendeleo la Umoja wa Mataifa (*UNDP*) na Shirika la Uhamiaji la Kimataifa (*OIM*). (*Makofi*)

Mhe. Spika, napenda nitoe tena shukurani zangu za dhati kwako binafsi na kwa Waheshimiwa Wajumbe wote wa Baraza lako Tukufu kwa kunisikiliza kwa makini sana. (*Makofi*)

Kiambatanisho Nambari 1: Muundo wa “Programme Based Budget” wa Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi

Kiambatanisho Nambari 2: Malengo Makuu ya Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa Mwaka 2013/2014

Lengo	Malengo Mahsusi	Shabaha
Kuimarisha Ulinzi na Usalama	Kuimarisha Polisi jamii, Udhibiti wa bandari bubu, kuanzisha kikosi maalum cha ulinzi wa doria katika hoteli za utalii, kuimarisha uokozi	Kuwa na kikosi cha doria na ulinzi wa hoteli za utalii na kudumisha ulinzi, amani na usalama wa nchi.
Kuwafanya vijana wawe na maadili mema na mtazamo wa kujijiriri wenyewe	Kuimarisha Shamba la Bambi na vikundi vya usafi wa Mji	Ajira kwa vijana 2,300
Kuimarisha Utawala Bora na Haki za Binaadamu	i) Kustawisha haki za wanafunzi waliohalifu Sheria ii) Kufanya mageuzi ya Serikali za Mitaa	i) Ujenzi wa Chuo kipya cha Mafunzo ii) Kanuni za Serikali za Mitaa.
Kuongeza ufanisi wa ukusanyaji wa mapato	Kuimarisha utoaji wa huduma za Serikali za Mitaa	Kutoa huduma bora kwa jamii

Lengo	Malengo Mahsusi	Shabaha
Kuhakikisha Wanzibari wanaoishi Nchi za nje wanashiriki katika kusaidia maendeleo ya Zanzibar.	Kukamilisha Sera ya Wazanzibari wanaoishi nje ya nchi	Kuimarika kwa maendeleo ya Zanzibar

Kiambatanisho Nambari 3: Changamoto/Matatizo na Mapendekezo ya Mradi wa Uendelezaji wa Shamba la Pamoja la Mfano la Bambi

NAMB	CHANGAMOTO/MATATIZO YA MRADI	MAPENDEKEZO
-------------	-------------------------------------	--------------------

NAMB	CHANGAMOTO/MATATIZO YA MRADI	MAPENDEKEZO
1	<p>Wafanyakazi wanaohudumia shamba hawatoshelezi na wanabadilishwa takriban kila baada ya miezi miwili bila ya kuzingatia maslahi ya shamba, wakati mwingine inachukua hadi miezi miwili baada ya wafanyakazi kuondoka na kuletwa wengine. Pia imebainika kuwa JKU hawana uwezo wa kutoa nguvu kazi wanaohitajika kwa wakati wote kukidhi mahitaji ya shamba</p>	<p>Inapendekezwa kwamba uongozi wa Mradi uangalie uwezekano mbadala wa kupata vibarua kutoka vijiji vya jirani. Utaratibu huu utasaidia kupunguza gharama kwa kuwa vibarua wataajiriwa pale wanapohitajika tu. JKU waendeele kutoa ulinzi na misaada mingine.</p>
2	<p>Masoko, Mazao yanayozalishwa yanapata ushindani mkubwa sokoni hasa kutokana na bidhaa zinazozingizwa kutoka Tanzania Bara.</p> <p>Kutokuwepo kwa mfumo ulio wazi wa uuzaji ukiwemo wa kutopeana stakbadhi na kutojua bei ya soko kwa wakati husika.</p> <p>Kutozingatia mahitaji ya soko wakati wa uzalishaji ambayo imesababisha baadhi ya bidhaa kama zukini na mabilingani (mbegu kutoka Misri) kukosa wateja.</p> <p>Kukosekana kwa soko la uhakika na vifaa vya kisasa vya kuhifadhia husababisha mazao kuharibika na kuliingizia shamba hasara</p>	<p>Inapendekezwa kuwa mipango ya uzalishaji izingatie soko sambamba na kuimarisha kitengo cha masoko cha mradi</p> <p>Kuanzisha utaratibu wa kutoa stakbadhi kwa bidhaa zinazouzwa shambani</p> <p>Kufanya utafiti juu ya namna bora ya kuhifadhi na kuuza bidhaa za mradi zinazozalishwa</p>
3	<p>Mfumo wa Umwagiliaji, Uchakavu na uzibaji wa miundo mbinu ya umwagiliaji inayosababisha maji kutotoka kama inavyotakiwa</p>	<p>Inapendekezwa kufanyiwa matengenezo au kuweka mfumo mpya ambao kimsingi Serikali ya Misri imeshakubali kutatua tatizo hilo.</p>

NAMB	CHANGAMOTO/MATATIZO YA MRADI	MAPENDEKEZO
	<p>Pampu zilizopo hazitoshelezi kwa visima vyote na zina uwezo mdogo wa kusukuma maji.</p> <p>Kukosekana kwa utalamu wa kutambua mahitaji halisi ya maji kwa kila zao</p>	<p>Kuharakisha upatikanaji wa pampu zenye uwezo mkubwa kwa visima vyote</p> <p>Inashauriwa kwamba atafutwe mtaalamu mzoefu wa umwagiliaji wa mazao (irrigation agronomists) ya mboga mboga</p>
4	<p>Utekelezaji wa MOU, SMZ ilisaini makubaliano ambayo imetekeleza baadhi tu, kutotekelezwa kwa baadhi ya makubaliano kunaikoshesha fursa Zanzibar kuwapatia elimu wakulima na wataalamu wa kilimo</p>	<p>Inashauriwa JKU ikiwa ndio mtekelezaji wa MOU waandae mkakati maalum wa kuhakikisha makubaliano yaliyobaki yanatekelezwa katika kipindi kifupi ikiwa ni pamoja na kujenga madarasa ya kufundishia na kumaliza ujenzi wa nyumba</p>
5	<p>Kamati ya Pamoja ya Usimamizi wa Mradi, Kutokufanyiwa kazi kwa mapendekezo yaliyotolewa na wajumbe wa Kamati ya Pamoja ya Usimamizi wa Mradi kwa upande wa Zanzibar yenye lengo la kuboresha uwajibikaji na kuongeza ufanisi.</p> <p>Hakukuwa na hududi rejea mahususi zinazoainisha majukumu ya Kamati ya pamoja ya usimamizi wa mradi</p>	<p>Inapendekezwa kuwa Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi na JKU wayafanyie kazi mapendekezo hayo kwa lengo la kuongeza ufanisi ambayo yameainisha majukumu ya kamati ya mradi na mtiririko mzima wa uongozi na muundo kuanzia shambani, JKU hadi Wizara husika</p>
6	<p>Uendeshaji wa shamba, Kukosekana kwa mipango madhubuti na ubunifu unaohitaji kukidhi mahitaji na malengo ya mradi</p>	<p>Utayarishwe mpango endelevu wa biashara kulingana na malengo ya mradi</p>
7	<p>Kotokuwepo kwa mfumo mzuri wa fedha, Kutozingatiwa taratibu za fedha kwa mapato na matumizi ya mradi</p>	<p>Serikali iweke mfumo mzuri wa kifedha wa mradi utakaokubalika na serikali zote mbili</p> <p>Mradi uwe na muhasibu na akaunti yake itakayoridhiwa na pande zote mbili.</p>

Kiambatanisho Nambari 4: Wageni Waliotoka Nje ya Tanzania Kuonana na Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Julai, 2012 – Mei 2013

Tarehe	Jina	Anapotoka
26.07. 2012	William Azula	IMO London
	John Paul Muindi	IMO Coordinator, Nairobi
	Juma Alfani Mpango	Balozi wa DRC nchini Tanzania
	Mallalla M.S Al- Amri	Balozi wa UAE nchini Japan
13.08. 2012	Young Moon Kim	Balozi wa Korea ya Kusini nchini Tanzania
	Seongtak Oh	First Secretary Ubalozi wa S. Korea
	Frento Jonny	Balozi wa Denmark
	Bente Said	Balozi wa Heshima wa Denmark, Zanzibar
27.08.2012	Yudhistiranto Sungadi	Balozi wa Indonesia, nchini Tanzania
	Filiberto Ceriani Sebregondi	Balozi wa EU
	Tom Vens	Balozi mdogo wa EU
06.09. 2012	Mhe. Hui Liangyu	Makamu Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Watu wa China
29.09. 2012	Ernesto Gomez Diaz	Balozi wa Cuba nchini Tanzania
04 .10. 2012	Francisco Monte Padil	Balozi wa Vatican nchini Tanzania
09.10. 2012	Ben Rugangazi	Balozi wa Rwanda nchini Tanzania
30 .10. 2012	Dr. Ad Kaekkoek	Balozi wa Uholanzi nchini Tanzania

Tarehe	Jina	Anapotoka
	Agnes E. Hanti	Ofisa Ubalози wa Uholanzi
07.11. 2012	Luis Cuesta	Balozi wa Hispania nchini Tanzania
	Jozn Jos Ribes	Balozi wa Heshima wa Hispania
	Jama Gulaid	Mwakilishi wa UNICEF
	Ruth Lean	UNICEF
	Salem Alsharhan	Serikali ya Ras Al Khaimah
	Kumal Ataya	RAK Gas, CEO
	Pawan Kumar	Balozi mdogo wa India
	DJ.M Rao	Ubalози wa India
19 .11. 2012	Ibrahim Mukibi	Balozi wa Uganda nchini Tanzania
04.12. 2012	Diane Corner	Balozi wa Uingereza, nchini Tanzania
12 .12. 2012	Fionnuala Gilsean	Balozi wa Ireland, nchini Tanzania
20 .12. 2012	Bernado C. Lidimba	Balozi mdogo wa Msumbiji
	Chung Il	Balozi wa Korea, nchini Tanzania
	Jin Young Kim	Mwakilishi wa KOICA
21.12.2012	Koen Adam	Balozi wa Belgium, nchini Tanzania
10.01.2013	Perin L. Saint Angle	Mkurugenzi wa kanda , IFAD
23.01. 2013	Alfonso Lenhardt	Balozi wa Marekani, nchini Tanzania

Tarehe	Jina	Anapotoka
	Jefferson Smith	Afisa Ubalози wa Marekani
	Karl Fickenscher	Mkurugenzi Mkaazi Ubalози wa USA
	Sharon Cromer	Mission Director
	M. Elizerbeth O'Malley	Mkurugenzi Mkaazi Peace wa Marekani
	Broad Rettmaid	Mkurugenzi Mkaazi PAPFAR, Ubalози wa USA
05 .02. 2013	Dr. Rawya S. ALBULSAID	Waziri wa Elimu ya Juu wa Oman
	Rashi M. ALGHARITHY	Ofisa, Wizara ya Elimu, Oman
	HAMD H. ALBALUSHI	Ofisa, Elimu, Oman
	Harith Ghassany	Sultan Qaboos University
	Irina Bokova	Mkurugenzi Mkuu, UNESCO, Paris
	B. Karim Taj	Balozi wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania nchini Ufaransa
05.02. 2013	Ben Barka Lalla Aicha	UNESCO
	Vibeke Jensen	Mkurugenzi UNESCO nchini Tanzania
	Elizabeth Kiondo	Katibu Mtendaji, UNESCO
	Raoni Mahary Robertino	Mkurugenzi UNESCO, Paris
	Anna Senga	Mkuu wa Ofisi ndogo ya Umoja wa Mataifa Zanzibar
08.02.2013	Jacky Charbonnedu	Kituo cha Biashara cha Kimatifa, Geneva

Tarehe	Jina	Anapotoka
	Devid Faulks	
	Nichoras Morgan	
	Krister Ahlberg	
13.02.2013	Alexander Leveque	Balozi wa Canada nchini Tanzania
	Jorge Luis Lopes Torno	Balozi wa Cuba nchini Tanzania
25.02.2013	Mallalla M.S. Al- amir	Balozi wa UAE nchini Tanzania
	Vicent M. Veloso	Balozi wa Mozambique nchini Tanzania
26.02.2013	Ali Ahmed Saleh	Balozi wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Oman
	Said Shaib Mussa	Ofisa wa Ubalozi wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Oman
	Abdullah Mohamed Al - Yousef	Taasisi ya Al Yousef – Saudia Arabia
28.02.2013	Philippe Dongier	Benki ya Dunia
	Arun R. Joshi	Benki ya Dunia
04.03.2013	Hassan Mussa Khamis	Jumuiya ya Wazanzibari (ZAWA), Uingereza
	Rashid Ahmed	
06.03.2013	Steven Kaufman	MCC - USA
	Andrew Mayoch	MCC- USA

Tarehe	Jina	Anapotoka
	Jefferson Smith	Ubalozi wa Marekani Dar es Salaam
	Mathew Kavaragh	MCC – Dar es Salaam
04.04.2013	Dr. Nteranya Sangiinga	Chuo cha Kimataifa cha Kilimo - Nigeria
	Dr.Victor Manyong	IITA Eastern Africa
	Catherine Njuguma	IITA Eastern Africa
03.04.2013	Mhe. Chen Qiman	Balozi mdogo wa Jamhuri ya watu wa China, Zanzibar
10.04.2013	Daneil Yohannes	MCC-USA
	Balozi Alfonso E. Leinhardt	Ubalozi wa Marekani Dar es Salaam
	Karl Fickenscher	MCAT – Dar es Salaam
10.04.2013	Bs. Mchomvu	MCAT
	Nasserie Carew	MCC Washington, Marekani
	Matthew kavuragh	MCC Dar es Salaam
	I - Chanji	MCA-T
17.04. 2013	Dianna Melrose	Balozi wa Uingereza nchi Tanzania
11.05.2013	Abdullah Ibrahim Alzuwaidi	Balozi wa UAE nchini Tanzania
16.05.2013	Zakaria Anshar	Balozi wa Indonesia nchini Tanzania
	Haqi Soshito	Naibu Balozi w Indonesia nchini Tanzania

Tarehe	Jina	Anapotoka
	Sukamto	Ofisa wa Ubalazi wa Indonesia, Dar es Salaam
	Charlitte Slente	Wizara ya Mambo ya nje Denmark
	Flerio Johnny	Balazi wa Denmark nchini Tanzania
	Lens Bo Kiketerp	Ubalazi wa Denmark, Dar es Salaam
06.06.2013	Yahya Moosa Al Bakri	Balazi wa Oman nchini Tanzania
06.06.2013	Saleh Al-Harhi	Balazi Mdogo wa Oman, Zanzibar
13.06.2013	Dr. Ad Koekkoek	Balazi wa Uholanzi nchini Tanzania
13.06.2013	Chen Qiman	Balazi mdogo wa Jamhuri ya watu wa China, Zanzibar
26.07.2012	William Azuh	Mwakilishi wa Katibu Mkuu wa Jumuiya ya Kimataifa ya Usafiri wa Baharini
26.07.2012	Mallalla Mubarak Suweid El-Amri	Balazi wa Umoja wa Nchi za Falme za Kiarabu nchini Tanzania
13.08.2012	Kim Young Hoon	Balazi wa Jamhuri ya Korea nchini Tanzania
13.08.2012	Johnny Flento	Balazi wa Denmark nchini Tanzania
06.09.2012	Debnaath Shaw	Balazi wa India nchini Tanzania
04.10.2012	Francisco Montecillo Padilla	Balazi wa Vatican nchini Tanzania
07.11.2012	Salem Al. Sharhan	Mshauri wa Mtawala wa Ras Al Khaima
21.12.2012	Koen Adam	Balazi wa Ubelgiji nchini Tanzania

Tarehe	Jina	Anapotoka
26.02.2013	Yousuf bin Alawi bin Abdallah	Waziri Anaesimamia Masuala ya Mambo ya Nje wa Oman

Kiambatanisho Nambari 5: Wafanyakazi Waliopatiwa Mafunzo, Kiwango cha Elimu, Aina ya Mafunzo na Idara/Taasisi Zilizosomesha

Namba	Kiwango cha Elimu	Aina ya Mafunzo	Idadi	Idara au Taasisi Zilizosomesha
1	Shahada ya Pili (Master)	Uhasibu na Fedha, Diplomasia, Maendeleo ya Jamii, Uchumi wa Kimataifa, Takwimu, Utawala, Rasilimali Watu, Uchumi na Fedha na Sheria	11	Idara ya Utumishi na Uendeshaji, Idara ya Vitambulisho, Mkoa wa Kaskazini Unguja, Ushirikiano wa kimataifa, Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni na Zimamoto na Uokozi
2	Stashahada ya Uzamili (Post Graduate Diploma)	Manunuzi na Ugavi, Uhasibu, Uongizi wa Rasilimali Watu, Uchumi, Ustawi wa Jamii na Diplomasia	5	Idara ya Vitambulisho, Mkoa wa Kaskazini Unguja, Halmashauri ya Wilaya ya Kaskazini A
3	Shahada ya kwanza (Degree)	Utawala, Uboharia, Maendeleo ya Jamii, Sheria na Uongozi	16	Idara ya Vitambulisho, JKU na Chuo Cha Mafunzo, Mipango, Sera na Utafiti

Namba	Kiwango cha Elimu	Aina ya Mafunzo	Idadi	Idara au Taasisi Zilizosomesha
4	Stashahada ya juu (Advanced Diploma)	Mawasiliano na Habari	1	Idara ya Mawasiliano Ikulu
5	Stashahada (Diploma)	Teknolojia ya Mawasiliano, Uhifadhi wa kumbukumbu, Manunuzi na Ugavi, Uongozi wa Rasilimali Watu, Uhasibu na fedha, Uongozi wa Biashara and Utawala, Uhusiano na Utawala, Uhasibu, Teknolojia ya Mawasiliano na Biashara, Ukutubu, Takwimu, Mipango ya Miradi na Utawala wa Umma.	67	Idara ya Utumishi na Uendeshaji, Ofisi ya Faragha, Halmashauri ya Wilaya ya Magharibi, Halmashauri ya Wilaya ya Kati, TAMISEMI, Idara ya Mipango Sera Utafiti, JKU na Zimamoto na Uokozi
6	Mafunzo ya Cheti	Ufundi, TEKNOHAMA, Kilimo, Mifugo, Manunuzi na Ugavi, Uhasibu, Katibu Muhutasi na rasilimali Watu, Uwekaji Kumbukumbu, Udereva, Utawala wa Umma, Maendeleo ya Jamii, Uhusiano na Chakula na Vinywaji.	73	Chuo cha Mafunzo, Zimamoto na Uokozi na JKU Idara ya Utumishi na Uendeshaji, Ofisi ya Faragha, Idara ya Mawasiliano Ikulu, Idara ya Vitambulisho, Mkoa wa Mjini Magharibi, Wilaya ya Mjini, Wilaya ya Magharibi, Idara ya Ushirikiano wa Kimataifa, Baraza la Manispaa, Idara ya Mipango, Ofisi ya Wilaya ya Chake, Mkoa wa Kaskazini, Ofisi Kuu Pemba

Namba	Kiwango cha Elimu	Aina ya Mafunzo	Idadi	Idara au Taasisi Zilizosomesha
				H/W Wete,
7	Mafunzo ya Muda Mfupi	Udereva, Uchambuzi wa Sera, Uajibikaji wa Bajeti, U hudumu, Mafunzo ya lugha ya alama, Mabadiliko ya hali ya Hewa, Ukaguzi wa hesabu, Sheria, Uongozi wa Rasilimali Watu, Uandaaji wa Waraka, Kompyuta, Uongozi wa Serikali za Mitaa, Uandaaji wa Katiba, Uhusiano wa Umma, Uongozi wa Ujenzi wa Viwanda, Uajibikaji wa Serikali, Ukuaji wa Uchumi na Maendeleo Endelevu kwa nchi zinazoendelea, na Uandaaji wa Taarifa, Mihutasari na Ripoti.	34	Mkoa wa Kusini Unguja, Wilaya ya Kati, Wilaya ya Kusini Unguja, Idara ya Mipango Sera na Utafiti, Baraza la Manispaa, Idara ya Ushirikiano wa Kimataifa, Tamisemi Ofisi Kuu, Idara ya Utumishi na Uendeshaji, Halmashauri ya Wilaya ya Kusini Unguja.
	Jumla		207	

Kiambatanisho Nambari 6: Orodha ya Vipindi Vilivyorushwa Hewani Kupitia ZBC Televisheni

Namba	Jina la Kipindi	Aina ya Kipindi	Tarehe
1	Ujumbe mfupi, Wastaafu.	Ujumbe Mfupi	5 Julai 2012
2	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Skuli ya Pagali.	Hotuba	18 Julai 2012
3	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Ufunguzi wa Msikiti, Mwanyanya.	Hotuba	20 Julai 2012
4	Ujumbe Mfupi - Ufunguzi wa Msikiti wa Kiboje.	Ujumbe Mfupi	27 Julai 2012
5	Ujumbe Mfupi - Uadilifu kwa Waislamu.	Hotuba	28 Julai 2012
6	Ujumbe Mfupi, Sensa ni Hesabu.	Ujumbe Mfupi	31 Julai 2012
7	Ujumbe Mfupi, Sensa ni Maendeleo.	Ujumbe Mfupi	02 Agosti 2012
8	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Combine Haverster.	Hotuba	8 Agosti 2012
9	Taarifa Maalumu ya Sensa Mheshimiwa Rais.	Taarifa	23 Agosti 2012

Namba	Jina la Kipindi	Aina ya Kipindi	Tarehe
10	Hotuba ya Mheshimiwa Rais Ufunguzi wa Jengo la Mhibiti wa Hesabu.	Hotuba	13 Septemba 2012
11	Hotuba ya Dkt. Shein Masheha na Madiwani.	Hotuba	28 Septemba 2012
12	Hobuba ya Dkt. Shein Mfuko Walemavu.	Hotuba	28 Septemba 2012
13	Ujumbe mfupi, Slogan Utalii kwa Wote.	Slogan	30 Septemba 2012
14	Makala, Wakulima wa Muyuni.	Makala	10 Oktoba 2012
15	Hotuba, Uzinduzi wa Ulazwaji wa Waya wa Umeme.	Hotuba	10 Oktoba 2012
16	Ujumbe mfupi, Uzinduzi wa Ulazwaji wa Waya wa Umeme.	Ujumbe Mfupi	12 Oktoba 2012
17	Hotuba, Ufunguzi wa Mkutano wa Umoja wa Vijana Dodoma.	Hotuba	25 Oktoba 2012
18	Hotuba ya Sikukuu ya Eid – El- Hajji.	Hotuba	26 Oktoba 2012
19	Makala, Miaka Miwili ya Uongozi wa Dkt. Shein.	Makala	3 Novemba 2012
20	Ujumbe mfupi, Miaka Miwili ya Uongozi wa Dkt. Shein.	Ujumbe Mfupi	05 Novemba 2012
21	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Mkutano wa Hadhara Kibanda Maiti.	Hotuba	17 Novemba 2012
22	Ujumbe mfupi, WanaCCM.	Ujumbe Mfupi	18 Novemba 2012
23	Hotuba, Uzinduzi wa Sensa ya Miti.	Hotuba	13 Disemba 2012

Namba	Jina la Kipindi	Aina ya Kipindi	Tarehe
24	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Mahfali ya Chuo Kikuu – SUZA.	Hotuba	22 Disemba 2012
25	Ujumbe mfupi, Mahafali ya Chuo Kikuu-SUZA.	Ujumbe Mfupi	24 Disemba 2012
26	Makala, Ziara ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein Vietnam.	Makala	27 Disemba 2012
27	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Ufunguaji wa Mradi wa E – Government.	Hotuba	5 Januari 2013
28	Makala, Ziara ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed, Vietnam.	Makala	6 Januari 2013
29	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Ufunguzi wa Bohari Kuu ya Madawa.	Hotuba	7 Januari 2013
30	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Ufunguzi wa Skuli ya Umoja Uzini.	Hotuba	9 Januari 2013
31	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Ufunguzi wa Barabara ya Mfenesini – Bumbwini.	Hotuba	10 Januari 2013
32	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza	Hotuba	12 Januari 2013

Namba	Jina la Kipindi	Aina ya Kipindi	Tarehe
	la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Ufunguzi wa Skuli ya Sekondari Madungu Pemba.		
33	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Kikao cha Baraza la Biashara, Bwawani.	Hotuba	20 Januari 2013
34	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Kilele cha Wiki ya Uwezeshaji.	Hotuba	25 Januari 2013
35	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Vifaa Michezo – Uzinduzi wa Sherehe za Kuzaliwa CCM.	Hotuba	31 Januari 2013
36	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Sherehe ya Siku ya Sheria.	Hotuba	7 Februari 2013
37	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Maulid ya Kuzaliwa Mtume Muhammad (SAW).	Hotuba	11 Februari 2013
38	Hotuba ya Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dkt. Ali Mohamed Shein, Uzinduzi wa Vitambulisho vya Mtanzania.	Hotuba	21 Februari 2013
39	Hotuba ya Majumuisho, Ziara ya Mkoa wa Mjini Magharibi.	Hotuba	5 Machi 2013

Namba	Jina la Kipindi	Aina ya Kipindi	Tarehe
40	Hotuba ya Majumuisho, Ziara ya Mkoa wa Kusini Unguja.	Hotuba	9 Machi 2013
41	Majumuisho, Ziara ya Mkoa wa Kaskazini Unguja.	Hotuba	12 Machi 2013
42	Hotuba ya Majumuisho, Ziara ya Mkoa wa Kaskazini – Pemba.	Hotuba	19 Machi 2013
43	Hotuba ya Majumuisho, Ziara ya Mkoa wa Kusini Pemba.	Hotuba	22 Machi 2013
44	Ujumbe mfupi, Ziara ya Mkoa wa Kusini Pemba.	Ujumbe Mfupi	26 Machi 2013

Kiambatanisho Nambari 7: Orodha ya Vipindi Vilivyorushwa Hewani Kupitia ZBC Redio

Namba	Jina la Kipindi	Aina ya Kipindi	Tarehe
1	Kufutwa kwa Malipo ya Mama Mjamzito	Makala	5 Septemba 2012
2	Wakulima wa Muyuni	Makala	19 Septemba 2012
3	Makaazi ya Wazee	Makala	3 Oktoba 2012
4	Maendeleo ya Skuli ya Ukutini	Makala	17 Oktoba 2012
5	Muwape SACCOS	Makala	31 Oktoba 2012
6	Mkipi Campany Ltd	Makala	14 Novemba 2012
7	Tuta la Kuzuia Maji ya Chumvi, Micheweni	Makala	28 Novemba 2012
8	Nyumba ya Daktari, Makombeni	Makala	12 Desemba 2012
9	Utalii kwa Wote	Makala	26 Desemba 2012
10	Skuli ya Wakulima wa Migomba Tasani	Makala	9 Januari 2012

Namba	Jina la Kipindi	Aina ya Kipindi	Tarehe
11	Uwajibikaji kwa Wafanyakazi	Makala	23 Januari 2013
12	Kazi nje nje	Makala	6 Februari 2013
13	TAMWA-Uwezesaji Wanawake	Makala	20 Februari 2013
14	Maendeleo ya Kianga	Makala	27 Februari 2013
15	Diaspora	Mahojiano	13 Machi 2013
16	Maendeleo ya Meli 4 SACCOS	Makala	27 Machi 2013
17	ZATI na ZATO	Makala	16 Aprili 2013

Kiambatanisho Nambari 8: Taasisi Zilizokaguliwa na Kitengo cha Usalama wa Serikali (GSO)

Namba	Wizara/Taasisi
1	Kamisheni ya Utalii,
2	Wizara ya Biashara, Viwanda na Masoko
3	Kituo cha Matrika Machomane – Pemba
4	Wizara ya Kilimo na Maliasili (Pemba),
5	Shirika la Bima (Unguja na Pemba),
6	Chuo cha Kilimo Kizimbani,
7	Viwanja vya Ndege vya Abeid Amani Karume na 'Pemba Airport',
8	Mamlaka ya Kusimamia Uvuvi katika Bahari Kuu,
9	Wizara ya Ardhi, Makaazi, Maji na Nishati.

Kiambatanisho Nambari 9: Wafanyakazi Waliosomesha Mkoa wa Mjini Magharibi 2012/2013

Pahala	Fani	Ngazi	Wanaume	Wanawake	Jumla
Ofisi ya Mkoa	Uhasibu	Stashahada ya Uzamili		1	1
	Utunzaji wa Kumbukumbu	Stashahada	1		1
	Uandishi wa Habari	Stashahada	1		1
	Ukatibu muhtasi	Cheti		1	1
	Mafunzo ya TEKNOHAMA	Cheti		1	1
Ofisi ya Wilaya ya Mjini	Utunzaji wa Kumbukumbu	Cheti	1		1
	Ukatibu muhtasi	Cheti		1	1
	Utawala wa Umma	Stashahada		1	1
	Utunzaji wa kumbukumbu.	Stashahada		1	1
	Uhasibu	Cheti		1	1

Pahala	Fani	Ngazi	Wanaume	Wanawake	Jumla
Ofisi ya Wilaya ya Magharibi	Maendeleo Vijijini	Shahada ya pili	1		1
	Utawala wa Umma	Stashahada		1	1
	Usimamizi wa Rasilimali watu	Stashada		1	1
	Jumla		4	9	13

Kiambatanisho Nambari 10: Miradi Iliyozishwa na Wananchi Ikiwemo Isiyokamilika Katika Kipindi cha Mwaka 2012/2013 – Mkoa wa Mjini Magharibi.

Namba	Jina la mradi	Shehia	Hatua iliyofikia	Gharama zilizotumika	Gharama zinazohitajika
1	Ujenzi wa kituo cha afya	Bumbwi sudi	Kimeezekwa	13,236,300	20,154,000
2	Ujenzi wa nyumba ya daktari	Shakani	Haujaanza	-	11,527,450
3	Ujenzi wa madarasa 6 na Ofisi 2 za Skuli mpya	Kijitoupele	Umekamilika	30,243,000	-
4	Ujenzi wa madarasa 4, ofisi, ghala na vyoo Skuli mpya ya Kihinani.	Kihinani	Vyumba 2 na Ofisi ya Mwalimu Mkuu vimeezekwa.	25,673,800	16,121,800
5	Ujenzi wa Skuli ya ghorofa mbili.	Nyerere	Haujaanza	-	550,000,000
6	Ujenzi Wa Skuli ya Maandalizi	Chumbuni	Milango imetiwa na sakafu	34,000,000	5,800,000
7	Ujenzi wa Skuli ya Chunga	Fuoni Kibondeni	Linta	8,838,500	35,000,000
8	Ujenzi wa kituo kidogo cha polisi	Pangawe	Umekamilika bado kuwekewa umeme.	5,343,400	1,820,000
9	Ujenzi wa Bwawa la kufugia samaki	Fuoni Kibondeni	Mradi umesita shughuli zake	2,300,000	5,250,000

Namba	Jina la mradi	Shehia	Hatua iliyofikia	Gharama zilizotumika	Gharama zinazohitajika
10	Ujenzi wa barabara	Pangawe	Njia imekarabatiwa upya kwa kuwekwa kifusi.	503,000,000	-
11	Ujenzi wa Skuli ya maandalizi	Bweleo	Milango na madirisha imewekwa	12,000,000	146,000
12	Ujenzi wa kituo cha Afya Mtoni	Mtoni	Kimeezekwa	23,004,000	51,000,000
13	Ujenzi wa kituo cha Afya Mwanyanya	Mwanyanya	Kimeezekwa	13,180,000	90,000,000
14	Ujenzi wa Skuli ya msingi Sharifumsa	Sharifumsa	Gable	9,500,000	65,000,000
15	Ujenzi wa ukumbi wa mitihani Mwera	Mwera	Linta	6,862,500	35,495,500
16	Ujenzi wa ukumbi wa mkutano wa Ofisi ya Mkuu wa Wilaya ya Magharibi	Mwera	Mradi uko hatua za mwisho kukamilika (Kuweka tile na rangi)	20,000,000	6,000,000
17	Ujenzi wa madarasa 4 Skuli ya Kitongani	Fuoni Kitongani	Vyumba 2 vya madarasa vimetiwa sakafu na plasta	5,564,500	15,887,000
18	Ujenzi wa Skuli ya Maandalizi madarasa 4	Dole	Vyumba 2 vimefikia hatua ya gable	7,962,000	16,318,000
	Jumla			690,465,000	955,762,750

ambatanisho Nambari 11: Matumizi ya Kawaida kwa Mwaka wa Fedha 2012/13 na Mapendekezo ya Bajeti ya Mwaka wa Fedha 2013/2014
(TZS Milioni)

Idara	Matumizi Yaliyoidhinishwa 2012/2013	Fedha Zilizopatikana Hadi Machi 2013	Asilimia ya Fedha Zilizopatikana Hadi Machi 2013	Mapendekezo ya Bajeti ya Mwaka 2013/2014
Ofisi ya Faragha ya Rais	1,908.3	1,265.0	66.3	2,197.2
Ofisi Baraza la MKiapinduzi	1,362.0	848.0	62.3	1,379.0
Idara ya Mipango, Sera na Utafiti	466.9	188.0	40.3	522.4
Idara ya Utumishi na Uendeshaji	1,247.3	680.0	54.5	1,274.6
Idara ya Mawasiliano Ikulu	174.9	132.0	75.5	242.7
Kitengo cha Usalama wa Serikali (GSO)	54.9	29.0	52.8	61.6
Ofisi ya Afisa Mdamini, Pemba	462.4	385.2	83.3	645.8
Ofisi ya Usajili na Kadi za Utambulisho	1,593.0	1,086.9	68.2	2,055.0

Idara	Matumizi Yaliyoidhinishwa 2012/2013	Fedha Zilizopatikana Hadi Machi 2013	Asilimia ya Fedha Zilizopatikana Hadi Machi 2013	Mapendekezo ya Bajeti ya Mwaka 2013/2014
Tume ya Utumishi				53.2
Idara ya Ushirikiano wa Kimataifa na Uratibu wa shughuli za Wazanzibari Wanaoishi Nchi za Nje	884.0	364.8	41.3	873.0
Idara ya Uratibu wa Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa	701.4	399.0	56.9	643.6
Mkoa wa Mjini Magharibi	1,099.0	709.4	64.5	1,455.0
Mkoa wa Kaskazini Unguja	1,083.0	735.0	67.9	1,247.0
Mkoa wa Kusini Unguja	1,064.0	680.4	63.9	1,147.0
Mkoa wa Kusini Pemba	1,169.0	683.3	58.5	1,290.0
Mkoa wa Kaskazini Pemba	1,109.0	709.6	64.0	1,278.0

Idara	Matumizi Yaliyoidhinishwa 2012/2013	Fedha Zilizopatikana Hadi Machi 2013	Asilimia ya Fedha Zilizopatikana Hadi Machi 2013	Mapendekezo ya Bajeti ya Mwaka 2013/2014
Idara ya Uratibu wa Idara Maalum za SMZ	200.0	105.0	52.5	144.8
Kikosi Maalum cha Kuzuia Magendo (KMKM)	9,660.0	6,188.3	64.1	9,452.0
Jeshi la Kujenga Uchumi (JKU)	7,504.0	5,196.0	69.2	7,457.0
Idara ya Chuo cha Mafunzo	5,890.0	4,007.0	68.0	6,099.0
Kikosi cha Zimamoto na Uokozi	3,099.0	2,126.0	68.6	3,113.0
Kikosi cha Valantia	3,784.0	2,224.0	58.8	3,258.0
Jumla	44,516.1	28,741.9	64.6	45,888.9

Kiambatanisho Nambari 12: Matumizi ya Ruzuku kwa Mwaka 2012/2013 na Mapendekezo ya 2013/2014

Shilingi kwa Milioni

Taasisi	Matumizi Yaliyoidhinishwa 2012/2013	Fedha Zilizopatikana Hadi Machi 2013	Asilimia ya Fedha Zilizopatikana Hadi Machi 2013	Mapendekezo ya Bajeti ya Mwaka 2013/2014
Baraza la Manispaa	1,291.0	990.0	76.7	1,200.0
Baraza la Mji Mkoani	209.0	151.7	72.6	211.0
Baraza la Mji Chake Chake	363.0	258.0	71.1	370.0
Baraza la Mji Wete	275.0	176.0	64.0	280.0
Jumla	2,138.0	1,575.7	73.7	2,061.0

Kiambatanisho Nambari 13: Matumizi ya Miradi ya Maendeleo kwa Mwaka 2012/2013 na Mapendekezo ya 2013/2014

Shilingi kwa Milioni

Mradi	Matumizi Yaliyoidhinishwa 2012/2013	Fedha Zilizopatikana Hadi Machi 2013	Asilimia ya Fedha Zilizopatikana Hadi Machi 2013	Mapendekezo ya Bajeti ya Mwaka 2013/2014
Uimarishaji Nyumba za Viongozi na Nyumba za Serikali	400.0	306.9	76.7	600.0
Kuimarisha Mawasiliano – Ikulu	100.0	13.3	13.3	150.0
Kuimarisha Kiwanda cha Ushoni (Zanzibar Quality Tailoring) cha Idara Maalum za SMZ	256.0	5.8	2.3	350.0
Ujenzi wa Hospitali ya KMKM	200.0	115.0	57.5	
Mageuzi ya Serikali za Mitaa	150.0	46.9	31.3	150.0

Ujenzi wa Chuo Kipya cha Mafunzo cha Hanyegwa Mchana	400.0	145.0	36.3	300.0
Ujenzi wa Makao Makuu ya Kikosi cha Valantia	100.0	40.0	40.0	70.0
Shamba la Mfano la Pamoja Bambi Kati ya Serikali ya Misri na Zanzibar	300.0	-	-	250.0
Jumla	1,906.0	672.9	35.3	1,870.0

Kiambatanisho Nambari 14: Utekelezaji wa Mradi wa ZUSP

Maelezo ya Shughuli	Hatua ya Utekelezaji
Mshauri Elekezi katika kuimarisha uwezo wa utekelezaji wa Manispaa kwa miaka mitatu (Technical Assistance for Change Management, Contract No. ZUSP/WB/ZMC/TCM/CS/01/11)	Shughuli za awamu ya kwanza zimezalizika baada ya Kampuni kufunga mkataba katika mwezi wa Mei 2013, kwa ajili ya maandalizi ya kuanza kazi
Mshauri elekezi kwa ajili ya kutengeneza vitabu vya zabuni na usimamizi wa ujenzi wa ukarabati wa Ofisi ya Manispaa na Karakana ya Manispaa ya Saateni (Technical Assistance for Preparation of Bidding Documents and Supervision for ZMC Office and Workshop Buildings Renovation. Contract No. ZUSP/WB/ZMC/TPBZ/CS/04/11)	Utekelezaji wa shughuli hii ya Mshauri Elekezi (Utekelezaji umefikia asilimia 30)
Mshauri Elekezi kwa kusimamia kazi za ukarabati na ujenzi wa misingi ya maji ya mvua (Construction Supervision of Storm Water Drainage Contract No. ZUSP/WB/1.2/DS01/2010)	Utekelezaji wa Shughuli ya awamu ya pili umeanza baada ya kampuni ya Techniplan kutoka Israel kufunga Mkataba mwezi wa Mei 2013
Mshauri Elekezi wa kusimamia shughuli za ujenzi wa slabi (Consultancy Service for Construction Supervision of Solid waste collection points. Contract No PODEDP/ZUSP/WB/ZMC/RCSWCP/W01/2011)	Utekelezaji wa shughuli za awamu ya pili zimeanza na wahandisi wa Mradi wa ZUSP chini ya Usimamizi wa wataalamu wa Manispaa (Utekelezaji umefikia asilimia 50)
Mshauri Elekezi wa shughuli za kiufundi (Technical Assistance to Three Town Councils Contract No. ZUSP/WB/PTCs/TATCs/CS/01/11)	Utekelezaji wa shughuli ya awamu ya pili umeanza (Utekelezaji umefikia asilimia 5)
Mshauri Elekezi wa Uchambuzi wa jamii kwa mwaka (Socio - Economic Impact Survey, Contract No. ZUSP/WB/PMT/ASEIS/CS/08/11)	Shughuli hii imekamilika na imefanywa na Kampuni ya (Environmental Resources Consultancy) ya Tanzania (Utekelezaji umefikia asilimia 100)

Maelezo ya Shughuli	Hatua ya Utekezaji
<p>Mshauri Elekezi wa kuweka viwango vya tathmini ya mradi vya kijamii (Base line survey to assess economic impact of the project Contract No. ZUSP/WB/PMT/BSA/09/11)</p>	<p>Shughuli hii imekamilika na imefanywa na Kampuni ya Environmental Resources Consultancy ya Tanzania (Utekezaji umefikia asilimia 100)</p>
<p>Shughuli za ukarabati na ujenzi wa Vizimba vya taka (Rehabilitation and Construction of solid waste collection points, Contract No PODEDP/ZUSP/WB/ZMC/RCSWCP/W01/2011)</p>	<p>Vizimba vya taka 39 vimekamilika sawa na asilimia 20 ya kazi yote. Jumla ya vizimba vya taka 193 vinatarajiwa kujengwa sehemu mbali mbali za Manispaa na Maeneo ya Halmashauri ya Magharibi.</p>
<p>Jumla ya utekezaji wa kazi za ujenzi miundo mbinu (Physical works)</p>	<p>Asilimia yote ya utekezaji wa Shughuli ya awamu ya pili ni wastani wa asilimia 3</p>
<p>Ununuzi wa vifaa vya Ofisi (Supply of Office Equipment and Computers for ZMC)</p>	<p>Kampuni ya Visiwani "General Suppliers Company" ya Zanzibar tarehe 20 Januari 2013, imekabidhi vifaa mbali mbali vya Manispaa kama kompyuta 14, laptop 8, printer 5, Projector 2, Scanner 2 kwa ajili ya matumizi ya shughuli mbali mbali za Manispaa (Utekezaji asilimia 100)</p>
<p>Ununuzi wa nyenzo na vifaa vya karakana (Supply of equipment for ZMC Workshop).</p>	<p>Utekezaji wake baada ya ukarabati wa karakana ya Manispaa mwaka huu 2013 na maandalizi ya specification yameanza (Utekezaji asilimia 5)</p>
<p>Ununuzi wa gari la kunyonya uchafu wa vyoo na makaro (Supply of Trucks for Sewage disposal for ZMC, Lot 1: Supply of Truck with Cesspit Emptier)</p>	<p>Kampuni ya M/S Quality Motors LTD ya Tanzania imeshafunga mkataba tarehe 27 Disemba, 2012 kwa ajili ya kununua gari moja la Manispaa (Utekezaji asilimia 90)</p>

Maelezo ya Shughuli	Hatua ya Utekelezaji
Ununuzi wa gari la kusafishia mchanga (Lot 3: Supply of Small Tipping Truck for road and drainage cleaning)	Kampuni ya M/S TATA AFRICA HOLDINGS(T) LTD ya Tanzania imefunga mkataba tarehe 27 Disemba, 2012 kwa ajili ya kununua gari la kusafishia misingi (Utekelezaji asilimia 90)
Ununuzi wa gari moja ya kutengenezea taa za barabarani (Lot 2: Supply of Aerial Lift Truck for Street Light repairs). Gari ndogo moja ya kunyonya maji machafu (Lot 4: Supply of Small Vacuum Tanker). Gari moja ya kuzibulia misingi ya maji machafu (Lot 5: Supply of Small Vacuum and High Pressure Jet Truck)	Kampuni ya M/S Incar Tanzania LTD, imetia saina mkataba wa ununuzi wa magari mbali mbali mnamo tarehe 27 Disemba, 2012 (Utekelezaji asilimia 90)
Gari tano za Wakuu wa Idara tano za Manispaa (Supply of 5 Double Cabin pick -up for five departments for ZMC)	Kampuni ya M/S Diamond Motors Limited, P.O Box 7847, Dar - es - Salaam, ya Tanzania imekabidhi magari hayo tarehe 30 Oktoba, 2012. Malipo yake yamefanyika tarehe 01 Agosti, 2012 (Utekelezaji asilimia 100)
Ununuzi wa Vespa kumi za kufuatilia kazi za Manispaa (Supply of motor scooters -VESPA)	Kampuni ya M/S. Visiwani General Suppliers, P.O.BOX 1695 Zanzibar imekabidhi vespa hizo tarehe 13 Machi 2013. Malipo yake yamefanyika (Utekelezaji asilimia 100)
Ununuzi wa vifaa vya kazi na thamani kwa ajili ya Idara ya Mipango Miji (Supply of Office equipment and Furniture for Department of Rural and Urban Planning (DoRUP).	Vifaa tayari vimekabidhiwa tarehe 17 Novemba 2012. Malipo yamefanyika (Utekelezaji asilimia 100)
Ununuzi wa gari moja ya Idara ya Mipango Miji (Supply of Motor vehicle for DoRUP)	Kampuni ya M/S Diamond Motors LTD, P.O Box 7847, Dar - es - Salaam, ya Tanzania imekabidhi gari hio tarehe 30 Oktoba, 2012 (Utekelezaji asilimia 100)

Maelezo ya Shughuli	Hatua ya Utekelezaji
Ununuzi wa mikokoteni ya taka na vikapu vya taka 193 (Supply of Solid Waste collection facilities (Skips 193/ push carts) for ZMC)	Kampuni ya M/S Visiwani General Suppliers ya Zanzibar imefunga mkataba tarehe 30 Januari, 2013 na tunataraji vifaa hivyo kupatikana mwezi wa Juni 2013, (Utekelezaji asilimia 90)
Dasti bini (Lot 1: Supply Waste Bins Plastic 60 Lts capacity)	Kampuni ya M/S Incar Tanzania LTD Tanzania imeshafunga mkataba tarehe 14 Oktoba 2012, na vinatarajiwa kufika mwezi wa Julai, 2013. (Utekelezaji asilimia 90)
Magari ya taka ya vikapu (Lot 2: Supply of Skip Trucks with Skip Loaders)	Kampuni ya M/S NN Engineering B.V ya Netherland tayari imefunga mkataba tarehe 14, Octoba 2012, na tunatarajia kuwasili magari hayo mwishoni mwa mwezi wa Julai, 2013. (Utekelezaji asilimia 90)
Magari mawili ya tipa (Lot 3: Supply of Open Tipper truck – 7 Tones payload with tipper)	Kampuni ya M/S Incar Tanzania LTD imetia saini mkataba tarehe 14 Oktoba 2012, na tunatarajia magari hayo kufika mwishoni mwa mwezi wa Julai, 2013. (Utekelezaji asilimia 90)
Ununuzi wa Honda 7 za kusimamia kazi Idara ya Mipango Miji na Project Management team (Supply of Motorcycles for Department of Rural and Urban Planning (Do RUP)	Kampuni ya M/S Quality Motors Ltd, P.O.BOX 40667, Dar - es - Salaam ya Tanzania tayari imekabidhi Honda tarehe 26 Julai, 2012. Malipo yameshafanyika (Utekelezaji asilimia 100)
Ununuzi wa magari matatu ya kuchukua taka ya vikapu kwa mabaraza ya Pemba (Supply of three Small Trucks for Pemba Town Councils	Kampuni ya M/S. Noble Motors Limited, P.O. Box 20066, Dar - es - Salaam ya Tanzania imekabidhi magari hayo tarehe 26 Septemba, 2012 na malipo yake yamefanyika tarehe 8 Oktoba, 2012. (Utekelezaji asilimia100)

Maelezo ya Shughuli	Hatua ya Utekelezaji
Ununuzi wa Magari matatu ya kazi kwa mabaraza matatu ya Pemba (Supply of three Double Cabin Pick Up for Pemba (TCs)	Kampuni ya M/S Diamond Motors Limited, P.O. Box 7847, Dar - es - Salaam ya Tanzania tayari imekabidhi gari aina ya Double Cabin, na malipo tayari yamefanyika tarehe 30 Oktoba, 2012. (Utekelezaji asilimia 100)
Ununuzi wa Vespa kwa Mabaraza ya Miji ya Pemba (Supply of Motor scooter -VESPA).	Kampuni ya M/S. Visiwani General Suppliers, P.O.BOX 1695 Zanzibar tayari imekabidhi vespa hizo tarehe 14 Machi, 2012 na malipo yamefanyika tarehe 4 Aprili, 2012. (Utekelezaji asilimia 100)
Ununuzi wa gari ya Ofisa Mdamini wa Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Pemba (Supply of Vehicles for PO-CRC)	Kampuni ya M/S Diamond Motors Limited, P.O. Box 7847, Dar - es - Salaam ya Tanzania imekabidhi gari moja aina ya Double Cabin tarehe 07 Mei, 2012 na malipo tayari yamefanyika tarehe 26 Septemba, 2012. (Utekelezaji asilimia 100)
Ununuzi wa gari ya kuchukua maji machafu wa makaro kwa Mabaraza ya Miji Pemba na vikapu, Cesspit Emptier and Skip containers for Pemba towns (TCs)	Kampuni ya M/S INCAR Tanzania Ltd. (EVECO) of P.O.BOX 40667, Dar es Salaam ya Tanzania tayari imeyafikisha magari hayo Pemba tarehe 16 Machi, 2012. (Utekelezaji asilimia 100)
Ununuzi wa Samani za Ofisi za Timu Wasimamizi wa Mradi (Supply of office equipment /furniture for PMT)	Manunuzi hayo yalifanyika mwishoni mwa Mwaka 2012 (Utekelezaji asilimia 100)
Kuajiri mtaaamu wa manunuzi (Procurement Specialist)	Bwana Masoud Khamis Said amefunga mkataba wa miezi 18 kuanzia Oktoba, 2012. hadi Aprili, 2014. (Utekelezaji asilimia 100)

Maelezo ya Shughuli	Hatua ya Utekelezaji
Jumla ya Utekelezaji wa ununuzi wa vifaa/bidhaa (Goods)	Asilimia yote ya utekelezaji wa Shughuli ya awamu ya pili ya ununuzi wa vifaa /bidhaa ni wastani wa asilimia 70.

Kiambatanisho Nambari 15: Miradi Iliyosaidiwa na Mkoa wa Kusini Pemba

Namba	Jina la Mradi	Mahala Ulipo	Utekelezaji
1	Ujenzi wa Skuli ya Msingi Shidi madarasa manne na Ofisi ya Mwalimu Mkuu	Shidi	Umefikia hatua ya kuezekwa.
2	Ujenzi wa Skuli ya Sekondari Mkanyageni madarasa sita na chumba cha Walimu	Mkanyageni	Umekamilika bado hatua ya kuezekwa. Mradi tayari umeshakabidhiwa Wizara ya Elimu.
3	Ujenzi wa Skuli ya Sekondari Michenzani madarasa manne, chumba cha Walimu na Stoo.	Michenzani	Ujenzi umekamilika.
4	Ujenzi wa madarasa manne Skuli ya Msingi Makombeni	Makombeni	Uko katika hatua ya kuweka plasta
5	Ujenzi wa Skuli ya Sekondari Kisiwa Panza madarasa saba.	Kisiwa Panza	Ujenzi umefikia hatua ya kuezekwa
6	Ujenzi wa Skuli ya Msingi madarasa manne Sisimizini - Wambaa	Sisimizini - Wambaa	Uko katika hatua ya Palasta na sakafu.
7	Ujenzi wa Skuli ya Msingi na Kati Ndagoni madarasa manne	Ndagoni	Ujenzi umekamilika
8	Ujenzi wa Skuli ya Msingi Kilindi madarasa manne na Ofisi	Kilindi	Ujenzi umekamilika
9	Ujenzi wa Skuli ya Msingi Chambani madarasa matatu, Ofisi na Stoo	Chambani	Ujenzi umekamilika
10	Ujenzi wa ukumbi wa Mitihani madarasa mawili, maabara, chumba cha walimu na Ofisi Chambani Sekondari	Chambani	Ujenzi wa umefikia hatua ya kuta na nguzo
11	Ujenzi wa Skuli ya msingi Mahuduthi madarasa manne na	Mahuduthi	Ujenzi uko katika hatua ya kuezekwa

Namba	Jina la Mradi	Mahala Ulipo	Utekelezaji
	Ofisi.		
12	Ujenzi wa Skuli ya Mtambile Msingi madarasa manne	Mtambile	Ujenzi umekamilika
13	Ujenzi wa chumba cha walimu na maabara Skuli ya Mtambile Sekondari	Mtambile	Hatua ya kuezekwa na Plasta
14	Ujenzi wa Skuli Msingi	Tumbi	Skuli imeshaezekwa
15	Ujenzi wa Skuli ya Maandalizi Minazini	Minazini	Ujenzi umefikia hatua ya gebo na kuezekwa

Kiambatanisho Nambari 16: Bidhaa Zilizokamatwa na Kikosi Maalum cha Kuzuia Magendo

	Jina la Chombo	Bidhaa Zilizokuwemo	Eneo Chombo Kilipokamatwa
	Mashua Siri	Baskeli	Forodha Mchanga
		Saruji	
		Mafuta ya taa	
		Betri za redio	
	Mashua Bora Dua No. 2	Saruji	Forodha Mchanga
		Bati (futi 10 G 30)	
		Mafuta ya kula	
		Baskeli	
		Robota za mitumba	
	Mashua Jitazame	Mafuta ya kula	Ras Shangani
		Betri za redio	
		Mchele	
	Mashua Tanbih	Mafuta ya kula	Ras Shangani

	Jina la Chombo	Bidhaa Zilizokuwemo	Eneo Chombo Kilipokamatwa
		Sukari	
		Mafuta laini (oil)	
		Mipira ya gari	
		Betri za redio	
		Milango ya gari	
	Mashua Sitaki Nataka	Mchele	Pwakuu Kusini Karibu na Bagamoyo
		Sukari	
		Mipira ya gari	
		Betri za redio	
		Mafuta ya kula	
	Mashua Usinitenge	Mchele	Fungu Karume
		Mafuta laini (oil)	
	Mashua Bure yao	Mchele	Bandarini Unguja
		Sukari	
		Mafuta ya kula	
		Mafuta laini (oil)	
		Baskeli	
	Mashua Soviet	Mafuta ya taa	Kisiwa cha Bawe
		Petrol	
	Jahazi Nuru	Mchele	Ras Shangani
	Mashua Majungu	Sukari	Forodha Mchanga
		Betri za redio	
		Mafuta ya kula	
		Mchele	
	Mashua Kalunde	Sukari	Mchanga Mle
		Mafuta ya kula	

	Jina la Chombo	Bidhaa Zilizokuwemo	Eneo Chombo Kilipokamatwa
	Mashua Tabasam	Sukari	Kisiwa cha Bawe
		Mafuta ya kula	
		Betri za redio	
	Mashua Moel	Mafuta ya diesel	Malindi
	Mashua	Sukari	Bahari ya Kizimkazi

Mhe. Waziri wa Nchi, (OR) na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi:
Mhe. Spika, naomba kutoa hoja.

Mhe. Waziri wa Afya: Mhe. Spika, naafiki.

(Hoja ilitolewa iamuliwe)

Mhe. Spika: Mhe. Waziri, ahsante sana kwa kuwasilisha hotuba ya Makadirio ya Mapato na Matumizi kwa Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, ambapo ametumia muda wa masaa mawili kamili.
(Makofi)

Waheshimiwa Wajumbe, tulikubaliana kwamba tuongeze muda kwa ajili Mhe. Waziri kumaliza kuwasilisha hotuba. Kwa hivyo, nafikiri ameshafanya kazi hiyo, basi ni vyema sasa tukenda kupumzika.

Waheshimiwa Wajumbe, nikushukuruni kwa kazi kubwa mulioifanya kuanzia leo asubuhi mpaka wakati huu na sasa niakhirishe kikao hichi hadi kesho tarehe 28/06/2013 saa 3:00 asubuhi.

(Saa 2:15 usiku Baraza liliakhirishwa hadi tarehe 28/06/2013 saa 3:00 za asubuhi)